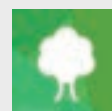

Ειδική έκθεση

Αποτελεσματικότητα της στήριξης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας στην υδατοκαλλιέργεια

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

ISBN 978-92-872-0634-3
doi:10.2865/26587

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

Ειδική έκθεση

Αποτελεσματικότητα της στήριξης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας στην υδατοκαλλιέργεια

(υποβαλλόμενη δύναμη του άρθρου 287, παράγραφος 4,
δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

Σημεία

Γλωσσάριο και συντομογραφίες

I-IX Σύνοψη

1-14 Εισαγωγή

1-5 Η υδατοκαλλιέργεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση

6-14 Πολιτική υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ

6 Υδατοκαλλιέργεια και κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΠ)

7-8 Στρατηγική υδατοκαλλιέργειας της Επιτροπής

9-14 Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας

15-17 Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

18-69 Παρατηρήσεις

18-36 Τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε παρακολούθηθηκαν πάντοτε ορθά σε επίπεδο ΕΕ

18-19 Η ΚΑΠ και το ΕΤΑΛ δεν παρείχαν αρκετές λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο των μέτρων στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας

20-22 Η εξέταση των εθνικών στρατηγικών σχεδίων και των επιχειρησιακών προγραμμάτων από την Επιτροπή δεν διασφάλιζε συστηματικά ότι αυτά είχαν σχεδιαστεί προς μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής υδατοκαλλιέργειας

23-25 Η Επιτροπή δεν παρείχε συνολική καθοδήγηση σχετική με την υδατοκαλλιέργεια σε περιβαλλοντικά ζητήματα

26-30 Η Επιτροπή δεν εξασφάλιζε επαρκώς τη συγκρισιμότητα των δεδομένων σχετικά με τη συνολική πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων της πολιτικής υδατοκαλλιέργειας

31-34 Πραγματοποιήθηκαν ελάχιστοι συναφείς έλεγχοι και αξιολογήσεις από την Επιτροπή, καθώς και περιορισμένη παρακολούθηση

35-36 Τα αποτελέσματα δημόσια χρηματοδοτούμενων καινοτόμων και ερευνητικών έργων δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως

37-54 Τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε εφαρμόστηκαν ορθά από τα κράτη μέλη

37-38 Έλλειψη πρωτοβουλιών από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη προς στήριξη της υδατοκαλλιέργειας

39-40 Οι διαδικασίες χωροταξικού σχεδιασμού και αδειοδότησης ήταν ανεπαρκείς

- 41–42 Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση είχε σημαντικό αντίκτυπο στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας
- 43–45 Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια δεν περιλάμβαναν σαφείς στόχους για την υδατοκαλλιέργεια
- 46–48 Τα επιχειρησιακά προγράμματα παρουσίαζαν διάφορες αδυναμίες
- 49–52 Τα κράτη μέλη δεν έλαβαν επαρκώς υπόψη τις πολιτικές για το περιβάλλον και την υγεία
- 53–54 Υπήρχαν σοβαρές ανακρίβειες στα διαβιβαζόμενα αποτελέσματα από ορισμένα κράτη μέλη
- 55–69 **Τα μέτρα του ΕΤΑΛ δεν εξασφάλισαν έως σήμερα τη βέλτιστη χρήση των πόρων που διατέθηκαν προς στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας**
- 55–56 Οι συνολικοί στόχοι σε επίπεδο ΕΕ δεν επιτεύχθηκαν
- 57–58 Οι στόχοι σε επίπεδο κρατών μελών δεν επιτεύχθηκαν
- 59–69 Σημαντικός αριθμός ελεγχθέντων έργων ήταν απίθανο να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό
- 60–64 Η στήριξη για τη βιώσιμη ανάπτυξη υπήρξε περιορισμένη και η στοχοθέτηση ελλιπής
- 65–66 Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των έργων δεν επιτεύχθηκαν ή δεν επαληθεύτηκαν
- 67–69 Δεν εξασφαλίστηκε έως σήμερα η βέλτιστη χρήση των πόρων
- 70–71 **Η νέα κοινή αλιευτική πολιτική και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) (από το 2014 και εξής)**
- 72–78 **Συμπεράσματα και συστάσεις**
- Παράρτημα I — Κύκλος εργασιών υδατοκαλλιέργειας και στήριξη από το ΕΤΑΛ
- Παράρτημα II — Δείγμα των ελεγχθέντων έργων
- Παράρτημα III — Αποτελέσματα των ελεγχθέντων έργων

Απαντήσεις της Επιτροπής

Γλωσσάριο και συντομογραφίες

04

ΕΠ: Επιχειρησιακό πρόγραμμα

ΕΣΣ: Εθνικό στρατηγικό σχέδιο

ΕΤΑΛ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας

ΕΤΘΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας

ΕΤΟΕΑ: Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας

Ιχθύες: Για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης, ως ιχθύες ορίζονται οι ιχθύες με πτερύγια, τα καρκινοειδή και τα μαλάκια.

ΚΑΠ: Κοινή αλιευτική πολιτική. Η παρούσα έκθεση πραγματεύεται την ΚΑΠ για την περίοδο μέχρι το 2013.

Ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών: Στοχεύει στον συντονισμό της εφαρμογής των διαφόρων πολιτικών (όπως η υδατοκαλλιέργεια, ο τουρισμός και η αιολική ενέργεια) στις παράκτιες περιοχές, ούτως ώστε να συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών.

ΠΠ: Πρόγραμμα-πλαίσιο

Στόχος σύγκλισης: Περιφερειακός στόχος για την ανάπτυξη των περιφερειών της ΕΕ με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν χαμηλότερο του 75 % του μέσου όρου του της ΕΕ.

Υδατοκαλλιέργεια: Ο όρος αναφέρεται σε όλες τις μορφές εκτροφής ή καλλιέργειας υδρόβιων οργανισμών με τη χρήση τεχνικών που έχουν ως στόχο την αύξηση της παραγωγής των εν λόγω οργανισμών πέραν της φυσικής ικανότητας του περιβάλλοντος. Οι οργανισμοί παραμένουν στην κυριότητα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου καθ' όλη τη διάρκεια του σταδίου εκτροφής ή καλλιέργειας, έως και το στάδιο της συλλογής τους.

Φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης: Κατάσταση κατά την οποία ένα επιδοτούμενο έργο θα είχε υλοποιηθεί, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς την επιχορήγηση.

Χωροταξικός σχεδιασμός, και ιδίως θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός, καλείται η δημόσια διαδικασία ανάλυσης και σχεδιασμού της κατανομής στον χώρο και τον χρόνο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις θαλάσσιες περιοχές για την επίτευξη οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων. Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην παροχή προσανατολισμού και αξιόπιστων στοιχείων όσον αφορά την επιλογή του κέντρου ανάπτυξης μιας οικονομικής δραστηριότητας — συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας— συμβάλλοντας σε ένα κλίμα μεγαλύτερης βεβαιότητας για τους επενδυτές, στην αποφυγή των συγκρούσεων και στην εξεύρεση συνεργιών μεταξύ των δραστηριοτήτων και του αντίστοιχου περιβάλλοντος στο οποίο αυτές διεξάγονται, με απώτερο στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη.

EMAS (Eco-Management and Audit Scheme): Το ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου είναι ένα μέσο διαχείρισης που ανέπτυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς προκειμένου να αξιολογούν, να αναφέρουν και να βελτιώνουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις (<http://ec.europa.eu/environment/emas/>).

FAO (Food and Agriculture Organisation): Οργανισμός Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών

LIFE (L'Instrument Financier pour l'Environnement): Χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον

SWOT (strengths / weaknesses / opportunities / threats): Πλεονεκτήματα / αδυναμίες / ευκαιρίες / απειλές

I

Η ΕΕ παράγει ετησίως περίπου 1,3 εκατομμύρια τόνους ιχθύων από υδατοκαλλιέργεια, ενώ ο κύκλος εργασιών του κλάδου ανέρχεται σε 4 δισεκατομμύρια ευρώ. Ένας από τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ) κατά την περίοδο έως το 2013, καθώς και του χρηματοδοτικού μέσου της, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑΛ), ήταν η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας. Κατά συνέπεια, έως τον Μάιο του 2013, το ΕΤΑΛ παρείχε χρηματοδότηση άνω των 400 εκατομμυρίων ευρώ για μέτρα που στόχευαν σε παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, καθώς και για περιβαλλοντικά και υγειονομικά μέτρα.

II

Το Συνέδριο εξέτασε κατά πόσο τα μέτρα του ΕΤΑΛ σχεδιάστηκαν και εφαρμόστηκαν ορθά, καθώς και εάν επιτεύχθηκε η βέλτιστη χρήση των πόρων. Ως εκ τούτου, διενήργησε έλεγχο σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων στήριξης εκ μέρους της Επιτροπής και των κρατών μελών, καθώς και έλεγχο έργων στα κράτη μέλη.

III

Συνολικά, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι το ΕΤΑΛ δεν παρείχε αποτελεσματική στήριξη για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.

IV

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι, σε επίπεδο ΕΕ, τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε παρακολούθησαν ορθά. Η ΚΑΠ και το ΕΤΑΛ δεν παρείχαν αρκετά σαφές πλαίσιο για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας κατά την περίοδο έως το 2013. Όσον αφορά την καθοδήγηση σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι είχε παρασχεθεί επαρκής καθοδήγηση για το Natura 2000 αλλά όχι για ζητήματα που συνδέονταν με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική και την οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το γεγονός αυτό συνέβαλε στην έλλειψη δράσεων εκ μέρους των κρατών μελών για την αντιμετώπιση του σημαντικού αυτού ζητήματος. Η σύγκριση μεταξύ δεδομένων για την υδατοκαλλιέργεια από διάφορες πηγές της ΕΕ υπήρξε ανεπαρκής, γεγονός που δυσχεραίνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μέτρων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Οι επιτροπές παρακολούθησης του ΕΤΑΛ δεν διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση της υδατοκαλλιέργειας, οι πληροφορίες διαχείρισης ήταν ελλιπείς και τα αποτελέσματα των σχετικών ερευνητικών έργων που έλαβαν δημόσια χρηματοδότηση δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως.

V

Σε επίπεδο κρατών μελών, τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε εφαρμόστηκαν ορθά. Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια και τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών δεν παρείχαν αρκούντως σαφή βάση για τη στήριξη της υδατοκαλλιέργειας, ενώ δεν υπήρχε συνεκτική στρατηγική για τον εν λόγω τομέα. Η έλλειψη κατάλληλου χωροταξικού σχεδιασμού, σε συνδυασμό με τις πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης, αποτέλεσε τροχοπέδη για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Υπήρχαν επίσης σημαντικές ανακρίβειες και μεθοδολογικές αδυναμίες στα δεδομένα παραγωγής ορισμένων ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης.

VI

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι οι κύριοι στόχοι για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας δεν επιτεύχθηκαν έως σήμερα, ενώ ο τομέας παρουσίαζε στασιμότητα επί σειρά ετών. Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση αναμφίβολα συνέβαλε σημαντικά στη στασιμότητα αυτή, τουλάχιστον στα κύρια παραγωγικά κράτη μέλη. Επίσης, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι στα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη τα ελεγχθέντα έργα είχαν επιλεγεί πλημμελώς. Πλην ορισμένων εξαιρέσεων, τα ελεγχθέντα έργα συχνά δεν απέφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ή δεν χαρακτηρίζονταν από τη βέλτιστη χρήση των πόρων και ελάχιστα συνέβαλαν στην οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση στον κλάδο.

VII

Συμπερασματικά, για την περίοδο έως το 2013, δεν υπήρχε κατάλληλο πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και τα μέτρα που ελήφθησαν δεν παρείχαν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

VIII

Ως εκ τούτου, το Συνέδριο συνιστά στην Επιτροπή, κατά την εφαρμογή των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας:

- a) Να εξετάζει, κατά την έγκριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των κρατών μελών, εάν οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας είναι ρεαλιστικοί και κατάλληλοι, καθώς και εάν η στήριξη στοχεύει σε μέτρα τα οποία είναι πιθανό να επιτύχουν τους εν λόγω στόχους.

- β) Να καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες για την εξέταση των σχετικών περιβαλλοντικών παραγόντων κατά τον υπολογισμό της δημόσιας χρηματοδότησης.
- γ) Να διασφαλίζει, κατά περίπτωση, ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών εγκρίνονται μόνον όταν χαράσσονται κατάλληλες εθνικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- δ) Να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν σχετικό χωροταξικό σχεδιασμό και να απλουστεύσουν τις διαδικασίες αδειοδότησης, καθώς και τις διοικητικές διαδικασίες για τη στήριξη της ανάπτυξης του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- ε) Να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα των στατιστικών στοιχείων για την υδατοκαλλιέργεια που συγκεντρώνονται από τις διάφορες πηγές της, προκειμένου να διασφαλίζει ότι αυτά είναι ακριβή και πλήρη.

IX

Το Συνέδριο συνιστά στα κράτη μέλη, κατά την εφαρμογή των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας:

- α) Να χαράζουν και να εφαρμόζουν συνεκτικές εθνικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- β) Να εφαρμόζουν σχετικό χωροταξικό σχεδιασμό και να απλουστεύσουν τις διαδικασίες αδειοδότησης, καθώς και τις διοικητικές διαδικασίες για τη στήριξη της ανάπτυξης του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- γ) Να εξασφαλίζουν ότι η δημόσια χρηματοδότηση διοχετεύεται κατά προτεραιότητα σε έργα που συμβάλλουν με τον καλύτερο τρόπο στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και χαρακτηρίζονται από τη βέλτιστη χρήση των πόρων.
- δ) Να παρακολουθούν στενότερα τα αποτελέσματα των έργων με τον καθορισμό και την εφαρμογή σχετικών δεικτών.

Η υδατοκαλλιέργεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση

01

Ο όρος υδατοκαλλιέργεια αναφέρεται σε όλες τις μορφές εκτροφής ή καλλιέργειας υδρόβιων οργανισμών με τη χρήση τεχνικών που έχουν ως στόχο την αύξηση της παραγωγής των εν λόγω οργανισμών πέραν της φυσικής ικανότητας του περιβάλλοντος. Οι οργανισμοί παραμένουν στην κυριότητα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου καθ' όλη τη διάρκεια του σταδίου εκτροφής ή καλλιέργειας, έως και το στάδιο της συλλογής τους¹.

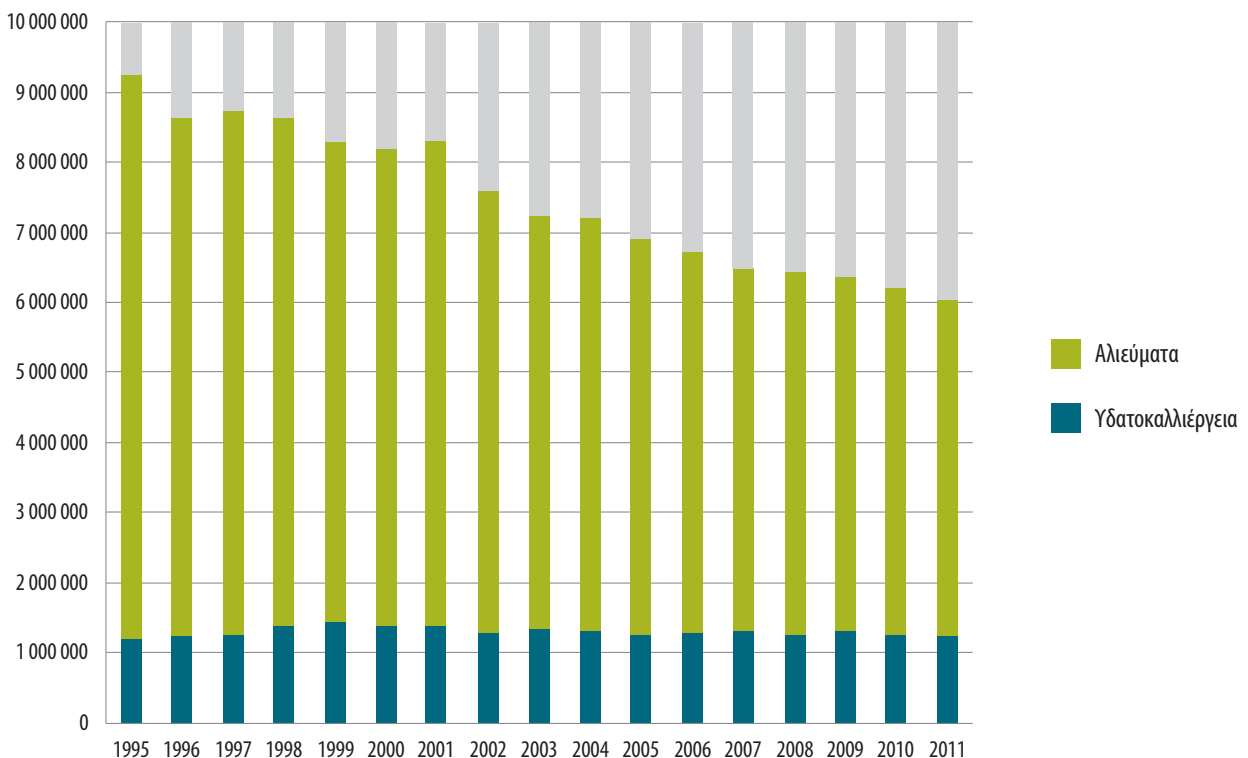
02

Η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί μία από τις συνιστώσες δραστηριότητες της παραγωγής ιχθύων². η άλλη είναι η αλιείυση μη εκτρεφόμενων ιχθύων. Για το 2011, το πλέον πρόσφατο έτος για το οποίο διατίθενται πληροφορίες, η ΕΕ παρήγαγε περίπου 6 εκατομμύρια τόνους ιχθύων, εκ των οποίων 1,3 εκατομμύρια τόνοι προέρχονταν από την υδατοκαλλιέργεια. Όπως εμφανίζει το **γράφημα 1**, η ετήσια παραγωγή ιχθύων στην ΕΕ φθίνει επί σειρά ετών, λόγω της μείωσης των αλιευμάτων σε συνδυασμό με τη στασιμότητα της υδατοκαλλιέργειας. Το 65 % των ιχθύων που καταναλώνονται στην ΕΕ προέρχεται από εισαγωγές.

- 1 Άρθρο 3, στοιχείο δ), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΕ L 223 της 15.8.2006, σ. 1).
- 2 Στην παρούσα έκθεση η «παραγωγή ιχθύων» αναφέρεται στην παραγωγή ιχθύων με πτερύγια, καρκινιοειδών και μαλακίων.

Γράφημα 1

Παραγωγή ιχθύων στην ΕΕ (σε τόνους)

Πηγή: Eurostat.

03

Οι ιχθύες με πτερύγια αντιστοιχούν στα τρία τέταρτα της παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ όσον αφορά την αξία³. Ο τομέας υποστηρίζει περίπου 67 000 θέσεις εργασίας, με ετήσιο κύκλο εργασιών 4 δισεκατομμυρίων ευρώ⁴. Στην Ευρώπη, η στάση των καταναλωτών έναντι των εκτρεφόμενων ιχθύων ποικίλλει από χώρα σε χώρα, με πολλούς καταναλωτές να προτιμούν τους αλιευμένους ιχθύες που πωλούνται σε υψηλή τιμή αγοράς.

04

Μολονότι πολλά είδη εκτρέφονται στην ΕΕ, ελάχιστα από αυτά συνιστούν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας. Οι κύριες παραγωγόι χώρες είναι η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία, οι οποίες αντιστοιχούν από κοινού στο 77 % της αξίας του κύκλου εργασιών, όπως εμφανίζει ο **πίνακας 1**.

05

Σε αντίθεση με τη στασιμότητα της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ, η παγκόσμια παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας βαίνει αυξοúμενη επί σειρά ετών. Μεταξύ 2000 και 2011 η παγκόσμια παραγωγή σχεδόν διπλασιάστηκε, ανερχόμενη από 32 σε 63 εκατομμύρια τόνους (βλέπε **γράφημα 2**), ενώ σχεδόν το 90 % της παραγωγής βρίσκεται πλέον στην Ασία. Η υδατοκαλλιέργεια παρέχει ήδη το 40 % περίπου της παγκόσμιας προσφοράς ιχθύων για ανθρώπινη κατανάλωση⁵.

- 3 FAO, *The State of World Fisheries and Aquaculture* (Κατάσταση της παγκόσμιας αλιείας και υδατοκαλλιέργειας), Ρώμη, 2012.
- 4 Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *The economic performance of the EU Aquaculture Sector* (Οικονομικές επιδόσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ), (ΕΤΟΕΑ 13-29), Βρυξέλλες, 2013 (στοιχεία για το 2011).
- 5 FAO, *Global Aquaculture Production Statistics* (Στατιστικές για την παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας), 2011 (<ftp://ftp.fao.org/fi/news/GlobalAquacultureProductionStatistics2011.pdf>).

Πίνακας 1

Κύρια κράτη μέλη παραγωγής και είδη υδατοκαλλιέργειας

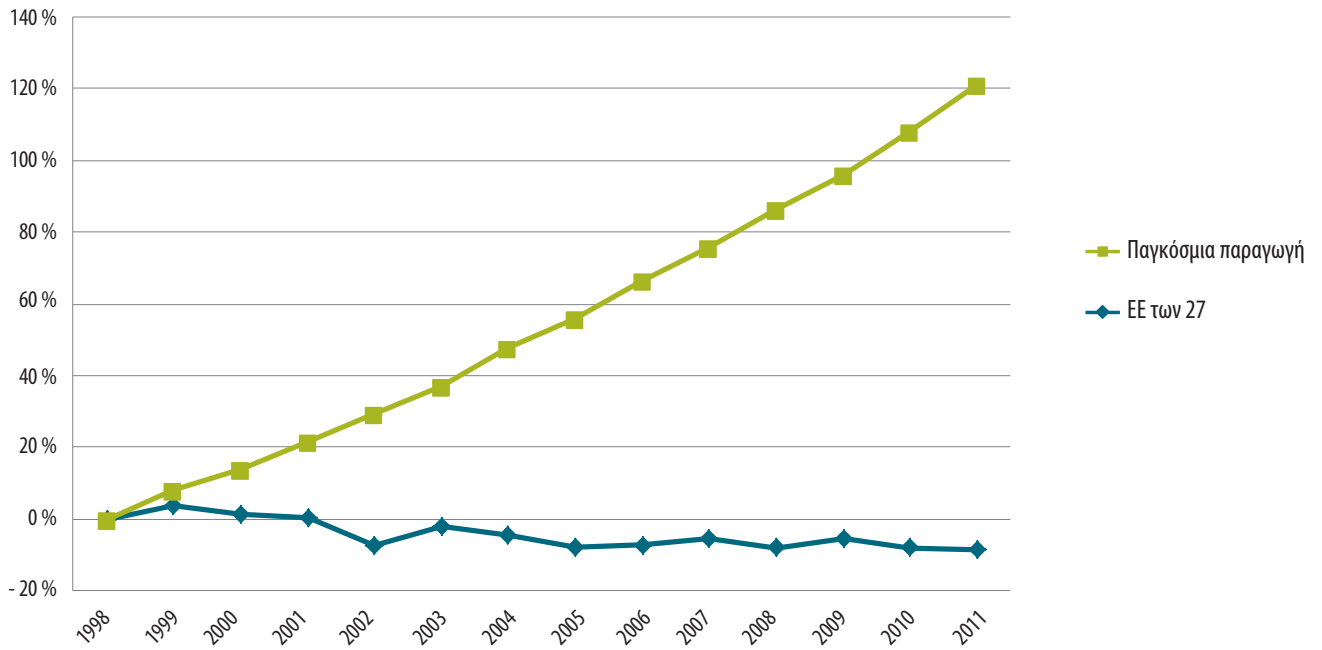
Αξία κύκλου εργασιών 2011 (σε εκατομμύρια ευρώ)										
Κράτος Μέλος		Σύνολο	Τσιπούρα και λαβράκι	Σολομός	Πέστροφα	Στρείδι	Μύδι	Κυδώνι	Κυπρίνος	Λοιπά είδη
Γαλλία	22 %	898	35	0	120	502	164	0	5	72
Ηνωμένο Βασίλειο	18 %	740	2	678	35	1	21	0	1	2
Ελλάδα	13 %	523	485	0	4	0	9	0	0	25
Ισπανία	12 %	501	199	0	51	2	102	14	1	132
Ιταλία	11 %	423	61	0	140	0	40	106	3	73
Σύνολο	77 %	3 085	782	678	350	505	336	120	10	304
Λοιπά κράτη μέλη	23 %	933	65	80	265	38	90	27	134	234
Σύνολο ΕΕ		4 018	847	758	615	543	426	147	144	538
			21 %	19 %	15 %	14 %	11 %	4 %	4 %	13 %

Πηγή: Έκθεση του JRC με τίτλο «Οικονομικές επιδόσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ» (ΕΤΟΕΑ 13-29), 2013. (Οι διαφορές οφείλονται στις στρογγυλοποιήσεις.)

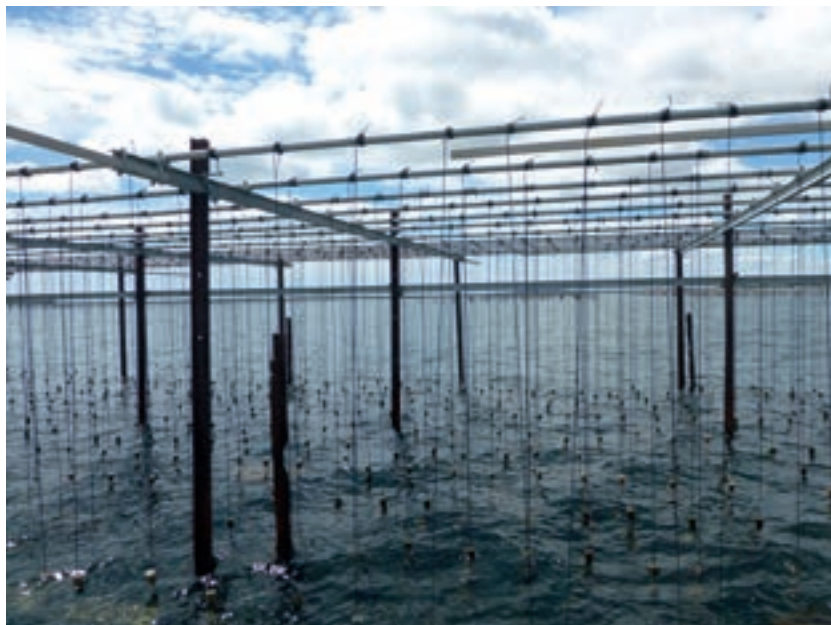
Γράφημα 2

Παγκόσμια τάση στην παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας

Παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ έναντι της παγκόσμιας παραγωγής (1998 = 100 %)

Πηγή: Eurostat (ΕΕ των 27)· FAO (παγκοσμίως).

Πηγή: ΕΕΣ.

Πολιτική υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ

Υδατοκαλλιέργεια και κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΠ)

06

Ο κανονισμός αριθ. 2371/2002 του Συμβουλίου⁶ καθόριζε τους στόχους της ΚΑΠ για την περίοδο 2002-2013. Ο κύριος στόχος της ΚΑΠ, ο οποίος ισχύει επίσης για την υδατοκαλλιέργεια, αναφέρεται στο άρθρο 2 του κανονισμού. Η ΚΑΠ «διασφαλίζει την εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων που παρέχει βιώσιμες οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνθήκες».

Στρατηγική υδατοκαλλιέργειας της Επιτροπής

07

Τον Σεπτέμβριο του 2002, η Επιτροπή δημοσίευσε στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας⁷. Η στρατηγική είχε τρεις κύριους στόχους:

- α) Να δημιουργήσει ασφαλή μακροπρόθεσμη απασχόληση και βιώσιμη ανάπτυξη.
- β) Να παρέχει στους καταναλωτές προϊόντα καλής ποιότητας και να προωθεί υψηλά πρότυπα υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων.
- γ) Να διασφαλίζει έναν υγιή κλάδο σε περιβαλλοντικό επίπεδο.

08

Το 2009 η Επιτροπή αναγνώρισε⁸ ότι η παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ παρέμενε στάσιμη από το 2002, σε έντονη αντίθεση με τον υψηλό ρυθμό ανάπτυξης στον υπόλοιπο κόσμο, και ότι ήταν αναγκαίες σημαντικές δράσεις προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και να ενθαρρυνθεί η βιώσιμη ανάπτυξη και διακυβέρνηση. Η Επιτροπή αναθεώρησε τη στρατηγική της, αλλά διατήρησε παρόμοιους στόχους με εκείνους του 2002:

- α) Ενθάρρυνση της οικονομικής βιωσιμότητας.
- β) Εγγύηση της ασφάλειας των τροφίμων, της υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων.
- γ) Αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της υδατοκαλλιέργειας.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας

09

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑΛ)⁹ υπήρξε το χρηματοδοτικό όργανο της ΚΑΠ για την περίοδο 2007-2013. Το ΕΤΑΛ είχε πέντε άξονες προτεραιότητας και συνολικό προϋπολογισμό 4,3 δισεκατομμυρίων ευρώ. Κάθε άξονας περιελάμβανε διάφορα μέτρα. Η χρηματοδότηση από το ΕΤΑΛ διειστέτο ως εξής:

- ο Άξονας προτεραιότητας 1: προσαρμογή του κοινοτικού στόλου (1,2 δισεκατομμύρια ευρώ).
- ο Άξονας προτεραιότητας 2: **υδατοκαλλιέργεια**, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία των προϊόντων (1,2 δισεκατομμύρια ευρώ).
- ο Άξονας προτεραιότητας 3: μέτρα κοινού ενδιαφέροντος (1,1 δισεκατομμύρια ευρώ).

- 6 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2002, για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΕΕ L 358 της 31.12.2002, σ. 59).
- 7 COM(2002) 511 τελικό, της 19ης Σεπτεμβρίου 2002.
- 8 COM(2009) 162 τελικό, της 8ης Απριλίου 2009.
- 9 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1198/2006. Το ΕΤΑΛ αντικατέστησε το χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αλιείας (ΧΜΠΑ).

- ο Άξονας προτεραιότητας 4: βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αλιείας (0,6 δισεκατομμύρια ευρώ).
- ο Άξονας προτεραιότητας 5: τεχνική συνδρομή (0,2 δισεκατομμύρια ευρώ).

10

Επομένως, δεν υπάρχει άξονας που να προορίζεται ειδικά για την υδατοκαλλιέργεια. Ωστόσο, οι άξονες 2 και 3 παρείχαν ορισμένα κεφάλαια για την υδατοκαλλιέργεια και, στο πλαίσιο του άξονα 2, το μέτρο «υδατοκαλλιέργεια» (μέτρο 2.1) στόχευε συγκεκριμένα στην οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα του τομέα, ενώ θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας. Το **παράρτημα I** παρουσιάζει τις προγραμματισμένες δαπάνες για τον άξονα 2, καθώς και ποσό 438 εκατομμυρίων ευρώ αναλήψεων υποχρεώσεων του ΕΤΑλ για το μέτρο 2.1 (υδατοκαλλιέργεια) έως και το τέλος Μαΐου 2013, για 5 826 έργα του μέτρου 2.1, βάσει στοιχείων που διαβίβασαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή.

11

Η μέγιστη συνεισφορά του ΕΤΑλ σε εγκεκριμένο έργο ανερχόταν στο 75 % των συνολικών δημόσιων δαπανών στις περιφέρειες σύγκλισης¹⁰ και στο 50 % αλλού. Επομένως, τα κονδύλια της ΕΕ έπρεπε να συμπληρωθούν από άλλη δημόσια χρηματοδότηση προερχόμενη από τα κράτη μέλη. Το ποσοστό της δημόσιας συνεισφοράς (ΕΕ και κράτη μέλη) στις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στους σχετικούς τομείς μπορούσε να φθάσει το 60 % του επενδυτικού κόστους για τις περιφέρειες που καλύπτονται από τον στόχο σύγκλισης και το 40 % για τις περιφέρειες που δεν καλύπτονται από αυτόν¹¹.

12

Τα μέτρα για την υδατοκαλλιέργεια παρέιχαν στήριξη από το ΕΤΑλ για τις ακόλουθες δράσεις¹²:

- μέτρα για παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια,
- υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα,
- μέτρα για τη δημόσια υγεία,
- μέτρα για την υγεία των ζώων.

13

Οι προτεραιότητες των αξόνων και τα μέτρα, για το ΕΤΑλ ως σύνολο, καθορίστηκαν από τα κράτη μέλη στα εθνικά στρατηγικά σχέδια, κατόπιν διαδικασίας διαλόγου και διαβούλευσης με την Επιτροπή. Εν συνέχεια, τα εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα που καταρτίστηκαν βάσει των σχεδίων αυτών υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή προς εξέταση και έγκριση υπό μορφή απόφασης της Επιτροπής. Για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα, συγκροτείται επιτροπή παρακολούθησης για την παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος.

14

Επίσης, τα κράτη μέλη υποχρεούνται από τον κανονισμό εφαρμογής του ΕΤΑλ να καταγράφουν τις ακόλουθες στατιστικές σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια που υποστηρίζεται από τον άξονα 2:

- παραγόμενη ποσότητα από την υδατοκαλλιέργεια, τη μεταποίηση και την αλιεία εσωτερικών υδάτων·
- ποσοστό έργων με φιλική προς το περιβάλλον παραγωγή (μείωση του αρνητικού αντικτύπου ή αύξηση των θετικών επιδράσεων)·
- αύξηση του κύκλου εργασιών (σε εκατομμύρια ευρώ).

10 Περιφέρειες με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ χαμηλότερο του 75 % του μέσου όρου της ΕΕ.

11 Παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

12 Άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης του ελέγχου

15

Στόχος του ελέγχου ήταν να δοθεί απάντηση στο εξής ερώτημα: «Προσέφερε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας αποτελεσματική στήριξη στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας;» Για τον σκοπό αυτό, εξετάστηκαν υποερωτήματα που αφορούσαν τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων της ΕΕ προς στήριξη της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τα αποτελέσματα της δημόσιας χρηματοδότησης:

- α) Σχεδιάστηκαν και παρακολουθήθηκαν ορθά σε επίπεδο ΕΕ τα μέτρα του ΕΤΑΛ προς στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας; Το Συνέδριο, προκειμένου να απαντήσει στο ερώτημα αυτό, εξέτασε τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάστηκαν τα μέτρα, καθώς και τον ρόλο της Επιτροπής στην εφαρμογή τους.
- β) Σχεδιάστηκαν και εφαρμόστηκαν ορθά από τα κράτη μέλη τα μέτρα του ΕΤΑΛ προς στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας; Το Συνέδριο, προκειμένου να απαντήσει στο ερώτημα αυτό, εξέτασε τα εθνικά στρατηγικά σχέδια και τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών, καθώς και συναφή ζητήματα (συμπεριλαμβανομένου του χωροταξικού σχεδιασμού και της αδειοδότησης), όπως και τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόστηκαν τα μέτρα.
- γ) Επιτεύχθηκε η βέλτιστη χρήση των πόρων και στηρίχθηκε η βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας από το ΕΤΑΛ; Το Συνέδριο, προκειμένου να απαντήσει στο ερώτημα αυτό, εξέτασε εάν επιτεύχθηκαν οι συνολικοί στόχοι, ανέλυσε τη συμβολή επιλεγμένων έργων στη βιώσιμη ανάπτυξη και τον τρόπο με τον οποίο ήταν στοχοθετημένα, εξέτασε την οικονομική μεγέθυνση, την απασχόληση και τα πραγματικά αποτελέσματα, καθώς και αναζήτησε στοιχεία που να αποδεικνύουν τη βέλτιστη χρήση των πόρων.

16

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε έργα που χρηματοδοτήθηκαν μεταξύ 2007 και 2011. Διενεργήθηκε στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και σε έξι κράτη μέλη (Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Πολωνία, Πορτογαλία και Ρουμανία), στα οποία αντιστοιχεί άνω του 50 % της παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας και της σχετικής δημοσιονομικής στήριξης του ΕΤΑΛ στην ΕΕ, όπως εμφανίζει το **παράρτημα I**.

17

Εξετάστηκε η τεκμηρίωση για 60 έργα στα κράτη μέλη (βλέπε **παράρτημα II**) και για 31 από αυτά πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις. Οι διαδικασίες επιλογής των έργων και των πραγματικών αποτελεσμάτων τους εξετάστηκαν σε αντιπαραβολή με τους στόχους του ΕΤΑΛ. Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις διαδικασίες των κρατών μελών προς διασφάλιση της βέλτιστης χρήσης των δημόσιων πόρων και της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας.

Τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε παρακολουθήθηκαν πάντοτε ορθά σε επίπεδο ΕΕ

Η ΚΑΠ και το ΕΤΑΛ δεν παρείχαν αρκετές λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο των μέτρων στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας

18

Η Συνθήκη παραχωρεί στην ΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα για την πολιτική αλιείας, αλλά όχι ειδικά για την υδατοκαλλιέργεια. Ωστόσο, ένας από τους σκοπούς της ΚΑΠ είναι να προβλέπει συνεκτικά μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας¹³. Το ΕΤΑΛ αποσκοπούσε στη «στήριξη της κοινής αλιευτικής πολιτικής προκειμένου να διασφαλιστεί η εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων και στη στήριξη της υδατοκαλλιέργειας που εξασφαλίζουν οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα»¹⁴. Στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας 2 του ΕΤΑΛ παρασχέθηκε χρηματοδοτικό σύνολο για την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία εσωτερικών υδάτων, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

19

Οι κανονισμοί της ΚΑΠ και του ΕΤΑΛ δεν παρείχαν περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο των συνεκτικών μέτρων για την υδατοκαλλιέργεια. Ειδικότερα, οι στόχοι υψηλού επιπέδου για την υδατοκαλλιέργεια δεν μετατράπηκαν σε συγκεκριμένα μέτρα, δεν απαιτείτο από τα κράτη μέλη να καταρτίζουν ειδικά σχέδια στα οποία να περιγράφεται λεπτομερώς ο τρόπος βέλτιστης χρήσης της διαθέσιμης χρηματοδότησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και υπήρχε έλλειψη εύρωστης καθοδήγησης και αυστηρού πλαισίου αξιολόγησης, με κοινούς δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου ή των επιδόσεων.

Ούτε οι κανονισμοί αυτοί ούτε τα εθνικά στρατηγικά σχέδια και τα επιχειρησιακά προγράμματα που αναλύονται κατωτέρω (βλέπε σημεία 43 έως 48) καθόριζαν ένα αρκετά σαφές πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας κατά την περίοδο έως το 2013.

Η εξέταση των εθνικών στρατηγικών σχεδίων και των επιχειρησιακών προγραμμάτων από την Επιτροπή δεν διασφάλιζε συστηματικά ότι αυτά είχαν σχεδιαστεί προς μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής υδατοκαλλιέργειας

20

Τα ΕΣΣ καλύπτουν το σύνολο του τομέα της αλιείας και περιέχουν συνοπτική περιγραφή όλων των πτυχών της κοινής αλιευτικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων και των στόχων. Κατά συνέπεια, τα ΕΣΣ πρέπει να περιλαμβάνουν, εφόσον αυτό αφορά το κράτος μέλος, τις προτεραιότητες, τους στόχους και τους εκτιμώμενους δημόσιους χρηματοοικονομικούς πόρους που απαιτούνται, ιδίως όσον αφορά τη στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας¹⁵. Η Επιτροπή όφειλε να αξιολογήσει¹⁶ τα προτεινόμενα επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ) των κρατών μελών, προκειμένου να εξακριβώσει εάν ήταν σύμφωνα με τα ΕΣΣ και τις απαιτήσεις του ΕΤΑΛ, επιπλέον όσον αφορά την υδατοκαλλιέργεια.

21

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι η Επιτροπή προέβη σε εκτενή αξιολόγηση της συνέπειας μεταξύ των απαιτήσεων των ΕΠ, των ΕΣΣ και του ΕΤΑΛ, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων όσον αφορά την υδατοκαλλιέργεια. Κατά γενικό κανόνα, η αξιολόγηση αυτή ήταν λεπτομερής και χρησίμευσε ως βάση για τις διαπραγματεύσεις με τα κράτη μέλη που οδήγησαν στην τελική έγκριση των ΕΠ.

13 Άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2371/2002.

14 Άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

15 Άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

16 Άρθρο 17, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

22

Ωστόσο, με τον έλεγχο στα κράτη μέλη το Συνέδριο διαπίστωσε αδυναμίες στον σχεδιασμό των ΕΣΣ και των ΕΠ (βλέπε σημεία 43 έως 47). Μολονότι το Συνέδριο αναγνωρίζει ότι, στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν συγκεκριμένες ευθύνες, η εξέταση των ΕΣΣ και των ΕΠ από την Επιτροπή δεν αντιμετώπισε επαρκώς τις αδυναμίες αυτές, εν μέρει λόγω του γενικού χαρακτήρα των ΕΣΣ.

Η Επιτροπή δεν παρείχε συνολική καθοδήγηση σχετική με την υδατοκαλλιέργεια σε περιβαλλοντικά ζητήματα

23

Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα αποτελεί τόσο έναν από τους στόχους της χρηματοδότησης μέτρων υδατοκαλλιέργειας από το ΕΤΑΛ όσο και έναν από τους στόχους της στρατηγικής υδατοκαλλιέργειας της Επιτροπής. Τα υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα περιλαμβάνονται στις ενέργειες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το ΕΤΑΛ (βλέπε σημείο 12). Πέραν της ΚΑΠ και του ΕΤΑΛ, η περιβαλλοντική βιωσιμότητα των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας μετράται αναλόγως με τη συμμόρφωσή τους με την περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ. Οι κύριοι σχετικοί τομείς πολιτικής καθορίζονται στην οδηγία-πλαίσιο της ΕΕ για τα ύδατα¹⁷, στην οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική¹⁸, στην οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων¹⁹ και στην οδηγία για τους οικοτόπους («Natura 2000»)²⁰. Στο πλαίσιο αυτής της ευρείας κλίμακας νομοθεσίας της ΕΕ, η καθοδήγηση από την Επιτροπή προς τα κράτη μέλη και τον κλάδο θα ήταν σημαντική.

24

Παραδείγματος χάριν, δυνάμει της οδηγίας για τους οικοτόπους, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λάβουν κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγεται, στις ειδικές ζώνες διατήρησης Natura 2000, η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων συγκεκριμένων ειδών, καθώς και η όχληση των ειδών για τα οποία έχουν οριστεί οι ζώνες.

25

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι η Επιτροπή είχε πράγματι καταρτίσει κατευθυντήριες οδηγίες προς χρήση από τα κράτη μέλη για τη στήριξη της υδατοκαλλιέργειας σε τόπους Natura 2000. Ωστόσο, δεν εκπονήθηκαν παρόμοιες κατευθυντήριες οδηγίες για καμία από τις άλλες οδηγίες που αναφέρονται στο σημείο 23. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν παρείχε συγκεκριμένη καθοδήγηση για τα υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα στο πλαίσιο του ΕΤΑΛ. Αυτή η έλλειψη καθοδήγησης δεν ήταν σύμφωνη με τον στόχο του ΕΤΑΛ σχετικά με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, ενώ επιπλέον με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το ΕΤΑΛ δεν παρείχε σημαντική στήριξη για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα στην πράξη (βλέπε σημεία 50 και 51).

Η Επιτροπή δεν εξασφάλιζε επαρκώς τη συγκρισιμότητα των δεδομένων σχετικά με την επίτευξη των στόχων της πολιτικής υδατοκαλλιέργειας

26

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποστέλλουν ετήσιες στατιστικές παραγωγής σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια (όγκους και τιμές) στην Επιτροπή²¹. Τα στατιστικά στοιχεία για τη διάρθρωση του τομέα της υδατοκαλλιέργειας διαβιβάζονται ανά τριετία. Τα στατιστικά αυτά στοιχεία αντιπαραβάλλονται και ελέγχονται από την Eurostat. Η Επιτροπή μάλλον παρακολουθεί παρά επικυρώνει τα εν λόγω στατιστικά στοιχεία.

- 17 Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).
- 18 Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).
- 19 Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175 της 5.7.1985, σ. 40). Το άρθρο 28 του κανονισμού ΕΤΑΛ προβλέπει ότι η ενίσχυση χορηγείται μόνον όταν τηρούνται ορισμένοι κανόνες εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- 20 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).
- 21 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 762/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, περί των στατιστικών στοιχείων που πρέπει να υποβάλλουν τα κράτη μέλη σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 788/96 του Συμβουλίου (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 1).

27

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι στατιστικές παραγωγής είναι κατά γενικό κανόνα αξιόπιστες. Ωστόσο, υπάρχουν ασυνέπειες στα δεδομένα που διαβιβάζονται από ορισμένα κράτη μέλη σχετικά με τη διάρθρωση του τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Το συνολικό μέγεθος των εγκαταστάσεων αναφέρεται σε εκτάρια και κυβικά μέτρα. Σύμφωνα με την Eurostat, η ανάγκη αναφοράς σε κυβικά μέτρα δημιουργεί δυσχέρειες σε ορισμένες χώρες και ενδέχεται να περιορίζει τη συγκρισιμότητα των στατιστικών στοιχείων που εκφράζονται στην εν λόγω μονάδα. Παραδείγματος χάριν, οι δύο κύριοι παραγωγοί προϊόντων υδατοκαλλιέργειας από άποψη όγκου, η Γαλλία και η Ισπανία, ανέφεραν ότι το συνολικό μέγεθος των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειάς τους το 2011 ήταν 2 532 m³ και 10 611 m³ αντίστοιχα, ενώ ανέφεραν όγκους κύκλου εργασιών (βλέπε **παράρτημα Ι**) 283 και 277 χιλιάδων τόνων, αντίστοιχα. Η Πορτογαλία, με κύκλο εργασιών οκτώ χιλιάδων τόνων, ανέφερε συνολικό μέγεθος 22 529 m³.

28

Τα κράτη μέλη οφείλουν²² να διαβιβάζουν στην Επιτροπή ετήσια έκθεση μεθοδολογίας όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων. Το Συνέδριο επεσήμανε ότι η πλειονότητα των κρατών μελών δεν διαβίβαζε τις εκθέσεις αυτές ετησίως. Το γεγονός αυτό καθυστερεί την επικύρωση των στατιστικών στοιχείων από την Eurostat και δημιουργεί αβεβαιότητα σχετικά με την ποιότητα των στατιστικών στις οποίες αυτά βασίζονται. Επιπλέον, τρία κράτη μέλη²³ διαβίβασαν στοιχεία για το 2011 με τρίμηνη έως πεντάμηνη καθυστέρηση μετά την προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου 2012.

29

Ορισμένα κράτη μέλη χαρακτηρίζουν τα δεδομένα σχετικά με την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανά συγκεκριμένα είδη ιχθύων ως «εμπιστευτικά», λόγω της συγκέντρωσης του τομέα της υδατοκαλλιέργειας και τη δυνατότητα εντοπισμού ευαίσθητων για την αγορά πληροφοριών για συγκεκριμένους παραγωγούς. Ο κατωτέρω πίνακας εμφανίζει ότι οκτώ κράτη μέλη είχαν διαβιβάσει στοιχεία σχετικά με την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας (με εξαίρεση τα εκκολαπτήρια και τις μονάδες προπάχυνσης) με εμπιστευτική μορφή για το έτος 2011, ενώ ορισμένα κράτη μέλη δεν είχαν παράσχει ακόμη δεδομένα. Η κατάσταση αυτή εμποδίζει τη δημοσίευση συγκεντρωτικών στοιχείων από τη Eurostat για την ΕΕ των 27 και, ως εκ τούτου, περιορίζει τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις τάσεις και τις εξελίξεις στον τομέα αυτό (βλέπε **πίνακα 2**).

22 Άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 762/2008.

23 Ελλάδα, Γαλλία και Αυστρία.

Αξία της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ

ΧΩΡΑ/ΕΤΟΣ	ευρώ			
	2008	2009	2010	2011
ΕΕ των 27	3 407 134 614	3 219 102 127	μ.δ.	μ.δ.
ΕΕ των 25	3 372 465 092	3 182 599 297	μ.δ.	μ.δ.
ΕΕ των 15	3 114 534 138	2 988 571 787	μ.δ.	μ.δ.
Βέλγιο	667 767	4 034 596	Εμπιστευτικό	Εμπιστευτικό
Βουλγαρία	16 538 094	19 512 878	19 576 101	17 113 825
Τσεχική Δημοκρατία	41 537 574	39 266 665	37 108 186	39 865 313
Δανία	98 276 272	88 240 305	Εμπιστευτικό	Εμπιστευτικό
Γερμανία	97 080 122	94 240 346	94 739 574	Εμπιστευτικό
Εσθονία	1 771 650	2 235 436	2 028 836	1 684 752
Ιρλανδία	92 442 829	104 271 122	113 132 438	124 900 818
Ελλάδα	369 913 151	397 790 833	μ.δ.	453 062 003
Ισπανία	410 808 739	396 337 342	412 166 215	445 462 460
Γαλλία	691 603 892	697 964 760	Εμπιστευτικό	μ.δ.
Ιταλία	465 600 684	474 862 750	333 238 932	402 822 356
Κύπρος	33 144 550	16 463 500	20 319 860	μ.δ.
Λετονία	1 528 601	1 114 894	1 195 864	1 253 766
Λιθουανία	6 635 949	6 654 996	Εμπιστευτικό	Εμπιστευτικό
Ουγγαρία	30 324	26 451	27 164	30 293
Μάλτα	93 763 138	47 057 424	82 217 002	45 109 193
Κάτω Χώρες	96 600 777	84 109 496	105 703 231	73 959 895
Αυστρία	12 741 113	13 878 544	20 355 963	Εμπιστευτικό
Πολωνία	73 284 926	76 372 905	μ.δ.	Εμπιστευτικό
Πορτογαλία	40 175 003	34 063 945	47 264 269	58 278 930
Ρουμανία	18 131 429	16 989 952	5 691 110	15 890 132
Σλοβενία	3 485 097	3 069 400	2 167 330	Εμπιστευτικό
Σλοβακία	2 749 143	1 765 838	Εμπιστευτικό	2 420 531
Φινλανδία	36 844 618	39 581 700	41 141 158	Εμπιστευτικό
Σουηδία	23 247 950	18 435 879	29 040 710	42 442 468
Ηνωμένο Βασίλειο	678 531 220	540 760 168	573 902 627	739 685 060

Πηγή: Eurostat.

30

Επιπλέον της Eurostat, η Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ²⁴) εξετάζει επίσης στοιχεία για την υδατοκαλλιέργεια με βάση το πλαίσιο συλλογής δεδομένων κατά το οποίο τα κράτη μέλη συλλέγουν κοινωνικοοικονομικές πληροφορίες σχετικά με τις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δεδομένων της Eurostat και της ΕΤΟΕΑ σχετικά με την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας. Αυτό εμφανίζει ο **πίνακας 3**, στον οποίο συγκρίνονται τα ποσά που δηλώθηκαν για το 2009 για τα ελεγχθέντα κράτη μέλη. Οι διαφορές αυτές μπορεί να οφείλονται στις διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις που απαιτούν τα διάφορα σύνολα νομοθετικών πράξεων για τη συλλογή των δεδομένων, αλλά δεν έχει πραγματοποιηθεί πλήρης συμφωνία τους από την Eurostat ή την ΕΤΟΕΑ.

24 Απόφαση 2005/629/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Αυγούστου 2005, για την ίδρυση της Επιστημονικής, Τεχνικής και Οικονομικής Επιτροπής Αλιείας (ΕΕ L 225 της 31.8.2005, σ. 18).

Πίνακας 3

Σύγκριση των δεδομένων Eurostat και ΕΤΟΕΑ για το 2009

	Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας για το 2009							
	EUROSTAT		Έκθεση ΕΤΟΕΑ		Διαφορά		Ποσοστιαία διαφορά	
	χιλιάδες ευρώ	τόνοι	χιλιάδες ευρώ	τόνοι	χιλιάδες ευρώ	τόνοι	χιλιάδες ευρώ	τόνοι
Ισπανία	396 337	268 457	440 028	268 600	- 43 691	- 143	- 11 %	0 %
Γαλλία	697 965	236 439	760 067	265 399	- 62 102	- 28 960	- 9 %	- 12 %
Ιταλία	474 863	162 325	474 003	162 325	860	0	0 %	0 %
Πολωνία	76 373	36 503	88 356	38 854	- 11 983	- 2 351	- 16 %	- 6 %
Πορτογαλία	34 064	6 727	37 250	6 208	- 3 186	519	- 9 %	8 %
Ρουμανία	16 990	13 131	13 896	7 292	3 094	5 839	18 %	44 %

Πηγές: Στατιστικές της Eurostat σχετικά με την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας. Έκθεση JRC: «Οικονομικές επιδόσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ» (STECF-OWP-12-03, 2012).

Πραγματοποιήθηκαν ελάχιστοι συναφείς έλεγχοι και αξιολογήσεις από την Επιτροπή, καθώς και περιορισμένη παρακολούθηση

31

Σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΤΑλ, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν ενδιάμεσες αξιολογήσεις²⁵ των ΕΠ τους στην Επιτροπή. Οι εν λόγω αξιολογήσεις θα μπορούσαν να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση των μέτρων υδατοκαλλιέργειας και να καθιστούν δυνατή την ανάληψη διορθωτικών ενεργειών. Ωστόσο, με τον έλεγχο του Συνεδρίου διαπιστώθηκε ότι, στην πράξη, το επίπεδο της παρεχόμενης ενημέρωσης, ιδίως για την υδατοκαλλιέργεια, ήταν χαμηλό.

32

Κατά τον χρόνο του ελέγχου του Συνεδρίου, μόλις επτά έργα υδατοκαλλιέργειας είχαν περιληφθεί συνολικά στους επιτόπιους ελέγχους της Επιτροπής που απαιτούνται από τον κανονισμό ΕΤΑλ²⁶. Αυτό το χαμηλό επίπεδο δειγματοληψίας δεν παρέχει τη δυνατότητα να συναχθούν συμπεράσματα ούτε σε επίπεδο κράτους μέλους ούτε σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων. Οι εν λόγω έλεγχοι ήταν έλεγχοι συμμόρφωσης και δεν είχαν ως στόχο την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον αντίκτυπο της στήριξης της ΕΕ στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.

33

Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις των ΕΠ των κρατών μελών διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή, η οποία ανέθεσε σε εμπειρογνώμονα την εκπόνηση ενοποιημένης συγκεφαλαιωτικής έκθεσης. Μολονότι οι εν λόγω ενδιάμεσες αξιολογήσεις και η ενοποιημένη συγκεφαλαιωτική έκθεση αφορούν την υδατοκαλλιέργεια, η Επιτροπή δεν εκτίμησε περαιτέρω τις αξιολογήσεις ώστε να καθορίσει εάν τα μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας ήταν τα ενδεδειγμένα.

34

Στο έργο των επιτροπών παρακολούθησης ΕΤΑλ των κρατών μελών συμμετέχει εκπρόσωπος της Επιτροπής με συμβουλευτική ιδιότητα. Ωστόσο, οι επιτροπές αυτές ελάχιστο χρόνο κατόρθωσαν να αφιερώσουν σε ζητήματα υδατοκαλλιέργειας.

Τα αποτελέσματα δημόσια χρηματοδοτούμενων καινοτόμων και ερευνητικών έργων δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως

35

Το μέρος 3.1 της στρατηγικής υδατοκαλλιέργειας της Επιτροπής του 2009²⁷ σημείωνε ότι η βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας πρέπει να υποστηρίζεται από αριστεία στην έρευνα και την καινοτομία, και ότι είναι ουσιώδες να συνεχιστεί και να ενισχυθεί η εν λόγω υποστήριξη.

36

Μολονότι αφιερώθηκαν σημαντικά κεφάλαια στο LIFE²⁸ και τις ερευνητικές δράσεις, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 1**, με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή δεν αξιοποίησε επαρκώς τα αποτελέσματά τους ώστε να καθάρσει στόχους και κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια (σε θέματα όπως η απόρριψη αποβλήτων και χημικών προϊόντων, η χωροθέτηση των εκμεταλλεύσεων και ο αντίκτυπος της διαφυγής ιχθύων) (βλέπε σημεία 23 έως 25).

25 Άρθρο 49, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

26 Άρθρο 72 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

27 COM(2009) 162.

28 Το LIFE είναι το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για το περιβάλλον. Στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης από την Επιτροπή, χρηματοδοτεί περιβαλλοντικά έργα επίδειξης σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων. Επίσης, το μέσο αυτό χρηματοδοτεί την προστασία της φύσης.

Συναφή ερευνητικά έργα και έργα LIFE

Το Συνέδριο σημείωσε ότι είχαν εκταμιευθεί 14 εκατομμύρια ευρώ για 18 έργα LIFE στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Τα κύρια ζητήματα αφορούσαν τη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, των οικοσυστημάτων, των τόπων Natura 2000 και της βιώσιμης θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας.

Επίσης, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι 77 ερευνητικά έργα σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια είχαν λάβει 158 εκατομμύρια ευρώ από το 6ο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΠΠ). Στην περίπτωση αυτή τα κύρια ζητήματα αφορούσαν την πρόληψη ασθενειών, τη διατροφή των ιχθύων, την επιλεκτική εκτροφή, την καλή διαβίωση των ιχθύων, το βιολογικό δυναμικό για νέα υποψήφια είδη, την ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος.

Έργα που αφορούσαν τον χωροταξικό σχεδιασμό για την υδατοκαλλιέργεια

Ένα έργο LIFE αφορούσε τον χωροταξικό σχεδιασμό μέσω συστήματος που βασιζόταν στο Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (350 000 ευρώ). Ένα έργο που χρηματοδοτήθηκε από το ΠΠ αφορούσε το ίδιο ζήτημα (χρηματοδότηση ύψους 705 000 ευρώ), ειδικά σε σχέση με την υδατοκαλλιέργεια βαθέων υδάτων.

Έργα που αφορούσαν τον έλεγχο και την εξάλειψη των νόσων στην υδατοκαλλιέργεια

Οκτώ έργα του ΠΠ εξετάζαν το συγκεκριμένο ζήτημα (συνολική χρηματοδότηση ύψους 12 εκατομμυρίων ευρώ). Τα εν λόγω έργα εστιάζονταν κυρίως στον έλεγχο των παθογόνων και των παρασίτων, καθώς και στην πρόληψη των ασθενειών.

Έργα που αφορούσαν συστήματα παρακολούθησης του περιβάλλοντος και υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα

Δύο έργα LIFE αφορούσαν τον τομέα αυτό (συνολική χρηματοδότηση ύψους 584 000 ευρώ) και εστιάζονταν κυρίως στην εκπόνηση συστάσεων για τη διαχείριση των υδάτων, την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και τη μείωση των επιπτώσεών της. Οκτώ έργα του ΠΠ (συνολική χρηματοδότηση ύψους 5 εκατομμυρίων ευρώ) μελετούσαν προβλήματα εντατικής εκτροφής, προστασίας και καθαρισμού των υδάτων, καθώς και υποβάθμισης των οικοτόπων.

Τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε εφαρμόστηκαν ορθά από τα κράτη μέλη

Έλλειψη πρωτοβουλιών από τα ελεγχθέντα κράτη μέλη προς στήριξη της υδατοκαλλιέργειας

37

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την οικοδόμηση βιώσιμου μέλλοντος για την υδατοκαλλιέργεια αναγνώρισε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν μέτρα προς διευκόλυνση της ανάπτυξης των επιχειρήσεων και μείωση του διοικητικού φόρτου που έχει επιβληθεί από τις εθνικές διατάξεις, κυρίως απλουστεύοντας τις διαδικασίες αδειοδότησης για την υδατοκαλλιέργεια²⁹.

Τα μέτρα απλούστευσης πρέπει να αφορούν τις αρμοδιότητες και τον συντονισμό των αρχών που είναι επιφορτισμένες με τη χορήγηση αδειών λειτουργίας και την παρακολούθηση της συμμόρφωσης στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας (π.χ. όσον αφορά τη λειτουργία των χώρων υδατοκαλλιέργειας και τις ισχύουσες περιβαλλοντικές και κτηνιατρικές απαιτήσεις).

38

Το Συνέδριο ήλεγξε εάν τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη είχαν θεσπίσει στρατηγική για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, η οποία να λαμβάνει υπόψη το ενδεχόμενο τέτοιων μέτρων. Σε όλα τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, το Συνέδριο διαπίστωσε έλλειψη συνεκτικής στρατηγικής για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Επίσης, η ανάπτυξη παρεμποδιζόταν από πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες σε επίπεδο κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής πολυάριθμων αρχών στην αδειοδότηση και εποπτεία του τομέα (π.χ. στη Γαλλία και την Ιταλία). Ωστόσο, υπήρχαν επίσης παραδείγματα ορθής πρακτικής, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 2**.

29 Ενότητα 5.2 του εγγράφου COM(2009) 162 τελικό.

Πλαίσιο 2

Παραδείγματα διαφορετικών διοικητικών πρακτικών σχετικά με τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αδειοδότηση

Στην Ιταλία, η βραδεία και περίπλοκη διαδικασία αδειοδότησης, καθώς και η ασάφεια των κριτηρίων για τη χορήγηση νέων παραχωρήσεων, αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Ως εκ τούτου, ενώ η διαδικασία χορήγησης παραχωρήσεων θαλάσσιων χώρων και άλλων αδειών για την υδατοκαλλιέργεια στη Σικελία έπρεπε να διαρκεί 150 ημέρες, στην πράξη μπορεί να διαρκέσει πολλά έτη, όπως πράγματι διήρκεσε πέντε έτη για δύο από τα ελεγχθέντα έργα. Λόγω γενικού προβλήματος πρόσβασης σε παραχωρήσεις θαλάσσιων χώρων, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ιταλίας, με το σκεπτικό ότι οι κάτοχοι παραχωρήσεων πλεονεκτούσαν αθέμιτα σε σχέση με τους νέους αιτούντες.

Στη Γαλλία, λόγω της πολυπλοκότητας της προετοιμασίας των φακέλων, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη λήψη αποφάσεων είναι πολύ μεγάλο. Για τα έργα που περιλαμβάνονταν στο δείγμα, η διαδικασία λήψης αποφάσεων διήρκεσε άνω του ενός έτους, και σε μία περίπτωση έφθασε τα δύο έτη.

Μια ζώνη οστρακοκαλλιέργειας στην Πορτογαλία χρησιμοποιείτο μόνον εν μέρει, δεδομένου ότι, ελλείψει όρων περί του αντιθέτου, οι κάτοχοι αδειών διατηρούσαν τις άδειές τους χωρίς να εκμεταλλεύονται πραγματικά τις παραχωρήσεις. Το γεγονός αυτό εμπόδισε την ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Στην Ανδαλουσία (Ισπανία), οι αρχές είχαν δημιουργήσει «μονοαπευθυντική θυρίδα» (one-stop shop) για τις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας, ώστε να συνοδεύουν τους αναδόχους των έργων κατά τη διαδικασία υποβολής αίτησης για χρηματοδότηση από το ΕΤΑΛ και αδειοδότησής τους από τους διάφορους εθνικούς και τοπικούς φορείς. Για τα έργα που περιλαμβάνονταν στο δείγμα, η διαδικασία λήψης αποφάσεων διήρκεσε κατά μέσο όρο πέντε μήνες.

Οι διαδικασίες χωροταξικού σχεδιασμού και αδειοδότησης ήταν ανεπαρκείς

39

Η υδατοκαλλιέργεια πραγματοποιείται σε παράκτια και εσωτερικά ύδατα σε ολόκληρη την ΕΕ. Κατά κανόνα, τα ύδατα αυτά ανήκουν στις δημόσιες αρχές, οι οποίες χορηγούν παραχωρήσεις ή άδειες στις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας. Πολύ συχνά υπάρχει ανταγωνισμός για τη χρήση των εν λόγω υδάτων με άλλους χρήστες, παραδείγματος χάριν την τουριστική βιομηχανία και τον τομέα της παραδοσιακής αλιείας. Η ανάλυση και ο σχεδιασμός της χρήσης των θαλάσσιων περιοχών έχει ζωτική σημασία για την επίτευξη των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών στόχων. Κατά συνέπεια, το ζήτημα του κατάλληλου χωροταξικού σχεδιασμού και της αδειοδότησης, που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, αποτελεί βασικό παράγοντα για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και για την αποτελεσματικότητα των δαπανών του ΕΤΑΛ προς στήριξη της εν λόγω ανάπτυξης. Η Επιτροπή αναγνώρισε το γεγονός αυτό στη στρατηγική του 2009 για την υδατοκαλλιέργεια και τις στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες της³⁰ για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και κάλεσε τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συστήματα θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, στα οποία να αναγνωρίζουν πλήρως τη στρατηγική σημασία της υδατοκαλλιέργειας. Συστήματα του είδους αυτού θα βοηθήσουν τους δυνητικούς αναδόχους να αναπτύξουν τα έργα τους. Οι άδειες που χορηγούνται από τις αρχές των κρατών μελών για τις επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας προσδιορίζουν βασικές παραμέτρους όπως:

- την υδάτινη επιφάνεια,
- τη διάρκεια και τον δικαιούχο της άδειας,
- το είδος δραστηριότητας υδατοκαλλιέργειας που επιτρέπεται (είδη ιχθύων, είδος εγκαταστάσεων),

- τους περιβαλλοντικούς περιορισμούς και τους περιορισμούς που αφορούν τη δημόσια υγεία (μέγιστη πυκνότητα των αποθεμάτων, τους περιορισμούς σχετικά με την παροχή τροφής και τις κτηνιατρικές αγωγές, απαιτήσεις ποιότητας των υδάτων).

40

Κατά γενικό κανόνα, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός που είναι αναγκαίος για την υδατοκαλλιέργεια ήταν ανεπαρκής στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες στις οποίες πραγματοποιήθηκε επίσκεψη κατά τη διάρκεια του ελέγχου. Στη Ρουμανία και την Πολωνία δεν πραγματοποιήθηκε θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός για την υποστήριξη της υδατοκαλλιέργειας, ενώ αυτός βρισκόταν ακόμη υπό ανάπτυξη στη Γαλικία (Ισπανία) και την Πορτογαλία. Η απουσία σχεδιασμού για την πρόσβαση σε χώρους οδηγεί σε μείωση των ευκαιριών επιχειρηματικής ανάπτυξης στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας και δεν συμβάλλει στην επίλυση των συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες. Ο ελλιπής χωροταξικός σχεδιασμός, ιδίως όταν συνδυάζεται με πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης, παρεμποδίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Στο **πλαίσιο 2** παρουσιάστηκαν ορισμένες από τις συνέπειες.

30 COM(2013) 229 τελικό, της 29ης Απριλίου 2013.

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση είχε σημαντικό αντίκτυπο στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας

41

Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια και τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών είχαν εκπονηθεί προτού η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση αρχίσει να επηρεάζει σοβαρά το ευρωπαϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον. Όπως και με άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες (με βάση τις εκθέσεις των αρχών και των αναδόχων έργων), η κρίση είχε σημαντικό αντίκτυπο στις επενδυτικές και χρηματοδοτικές αποφάσεις στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Δεδομένου ότι οι δυνητικοί δικαιούχοι του ΕΤΑΛ είναι συχνά μικρές επιχειρήσεις και πρέπει να αναλάβουν μεταξύ 40 % και 60 % του συνολικού επενδυτικού κόστους, οι δυσχέρειες όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και τις τραπεζικές εγγυήσεις περιέπλεξαν την ανάπτυξη έργων (από τα κράτη μέλη που επελέγησαν προς έλεγχο, επηρεάστηκαν ιδίως η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ρουμανία). Ένα χαρακτηριστικό του τομέα της υδατοκαλλιέργειας δημιουργεί συμπληρωματική ανάγκη χρηματοδότησης: υπάρχει συνήθως υψηλή ζήτηση για κεφάλαιο κίνησης ώστε να χρηματοδοτηθεί τόσο η απόκτηση αποθεμάτων νέων ιχθύων όσο και οι μετέπειτα δαπάνες διατροφής και συντήρησης προτού οι ιχθύες φθάσουν σε εμπορεύσιμο μέγεθος.

42

Η χρηματοπιστωτική κρίση ενδέχεται να επιδείνωσε την τάση των κρατών μελών να διοχετεύουν τις ενισχύσεις ΕΤΑΛ στις υφιστάμενες επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας και σε έργα που λειτουργούσαν προτού ληφθεί η απόφαση ενίσχυσης (παραδείγματος χάριν, στην Ιταλία και την Πολωνία) (βλέπε σημείο 62). Τα έργα αυτά έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας, γεγονός που ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο αποδέσμευσης της χρηματοδότησης της ΕΕ για το οικείο κράτος μέλος. Ωστόσο, η πρακτική αυτή παρείχε περιορισμένη χρηματοδότηση για νέα ή καινοτόμα έργα.

Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια δεν περιλάμβαναν σαφείς στόχους για την υδατοκαλλιέργεια

43

Τα εθνικά στρατηγικά σχέδια (ΕΣΣ) των κρατών μελών καθορίζουν τις προτεραιότητες και τους στόχους του ΕΤΑΛ για την εφαρμογή της ΚΑΠ³¹. Κάθε ΕΣΣ πρέπει να εκτιμά τους δημόσιους χρηματοοικονομικούς πόρους που απαιτούνται ή αναμένονται για τους στόχους αυτούς, οι οποίοι περιλαμβάνουν τη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας³². Κατά την άποψη του Συνεδρίου, εθνικά στρατηγικά σχέδια με σαφείς στόχους και αναφορά των απαιτούμενων χρηματοοικονομικών πόρων θα παρείχαν ικανοποιητική βάση για τα μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας.

44

Ωστόσο, κανένα από τα ελεγχθέντα ΕΣΣ δεν περιλάμβανε εκτίμηση των αναγκαίων δημόσιων χρηματοοικονομικών πόρων για τα μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας.

31 Αιτιολογική σκέψη 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

32 Άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

45

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα ΕΣΣ περιλάμβαναν περιγραφή του εθνικού τομέα υδατοκαλλιέργειας και έθεταν στόχους για την ανάπτυξη του τομέα. Οι στόχοι αυτοί ποίκιλλαν μεταξύ των κρατών μελών, αλλά ήταν γενικής φύσης και κάλυπταν στόχους όπως η διαφοροποίηση και η αύξηση της παραγωγής, η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, καθώς και η εξέλιξη της αγοράς. Ο συνδυασμός μη ειδικών στόχων και η απουσία εκτίμησης των αναγκαίων δημόσιων πόρων κατέληξαν σε έλλειψη σαφήνειας στις ελεγχθείσες στρατηγικές των ΕΣΣ για την υδατοκαλλιέργεια.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα παρουσίαζαν διάφορες αδυναμίες

46

Τα επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ) των κρατών μελών κατένειμαν τους χρηματοοικονομικούς πόρους που ήταν διαθέσιμοι από το ΕΤΑΛ μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας και περιέγραφαν (λεπτομερέστερα σε σύγκριση με τα ΕΣΣ) ποια μέτρα έπρεπε να ληφθούν προς επίτευξη των στόχων. Επίσης, τέθηκαν επιμέρους στόχοι, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων στόχων για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Τα κράτη μέλη μπορούσαν να προτείνουν αναθεωρήσεις των ΕΠ προκειμένου να προσαρμόσουν τους στόχους υπό το πρίσμα μεταβαλλόμενων συνθηκών στον τομέα της αλιείας ή της υδατοκαλλιέργειας (βλέπε σημείο 58 για τα προβλήματα που διαπιστώθηκαν με τους εν λόγω επιμέρους στόχους).

47

Μολονότι τα ΕΠ παρείχαν πλαίσιο συνολικής εκτέλεσης του ΕΤΑΛ, το Συνέδριο διαπίστωσε αδυναμίες σε όλα τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη όσον αφορά τις δράσεις στήριξης της υδατοκαλλιέργειας, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 3**.

Πλαίσιο 3

Παραδείγματα αδυναμιών στα επιχειρησιακά προγράμματα όσον αφορά την υδατοκαλλιέργεια

Στη Ρουμανία, η εφαρμογή των ΕΠ δεν περιλάμβανε τη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια, μολονότι είχε προσδιοριστεί ως προτεραιότητα στο ΕΣΣ. Κατά συνέπεια, ενώ τα προβλήματα με τη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια ήταν γνωστά πριν από την κατάρτιση του ΕΠ, δεν αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Επιπλέον, υπήρχε έλλειψη ιεράρχησης μεταξύ των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας.

Μολονότι το ιταλικό ΕΣΣ και ΕΠ εντόπισαν σημαντικά εμπόδια στην ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας (συμπεριλαμβανομένων της έλλειψης σχεδίων διαχείρισης των παράκτιων ζωνών και της αβεβαιότητας όσον αφορά τις παραχωρήσεις), το ΕΠ δεν προσδιόριζε συγκεκριμένες ενέργειες για την αντιμετώπισή τους. Δεν υπάρχουν επιμέρους στόχοι για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων από την άποψη του περιβάλλοντος, της ασφάλειας των τροφίμων και του εμπορίου, όπως περιβαλλοντική πιστοποίηση και καταχώριση στο EMAS, προώθηση νέων εμπορικών διεξόδων και διευκόλυνση της εδραίωσης και της ανάπτυξης των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.

Στην Πολωνία, μολονότι το ΕΠ αναθεωρήθηκε το 2011, οι δείκτες δεν μεταβλήθηκαν. Ενώ ήταν γνωστό ότι δεν είχε επιτευχθεί κανένας από τους στόχους του ΕΠ για την υδατοκαλλιέργεια, το ΕΠ δεν τροποποιήθηκε ώστε οι υπεραισιόδοξες εκτιμήσεις να προσαρμοστούν στην πραγματικότητα.

48

Ενώ υπήρχαν ειδικοί στόχοι για την απασχόληση και την παραγωγή, ενίοτε δεν λαμβάνονταν υπόψη άλλοι στόχοι του ΕΤΑΛ. Επιπλέον, ελάχιστες ήταν οι απόπειρες ιεράρχησης των δαπανών ή διασφάλισης της βέλτιστης χρήσης των πόρων σε επίπεδο έργων. Τα συστήματα παρακολούθησης των αποτελεσμάτων των δαπανών και διόρθωσης τυχόν αρνητικών τάσεων ήταν αμελητέα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το κύριο χρηματοοικονομικό μέτρο ήταν απλώς η διανομή των κεφαλαίων.

Τα κράτη μέλη δεν έλαβαν επαρκώς υπόψη τις πολιτικές για το περιβάλλον και την υγεία

49

Η υδατοκαλλιέργεια ενέχει τον κίνδυνο ζωνόσων και λοιμώξεων, καθώς και τον κίνδυνο αλληλεπίδρασης με το θαλάσσιο περιβάλλον. Οι ιχθύες που διαβιούν σε περιορισμένους χώρους πρέπει να τρέφονται, και αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της υπερβολικής τροφής, καθώς και απόβλητα. Το γεγονός ότι οι ιχθύες διαβιούν σε σχετικά μεγάλη εγγύτητα μεταξύ τους αυξάνει τη συχνότητα λοιμώξεων και νόσων και την ανάγκη κτηνιατρικής αγωγής. Η εξάπλωση των λοιμώξεων ή νόσων μπορεί να προκαλέσει απώλειες στα αποθέματα εκτρεφόμενων ιχθύων, καθώς και να θέσει σε κίνδυνο τους μη εκτρεφόμενους ιχθύες. Απώλειες στα αποθέματα εκτρεφόμενων ιχθύων μπορούν επίσης να προκληθούν λόγω της διαφυγής ιχθύων, και η μετέπειτα αναπαραγωγή τους σε ανάμιξη με μη εκτρεφόμενους ιχθύες προκαλεί μεταφορά γενετικής σύνθεσης που μπορεί να αλλοιώσει τα χαρακτηριστικά του μη εκτρεφόμενου πληθυσμού.

50

Προκειμένου να αναπτυχθεί η υδατοκαλλιέργεια με βιώσιμο τρόπο, διαφυλάσσοντας παράλληλα το θαλάσσιο περιβάλλον, οι κίνδυνοι αυτοί πρέπει να αξιολογούνται και να αντιμετωπίζονται. Υπάρχουν λεπτομερείς νομοθετικές απαιτήσεις που διέπουν τον κτηνιατρικό έλεγχο των δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας³³. Ενώ το ΕΤΑΛ μπορούσε να παράσχει χρηματοδότηση για την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας του ανθρώπου και των ζώων, εκτός από την Πολωνία, κανένα από τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη δεν είχε εγκρίνει έργα στους εν λόγω τομείς. Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη καθοδήγησης όσον αφορά τα περιβαλλοντικά ζητήματα (βλέπε σημεία 23 έως 25).

51

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται από τον κανονισμό εφαρμογής του ΕΤΑΛ³⁴ να καταγράφουν το ποσοστό των έργων με φιλική προς το περιβάλλον παραγωγή (μείωση του αρνητικού αντικτύπου ή βελτίωση των θετικών επιδράσεων). Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα μέτρα για την υδατοκαλλιέργεια που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΑΛ στα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη δεν έλαβαν επαρκώς υπόψη τις πτυχές αυτές. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης διοχετεύθηκε σε μέτρα διατήρησης της παραγωγής. Έγινε ελάχιστη χρήση κριτηρίων επιλογής σχετικών με τους κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία, προκειμένου τα έργα να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση. Επιπλέον, δεν υπήρχαν επαρκείς μετρήσιμοι δείκτες (που να αφορούν, παραδείγματος χάριν, την απόρριψη αποβλήτων και χημικών, τη χωροθέτηση των εκμεταλλεύσεων και τον αντίκτυπο της διαφυγής ιχθύων) που να βασίζονται σε αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με τον αντίκτυπο συγκεκριμένων πρακτικών υδατοκαλλιέργειας στο υδάτινο περιβάλλον.

52

Κατά συνέπεια, δεν ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί κατά πόσον οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις ήταν πραγματικές και σημαντικές όσον αφορά τη σχετική δημόσια επένδυση, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 4**.

33 Παραδείγματος χάριν, η οδηγία 2006/88/ΕΚ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με τις απαιτήσεις υγειονομικού ελέγχου για τα ζώα υδατοκαλλιέργειας και τα προϊόντα τους και σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση ορισμένων ασθενειών των υδρόβιων ζώων (ΕΕ L 328 της 24.11.2006, σ. 14).

34 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 498/2007 της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 2007, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΕ L 120 της 10.5.2007, σ. 1).

Παραδείγματα μη εστίασης σε περιβαλλοντικά ζητήματα

Σύμφωνα με την έκθεση υλοποίησης του ισπανικού ΕΤΑλ για το 2011, μόλις τέσσερα από τα 604 έργα που είχαν εγκριθεί στο πλαίσιο του μέτρου 2.1 εφήρμοζαν πιστοποιημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ή απλώς δηλώσεις απουσίας επιπτώσεων, είχαν εκπονηθεί από τους αναδόχους και εξεταστεί από τις αρμόδιες αρχές. Ωστόσο, λόγω του χαμηλού αριθμού αιτήσεων, η περιβαλλοντική διαχείριση δεν χρησιμοποιήθηκε ως κριτήριο επιλογής για τις αποφάσεις χρηματοδότησης από το ΕΤΑλ.

Το ιταλικό ΕΠ περιλάμβανε ως στόχο την εφαρμογή διαδικασιών περιβαλλοντικής πιστοποίησης και καταχώρισης στο EMAS. Ωστόσο, η περιβαλλοντική πιστοποίηση δεν αποτέλεσε στόχο στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις δεν εκτιμήθηκαν επαρκώς εκ των προτέρων. Επιπλέον, υπήρχαν αδυναμίες στην παρακολούθηση των πραγματικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων. Στη Σικελία, η επαλήθευση της εκπόνησης εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις, δεν αποτελούσε προϋπόθεση για την έγκριση της χρηματοδότησης από το ΕΤΑλ.

Στη Ρουμανία, μόνο τρεις από τις 100 μονάδες της βαθμολογίας χορηγούνταν για το περιβαλλοντικό κριτήριο κατά το στάδιο της επιλογής. Το 32,5 % των χρηματοδοτηθέντων από το ΕΤΑλ έργων κρίθηκε ότι είχαν φιλική προς το περιβάλλον παραγωγή. Ωστόσο, δεν υπήρχε ορισμός των «φιλικών προς το περιβάλλον» έργων. Τα έργα που εφήρμοζαν «τη συνήθη ορθή πρακτική υδατοκαλλιέργειας» θεωρήθηκαν επίσης φιλικά προς το περιβάλλον. Επιπλέον, με εξαίρεση έργα από παραγωγούς βιολογικών προϊόντων, δεν είχαν υποβληθεί αιτήσεις περιβαλλοντικής πιστοποίησης.

Υπήρχαν σοβαρές ανακρίβειες στα διαβιβαζόμενα αποτελέσματα από ορισμένα κράτη μέλη

53

Οι ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης του ΕΤΑλ που καταρτίζουν τα κράτη μέλη έπρεπε να συμπεριλαμβάνουν στατιστικές παρακολούθησης, καθώς και να συζητώνται και να εγκρίνονται από την επιτροπή παρακολούθησης³⁵ προτού υποβληθούν στην Επιτροπή. Περιείχαν τα πλέον πρόσφατα οικονομικά στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση των έργων και, συνήθως, δείκτες παραγωγής και απασχόλησης. Η ακρίβεια των εν λόγω εκθέσεων ήταν ουσιώδους σημασίας, προκειμένου να διαμορφώνεται ακριβής εικόνα των αποτελεσμάτων των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του ΕΤΑλ, τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

54

Το Συνέδριο διαπίστωσε σημαντικές ανακρίβειες και μεθοδολογικές αδυναμίες σε ορισμένες ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης, γεγονός που εμπόδιζε την αξιόπιστη αξιολόγηση της υλοποίησης της στήριξης της υδατοκαλλιέργειας από το ΕΤΑλ, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 5**.

35 Άρθρο 59, στοιχείο i), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

Ανακρίβειες και μεθοδολογικές αδυναμίες στις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης και άλλες στατιστικές πηγές

Στη Γαλλία, οι αρχές επικεντρώνονται στο ποσοστό απάντησης των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας στις στατιστικές έρευνες σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια (60 %), χωρίς να διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις αυτές παράγουν τουλάχιστον το 90 % του συνολικού όγκου παραγωγής, όπως προβλέπει ο σχετικός κανονισμός³⁶. Αυτό επηρέασε την ακρίβεια των δεικτών ετήσιας παραγωγής. Ο κύριος δείκτης που χρησιμοποιήθηκε από τις γαλλικές αρχές για την εφαρμογή των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας ήταν η χρήση των κονδυλίων του προϋπολογισμού, παρά τα επιτευχθέντα αποτελέσματα.

Στην Ισπανία και τη Ρουμανία, η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας που παρουσιάστηκε στις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης βασιζόταν στις προβλέψεις των δικαιούχων κατά τον χρόνο των αρχικών αιτήσεων ενίσχυσης. Τα ποσά που αναφέρθηκαν ως πραγματικά αριθμητικά στοιχεία υλοποιήσεων δεν βασίζονταν στην πραγματικότητα σε καμία πραγματική μέτρηση της παραγωγής και, συνεπώς, ήταν αναξιόπιστα.

Στην Ιταλία, τα πραγματικά αριθμητικά στοιχεία συμπεριλήφθηκαν για πρώτη φορά στην ετήσια έκθεση υλοποίησης μόνο για το 2012. Επιπλέον, υπήρχαν πολύ σημαντικές διαφορές μεταξύ της ετήσιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας που αναφερόταν στις εκθέσεις υλοποίησης του ΕΤΑλ και αυτής που ανέφερε η Eurostat. Παραδείγματος χάριν, για το 2011 η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας που αναφέρθηκε στην ετήσια έκθεση υλοποίησης ήταν 424 905 τόνοι, ενώ η Eurostat ανέφερε 164 127 τόνους.

Στην Πολωνία, οι δείκτες αποτελεσμάτων που ανέφεραν οι δικαιούχοι στις τελικές εκθέσεις υλοποίησης των έργων δεν παρακολουθούνταν από τις εθνικές αρχές. Κατά συνέπεια, οι δείκτες αποτελεσμάτων για την υδατοκαλλιέργεια που περιλαμβάνονταν στις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης του ΕΤΑλ δεν είχαν επαληθευθεί επαρκώς.

36 Άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 762/2008.

Τα μέτρα του ΕΤΑλ δεν εξασφάλισαν έως σήμερα τη βέλτιστη χρήση των πόρων που διατέθηκαν προς στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας

Οι συνολικοί στόχοι σε επίπεδο ΕΕ δεν επιτεύχθηκαν

55

Η στρατηγική της Επιτροπής του 2002³⁷ είχε ως στόχο να δημιουργήσει ασφαλή μακροπρόθεσμη απασχόληση (επιπλέον 8 000 έως 10 000 θέσεις εργασίας) κατά τη διάρκεια της περιόδου 2003 έως 2008, ιδίως σε περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία. Ο στόχος αυτός είχε τέσσερις κύριες συνιστώσες: αύξηση του ποσοστού ανάπτυξης της παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ σε 4 % ανά έτος, βελτίωση του χωροταξικού σχεδιασμού, προώθηση της ανάπτυξης της αγοράς και βελτίωση της διακυβέρνησης.

56

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι οι στόχοι αυτοί ως επί το πλείστον δεν είχαν επιτευχθεί έως το 2012. Η παραγωγή της ΕΕ παρέμεινε στους 1,3 εκατομμύρια τόνους περίπου επί σειρά ετών, ενώ η παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας συνέχισε να αυξάνεται (βλέπε **γράφημα 2**). Δεν είναι διαθέσιμα ακριβή στοιχεία για την απασχόληση, αλλά και αυτά αξιολογούνται επίσης από την Επιτροπή ως σταθερά³⁸. Μολονότι δεν υπήρχαν ποσοτικά προσδιορισμένοι στόχοι σχετικά με τον χωροταξικό σχεδιασμό και τη διακυβέρνηση, με τον έλεγχο στα κράτη μέλη διαπιστώθηκαν σημαντικά προβλήματα και στους δύο τομείς (βλέπε σημεία 37 έως 40).

Οι στόχοι σε επίπεδο κρατών μελών δεν επιτεύχθηκαν

57

Όλα τα ΕΠ των κρατών μελών στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη έθεταν ειδικούς στόχους όσον αφορά την παραγωγή και την απασχόληση, καθώς και γενικότερους στόχους όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, την υγεία των ζώων, τη διαφοροποίηση κ.λπ.³⁹. Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι οι κύριοι στόχοι για την υδατοκαλλιέργεια στα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη δεν είχαν επιτευχθεί και ότι είχαν τεθεί πολύ υψηλοί επιμέρους στόχοι χωρίς σταθερή βάση. Η εκτίμηση αντικτύπου της Επιτροπής του 2009 επεσήμανε επίσης ότι οι επιμέρους στόχοι οικονομικής μεγέθυνσης αποτελούν μία από τις αδυναμίες της στρατηγικής για την υδατοκαλλιέργεια⁴⁰.

58

Στα έξι ελεγχθέντα κράτη μέλη, ο επιμέρους στόχος συνολικής ενδιάμεσης παραγωγής⁴¹ ήταν 683 000 τόνοι. Ωστόσο, σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης, και παρά τα προβλήματα με την ακρίβεια των στοιχείων (βλέπε σημείο 54), αναφέρθηκε πραγματική παραγωγή κατά το ενδιάμεσο στάδιο μόλις 485 000 τόνων. Όπως και με άλλους τομείς, η χρηματοπιστωτική κρίση είχε σημαντικό αντίκτυπο στην υδατοκαλλιέργεια (βλέπε σημεία 41 και 42) και συνέβαλε σε χαμηλότερη παραγωγή από την προγραμματισθείσα. Ωστόσο, μολονότι τα επιχειρησιακά προγράμματα αναθεωρήθηκαν από τα κράτη μέλη, οι επιμέρους στόχοι δεν επικαιροποιήθηκαν ώστε να αντικατοπτρίζουν την πραγματική μείωση της παραγωγής κατόπιν της κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος. Οι επιμέρους στόχοι παραγωγής συγκρίνονται με τα πραγματικά αποτελέσματα στο **πλαίσιο 6**.

37 COM(2002) 511 τελικό.

38 COM(2012) 747 τελικό, της 12ης Δεκεμβρίου 2012.

39 Άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο γ), του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

40 SEC(2009) 453, της 8ης Απριλίου 2009, σημείο 2.4.2.

41 Τα κράτη μέλη έθεσαν επιμέρους στόχους ενδιάμεσης παραγωγής για το 2010 ή το 2011.

Κίνδυνος μη επίτευξης των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος

Κράτος μέλος	χιλιάδες τόνοι						
	Βασική παραγωγή	Έτος αναφοράς	Προγραμματισθείσα παραγωγή	Πραγματική ενδιάμεση παραγωγή	Έτος αναφοράς	Διαφορά μεταξύ προγραμματισθείσας και πραγματικής παραγωγής	Προγραμματισθείσα παραγωγή στο τέλος του προγράμματος ΕΤΑΔ
Γαλλία	242	2007	253	209	2010	- 44	264
Ιταλία	242	2006	254	165	2011	- 89	278
Πολωνία	35	2006	43	29	2010	- 14	52
Πορτογαλία	7	2005	10	9	2010	- 1	15
Ρουμανία	7	2005	10	9	2010	- 1	14
Ισπανία	63	2005	113	64	2010	- 49	80
Σύνολο	596		683	485		- 198	703

Πηγή: Επιχειρησιακά προγράμματα, ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης, Eurostat.

Η γαλλική παραγωγή περιλαμβάνει στρείδια. Το ΕΠ εκτιμούσε ότι η παραγωγή στρειδιών θα αυξανόταν από 115 000 τόνους κατά την έναρξη του προγράμματος σε 121 000 τόνους το 2010 και σε 127 000 τόνους έως το τέλος του προγράμματος. Η παραγωγή στρειδιών μειώθηκε σε 84 000 τόνους το 2010 λόγω κρίσης θνησιμότητας. Το ΕΠ αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά το 2012, αλλά ο επιμέρους στόχος παραγωγής για τα στρείδια δεν αναθεωρήθηκε, μολονότι δεν ήταν πλέον ρεαλιστικός.

Το ιταλικό ΕΠ, όταν αναθεωρήθηκε το 2011, διατηρούσε ως επιμέρους στόχο παραγωγής τους 278 000 τόνους για το τέλος του προγράμματος, μολονότι έως τότε η πραγματική παραγωγή ήταν 165 000 τόνοι, σύμφωνα με την Eurostat.

Το πολωνικό ΕΠ, όταν αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά το 2011, διατηρούσε ως επιμέρους στόχο παραγωγής τους 52 000 τόνους για το τέλος του προγράμματος, μολονότι η πραγματική παραγωγή ήταν μόλις 29 000 τόνοι το 2010.

Οι πορτογαλικοί επιμέρους στόχοι για την παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας στο τέλος του προγράμματος ήταν επίσης μη ρεαλιστικοί. Το ΕΠ εκτιμούσε ότι η παραγωγή θα αυξανόταν από 7 000 τόνους το 2005 σε 15 000 τόνους το 2013 (+ 214 %). Ωστόσο, η πραγματική δηλωθείσα παραγωγή για το 2011 ήταν μόλις 9 000 τόνοι.

Το ρουμανικό ΕΠ, όταν αναθεωρήθηκε για τελευταία φορά το 2012, αύξησε τον επιμέρους στόχο παραγωγής σε περισσότερους από 14 000 τόνους για το τέλος του προγράμματος, μολονότι η πραγματική παραγωγή για το 2010 ήταν μόλις 9 000 τόνοι.

Οι επιμέρους στόχοι παραγωγής του ισπανικού ΕΠ για το τέλος του προγράμματος δεν ήταν ρεαλιστικοί. Το 2012 μειώθηκαν από 113 000 σε 80 000 τόνους (εκτός από τα μύδια), έναντι της πραγματικής δηλωθείσας παραγωγής για το 2010, ύψους 64 000 τόνων.

Σημαντικός αριθμός ελεγχθέντων έργων ήταν απίθανο να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων κατά τρόπο οικονομικά αποδοτικό

59

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2007-2013, το ΕΤΑΛ παρείχε πάνω από 400 εκατομμύρια ευρώ για 5 800 έργα κατά προσέγγιση στο πλαίσιο του μέτρου 2.1 για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκε εάν τα επιλεγέντα έργα συνέβαλαν αποτελεσματικά στην επίτευξη του εν λόγω στόχου. Αυτό περιλάμβανε εξέταση του κατά πόσο τα έργα επιλέγησαν προς επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και ήταν καλά στοχοθετημένα, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης, του κατά πόσο τα προγραμματισμένα αποτελέσματα πράγματι επιτεύχθηκαν και του κατά πόσο εξασφαλίστηκε η βέλτιστη χρήση των πόρων.

Η στήριξη για τη βιώσιμη ανάπτυξη υπήρξε περιορισμένη και η στοχοθέτηση ελλιπή

60

Ο κανονισμός ΕΤΑΛ έθεσε σειρά στόχων για τη χρηματοδότηση έργων υδατοκαλλιέργειας. Μπορούσε να δοθεί χρηματοδότηση για έργα παραδοσιακών δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας ή για έργα τα οποία βελτίωναν το περιβάλλον⁴², για τη διαφοροποίηση της εκτροφής σε είδη με καλές προοπτικές στην αγορά⁴³ και για τη βιώσιμη ανάπτυξη της απασχόλησης και της αγοράς⁴⁴.

61

Στην πράξη, οι υφιστάμενες και οι παραδοσιακές δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας έλαβαν το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης. Αυτό διευκολύνθηκε από τα κριτήρια επιλογής που καθορίστηκαν στα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών και τους εθνικούς κανόνες, καθώς και από τους ελέγχους για την πρόσβαση σε χώρους κατάλληλους για υδατοκαλλιέργεια. Το αποτέλεσμα ήταν ότι περιορισμένη μόνο χρηματοδότηση χορηγήθηκε για νέα ή καινοτόμα έργα, τα οποία θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υψηλή προστιθέμενη αξία ή αύξηση της συνολικής παραγωγής με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, όπως καταδεικνύεται στο **πλαίσιο 7**.

42 Άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

43 Άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 498/2007.

44 Άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

Παραδείγματα περιορισμών της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας

Στη Γαλικία (Ισπανία), δεν έχουν χορηγηθεί νέες παραχωρήσεις για πρόσβαση σε θαλάσσιους χώρους για την ανάπτυξη υδατοκαλλιέργειας από το 1985, παρά τη ζήτηση από τους αιτούντες. Ενώ κατά τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου δεν υπήρχε θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός και οι αρχές της Γαλικίας είχαν ζητήσει έρευνα σχετικά με την καταλληλότητα άλλων θαλάσσιων χώρων για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, στην πράξη η δυνατότητα πρόσβασης των νεοεισερχομένων ήταν πολύ περιορισμένη.

Στην Ιταλία, οι προθεσμίες για την υποβολή των προσφορών, σε συνδυασμό με τη διάρκεια της διαδικασίας αδειοδότησης και τις ειδικές μονάδες με τις οποίες βαθμολογούνται τα υφιστάμενα έργα στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής, οδήγησαν σε υπέρσχυση των ενισχύσεων για υφιστάμενες επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας.

62

Η επιλογή αξιόλογων έργων απαιτεί ιεράρχηση των επιλέξιμων έργων βάσει κριτηρίων επιλογής τα οποία επικεντρώνονται στους στόχους του επιχειρησιακού προγράμματος. Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι στα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη τα ελεγχθέντα έργα είχαν συχνά επιλεγεί πλημμελώς και χορηγήθηκαν ενισχύσεις για έργα που είχαν ήδη αρχίσει κατά τον χρόνο της επιλογής, όπως περιγράφεται στο **πλαίσιο 8**. Το ένα τρίτο περίπου από τα 60 έργα που εξετάστηκαν παρουσίαζαν αδυναμίες που υποδεικνύουν ότι ήταν ελλιπώς στοχοθετημένα.

63

Τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών έθεταν ενδιάμεσους και τελικούς στόχους παραγωγής υδατοκαλλιέργειας για την περίοδο προγραμματισμού, το σύνολο των οποίων συνεπαγόταν αύξηση της παραγωγής. Προκειμένου να επιτευχθούν οι επιμέρους στόχοι όσον αφορά την αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας (βλέπε σημείο 55), πρέπει να υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ της επιλογής των έργων προς χρηματοδότηση από το ΕΤΑλ και του γενικού στόχου της αύξησης της παραγωγής.

Πλαίσιο 8

Παραδείγματα ελλιπούς στοχοθέτησης

Στην Ισπανία (Ανδαλουσία και Γαλικία) και τη Γαλλία, δεδομένου ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός για τα μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας ήταν μεγαλύτερος από τη συνολική αξία των αιτήσεων που ελήφθησαν, έλαβαν χρηματοδότηση όλα τα έργα που πληρούσαν τα βασικά κριτήρια επιλεξιμότητας. Επομένως δεν υπήρχε ιεράρχηση των έργων, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος μη εξασφάλισης της βέλτιστης χρήσης των πόρων. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι έξι από τα 10 έργα που εξετάστηκαν στην Ισπανία παρουσίαζαν αδυναμίες οι οποίες αποτελούσαν ένδειξη πλημμελούς επιλογής. Παραδείγματος χάριν, πέντε από τις περιπτώσεις αυτές αφορούσαν την αγορά βοηθητικών σκαφών χωρίς βελτίωση της παραγωγής ή της απασχόλησης.

Στην Πολωνία, μολονότι καθορίστηκαν κριτήρια επιλογής, δεν συνδέονταν με τους στόχους του μέτρου στήριξης της υδατοκαλλιέργειας. Στην πράξη, εφόσον πληρούνταν τα βασικά κριτήρια επιλεξιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της διάταξης περί τριετούς επιχειρηματικού σχεδίου, οι αιτήσεις χρηματοδότησης εγκρίνονταν σύμφωνα με την αρχή της «εξυπηρέτησης κατά σειρά χρονικής προτεραιότητας». Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις δεν διοχετεύονταν απαραίτητως στα καλύτερα έργα, ενώ τα έργα που υποβάλλονταν σε μεταγενέστερο στάδιο της περιόδου προγραμματισμού απορρίπτονταν κατ' ανάγκη διότι ο προϋπολογισμός είχε εξαντληθεί. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η επιλογή τριών από τα δέκα εξετασθέντα έργα ήταν πλημμελής.

Στη Ρουμανία, τα κριτήρια επιλογής που αφορούσαν τους στόχους του κανονισμού ΕΤΑλ είχαν χαμηλή στάθμιση, δεν αξιολογήθηκαν επαρκώς και εν μέρει αλληλεπικαλύπτονταν. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η επιλογή αρκετών από τα δέκα εξετασθέντα έργα ήταν πλημμελής.

Στην Πολωνία, την Πορτογαλία και την Ιταλία, στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής δεν ελήφθη υπόψη ο βαθμός υλοποίησης του έργου κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, και ορισμένα έργα είχαν ήδη ολοκληρωθεί κατά τη λήψη της απόφασης ενίσχυσης. Αυτό δεν παρείχε επαρκείς δικλίδες ασφαλείας κατά του φαινομένου μη αποδοτικής δαπάνης. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το ένα τρίτο περίπου των 30 ελεγχθέντων έργων στα εν λόγω κράτη μέλη παρουσίαζε αδυναμίες που υποδείκνυαν πλημμελή επιλογή.

64

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι, ενώ τα επιχειρησιακά προγράμματα στόχευαν σε αύξηση της παραγωγής, οι διαδικασίες επιλογής στα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη συχνά δεν παραχωρούσαν την αναγκαία προτεραιότητα στην επίτευξη των στόχων αυτών, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 9**.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των έργων δεν επιτεύχθηκαν ή δεν επαληθεύτηκαν

65

Προκειμένου να συμβάλλουν αποτελεσματικά στον αντίκτυπο των χρηματοδοτούμενων μέτρων, τα έργα πρέπει να ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στους επιμέρους στόχους που τέθηκαν κατά την έγκρισή τους προς ενίσχυση. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να παρακολουθούν την υλοποίηση των έργων και των αποτελεσμάτων τους, καθώς και να λαμβάνουν διορθωτικά μέτρα κατά περίπτωση (βλέπε επίσης σημεία 53 και 54).

Πλαίσιο 9

Παραδείγματα έργων που δεν στόχευαν στην οικονομική μεγέθυνση

Στην Ισπανία, τη Γαλλία και την Πολωνία, τα επιλεγέντα έργα δεν στόχευαν ειδικά στην αύξηση της απασχόλησης ή της παραγωγής, αλλά κυρίως στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων δραστηριοτήτων, ο οποίος θεωρήθηκε από τα κράτη μέλη επωφελής για την απασχόληση και την παραγωγή. Ωστόσο, λόγω της έλλειψης στοχοθέτησης, τα έργα δεν επικεντρώνονταν στην επίτευξη οικονομικής μεγέθυνσης, όπως καταδεικνύεται στο σημείο 66.

Στη Σικελία (Ιταλία), τα έργα επελέγησαν βάσει σταθμισμένων κριτηρίων επιλογής. Η εν λόγω βαθμολογία περιλάμβανε 20 μονάδες κατ' ανώτατο όριο για τη διατήρηση της απασχόλησης, 10 μονάδες για την αύξηση των θέσεων απασχόλησης ανά υπάλληλο που προσλαμβάνεται, με ανώτατο όριο τις 30 μονάδες, και 10 μονάδες για την πρόσληψη τουλάχιστον μίας γυναίκας. Με τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι ανάδοχοι των έργων συχνά δήλωναν τα ελάχιστα απαιτούμενα προκειμένου να επιτύχουν την καλύτερη δυνατή βαθμολογία κατά την επιλογή. Παραδείγματος χάριν, ένας ανάδοχος δήλωσε ότι το έργο θα συνεπαγόταν την πρόσληψη μίας εργαζομένης, αυξάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο το μέγεθος του εργατικού δυναμικού από 90 σε 91 με την πρόσληψη μίας γυναίκας και, κατά συνέπεια, έλαβε 20 μονάδες (10+10) για τη δράση αυτή και ακόμη 20 μονάδες για τη διατήρηση δύο θέσεων εργασίας.

66

Από τα 31 έργα που ελέγχθηκαν επιτόπου, εκ των οποίων 25⁴⁵ προβλεπόταν να αυξήσουν την απασχόληση και/ή την παραγωγή, κατά τον χρόνο του ελέγχου μόλις τρία είχαν επιτύχει τους στόχους τους, σύμφωνα με τα υφιστάμενα αποδεικτικά στοιχεία (βλέπε **παράρτημα III**). Μολονότι ορισμένα έργα βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη, το ποσοστό επίτευξης των στόχων είναι χαμηλό, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 10**.

Δεν εξασφαλίστηκε έως σήμερα η βέλτιστη χρήση των πόρων

67

Τα δημόσια κονδύλια για έργα υδατοκαλλιέργειας πρέπει να δαπανώνται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη χρήση των πόρων. Αυτό συνεπάγεται ότι η δημόσια χρηματοδότηση πρέπει να είναι αναλογική προς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και ότι αποφεύγεται η χρηματοδότηση υπερβολικών επενδύσεων και μη αποδοτικών δαπανών. Επιπλέον, τα κονδύλια πρέπει να παρέχουν πραγματικό επενδυτικό κίνητρο και πρέπει να αποφεύγεται η χορήγηση ενισχύσεων για επενδύσεις οι οποίες θα πραγματοποιούνταν και χωρίς δημόσια χρηματοδότηση.

Ορισμένα από τα ελεγχθέντα έργα επέδειξαν πραγματικό δυναμικό και υπέδειξαν ορθές πρακτικές...

68

Το Συνέδριο εντόπισε τρία επιτυχή έργα που συνέβαλαν στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 11**.

45 Από αυτές τις 25 περιπτώσεις, 11 δεν επικεντρώνονταν ειδικά σε αυξήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής των έργων.

Παραδείγματα αποτελεσμάτων έργων που δεν επιτεύχθηκαν ή δεν επαληθεύτηκαν

Στην Πολωνία, μολονότι και οι πέντε δικαιούχοι στους οποίους πραγματοποιήθηκε επίσκεψη κατά τη διάρκεια του ελέγχου ανέφεραν στις τελικές τους εκθέσεις υλοποίησης για τα έργα προς τις εθνικές αρχές ότι οι ποσοτικώς προσδιορισμένοι επιμέρους στόχοι παραγωγής είχαν επιτευχθεί, τέσσερις επιβεβαίωσαν στο Συνέδριο ότι στην πραγματικότητα οι στόχοι δεν είχαν επιτευχθεί. Οι δικαιούχοι ανέφεραν σημαντικές απώλειες αποθεμάτων (οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις προσέγγιζαν το 80 %), λόγω της δραστηριότητας των θηρευτών.

Στη Γαλλία, όλοι οι δικαιούχοι στους οποίους πραγματοποιήθηκε επίσκεψη ανέφεραν ότι οι ποσοτικώς προσδιορισμένοι επιμέρους στόχοι παραγωγής δεν είχαν επιτευχθεί. Οι αρμόδιες αρχές δεν είχαν ελέγξει τις ανωμαλίες στα δηλωθέντα ποσά.

Η Ιταλία προέβη στην έναρξη δραστηριοτήτων παρακολούθησης το 2012 και κατάρτισης εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματά τους το 2013.

Παραδείγματα επιτυχημένων περιπτώσεων

Στην Πολωνία, ένα έργο αξίας 7,8 εκατομμυρίων ευρώ χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΑΛ με 3,4 εκατομμύρια ευρώ για τη δημιουργία μιας βιώσιμης εκμετάλλευσης τιλάπια σε κλειστό σύστημα δεξαμενών ιχθύων, με χρήση τεχνολογιών οι οποίες προστάτευαν τον περιβάλλοντα χώρο. Το έργο στόχευε στην παραγωγή 200 τόνων ιχθύων ετησίως και στη δημιουργία 13 θέσεων εργασίας. Ωστόσο, κατά την ολοκλήρωσή του, το έργο παρήγε 1 000 τόνους ετησίως και είχε δημιουργήσει 19 θέσεις εργασίας.

Στην Ισπανία, ένα έργο χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΑΛ με 742 000 ευρώ για την κατασκευή δεξαμενών εκτροφής τσιπούρας και λαβρακιού σε περιοχή που καλύπτει 600 εκτάρια. Ο δικαιούχος διέθετε σημαντική εμπειρογνωσία στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, με πρόσβαση σε χρηματοδότηση και κεφάλαιο κίνησης. Ολόκληρη η περιοχή έχει πλέον αναπτυχθεί μέσω διαφόρων έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Οι δεξαμενές τροφοδοτήθηκαν με μικρούς ιχθύες το 2011 και, με δεδομένη τριετή περίοδο ανάπτυξης, αναμενόταν πλήρης παραγωγή περίπου 600 τόνων από το 2014. Η ικανότητα του δικαιούχου να χρηματοδοτεί το σημαντικό κεφάλαιο κίνησης που συνεπάγεται η μακρά αυτή περίοδος ανάπτυξης (άνω των 5 εκατομμυρίων ευρώ) ήταν καίριας σημασίας για την επιτυχία του έργου. Προβλεπόταν αύξηση των θέσεων απασχόλησης από 30 σε 50 έως το 2014, αλλά οι θέσεις είχαν ήδη φθάσει τις 52 το 2013.

Στην Πορτογαλία, ένα έργο χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΑΛ με 35 000 ευρώ για τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση μιας εκμετάλλευσης στρειδιών. Ο υπεύθυνος έργου διέθετε πανεπιστημιακό πτυχίο στην καλλιέργεια στρειδιών. Το έργο αποσκοπούσε στην αύξηση της παραγωγής από 120 τόνους το 2011 σε 150 τόνους το 2013, στη μείωση της θνησιμότητας των στρειδιών και στην αύξηση των θέσεων απασχόλησης από τέσσερις σε εννέα. Κατά τον χρόνο της επίσκεψης του Συνεδρίου το 2013 το έργο δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί, αλλά η παραγωγή είχε ήδη αυξηθεί σε 135 τόνους και οκτώ άτομα απασχολούνταν στην εκμετάλλευση.

Πηγή: ΕΕΣ.

... ενώ πολλά άλλα όχι

69

Από τα 31 έργα στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, με τον έλεγχο εντοπίστηκαν 16 περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υπήρχαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την εξασφάλιση της βέλτιστης χρήσης των πόρων.

— Σε 11 περιπτώσεις, όλες στην Ιταλία και την Πολωνία, ο δικαιούχος προέβη στην έναρξη της επένδυσης πριν από τη λήψη της απόφασης ενίσχυσης. Στα εν λόγω κράτη μέλη, οι περισσότερες επενδύσεις που συνδέονταν με έργα του ΕΤΑΛ είχαν ήδη πραγματοποιηθεί από τους δικαιούχους πριν από την έγκριση της χρηματοδότησης. Το γεγονός αυτό μείωσε το πραγματικό επενδυτικό κίνητρο που παρέχουν τα κονδύλια και καταδεικνύει ότι οι δημόσιοι πόροι χορηγήθηκαν σε δικαιούχους οι οποίοι δεν τους χρειάζονταν. Επιπλέον, το εκτιμώμενο επενδυτικό κόστος προς συγχρηματοδότηση δεν ήταν δικαιολογημένο σε σχέση με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του έργου.

— Σε πέντε περιπτώσεις, η κλίμακα της δημόσιας χρηματοδότησης σε σύγκριση με εκείνη των αποτελεσμάτων δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν τη βέλτιστη χρήση των πόρων, όπως εμφανίζει το **πλαίσιο 12**.

Πλαίσιο 12

Παραδείγματα έργων που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΑΛ και δεν χαρακτηρίζονταν από βέλτιστη χρήση των πόρων

Στην Ανδαλουσία (Ισπανία), ένα έργο καλλιέργειας γαρίδας με χρήση θερμού νερού παρεχόμενου από τοπική εταιρεία ενέργειας χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΑΛ με 358 000 ευρώ. Μολονότι το έργο αναμενόταν να δημιουργήσει οκτώ νέες θέσεις εργασίας, οι αρμόδιες αρχές δεν έλαβαν υπόψη το γεγονός ότι ανάλογος αριθμός θέσεων εργασίας χάθηκε όταν ο δικαιούχος μετέφερε δραστηριότητες από δύο άλλες τοποθεσίες στην τοποθεσία του συγκεκριμένου έργου.

Στη Γαλλία, το ΕΤΑΛ χρηματοδότησε με 108 000 ευρώ ένα έργο κατασκευής διώροφου κτιρίου για την ανάπτυξη επιχειρήσεων οστρακοειδών. Ένας από τους ορόφους του κτιρίου δεν χρησιμοποιήθηκε για τη σχεδιαζόμενη δραστηριότητα, αλλά για υπηρεσίες συνδεδεμένες με τον τουρισμό.

Στην Πορτογαλία, το ΕΤΑΛ χρηματοδότησε με 838 000 ευρώ ένα έργο με σκοπό την αλίευση, τη διατήρηση και τη διατροφή ιχθύων, συμπεριλαμβανομένων τόννων, για μεταγενέστερη πώληση. Κατά τον χρόνο του ελέγχου, μολονότι είχαν αλιευθεί και πωληθεί τόννοι, δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι είχαν εκτραφεί στην εγκατάσταση προτού πωληθούν. Επομένως, η διαδικασία προσομοίαζε μάλλον σε μια μορφή αλιείας παρά σε υδατοκαλλιέργεια.

Η νέα κοινή αλιευτική πολιτική και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) (από το 2014 και εξής)

70

Τον Δεκέμβριο του 2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν κανονισμό⁴⁶ για τη μεταρρύθμιση της κοινής αλιευτικής πολιτικής από την 1η Ιανουαρίου 2014. Σε αντίθεση με τον κανονισμό της ΚΑΠ για την περίοδο που έληξε το 2013, ο νέος αυτός κανονισμός περιλαμβάνει ειδική ενότητα που αφορά την υδατοκαλλιέργεια και απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταρτίσουν πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια με βάση τις στρατηγικές κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ, με στόχο την άρση των διοικητικών εμποδίων (π.χ. όσον αφορά την αδειοδότηση), τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε ύδατα και χώρους, καθώς και την εφαρμογή περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών δεικτών για την υδατοκαλλιέργεια. Τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να είναι συνεπή με τα εν λόγω στρατηγικά σχέδια. Θα συγκροτηθεί νέο γνωμοδοτικό συμβούλιο υδατοκαλλιέργειας για την παροχή συμβουλών επί της διαχείρισης του τομέα.

71

Η νέα πολιτική υδατοκαλλιέργειας θα εφαρμοστεί μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)⁴⁷. Σε αντίθεση με το ΕΤΑλ, το ΕΤΘΑ διαθέτει ειδικό τμήμα το οποίο προσδιορίζει τον τρόπο χρήσης της χρηματοδότησης προς στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας. Παρέχει σαφέστερο πλαίσιο από το ΕΤΑλ για τη χρηματοδότηση της υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας χρηματοδότησης περιβαλλοντικών και υγειονομικών μέτρων, της ανάπτυξης του χωροταξικού σχεδιασμού, της επιχειρηματικής καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, καθώς και της ασφάλισης των αποθεμάτων. Η χρηματοδότηση θα συνάδει με τα πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια των κρατών μελών.

- 46 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την κοινή αλιευτική πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 του Συμβουλίου και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22).
- 47 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2328/2003, (ΕΚ) αριθ. 861/2006, (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 και (ΕΚ) αριθ. 791/2007 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1255/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 149 της 20.5.2014, σ. 1).

72

Στο πλαίσιο της μείωσης της παραγωγής της ΕΕ που προέρχεται από την παραδοσιακή αλιεία και της σημαντικής αύξησης της παγκόσμιας παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας, η μεταρρυθμισμένη ΚΑΠ προτίθεται να αναπτύξει περαιτέρω μέτρα για την υποστήριξη της υδατοκαλλιέργειας από το 2014 και εξής. Το Συνέδριο εξέτασε κατά πόσον η χρηματοδότηση που παρασχέθηκε από το ΕΤΑΛ για την προηγούμενη περίοδο προσέφερε αποτελεσματική στήριξη στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, προκειμένου να αντληθούν διδάγματα για τα νέα μέτρα.

73

Με τον έλεγχο εξετάστηκε εάν τα μέτρα στήριξης της υδατοκαλλιέργειας σχεδιάστηκαν και εφαρμόστηκαν ορθά, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών, καθώς και κατά πόσο το ΕΤΑΛ εξασφάλισε τη βέλτιστη χρήση των πόρων και στήριξε τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.

74

Συνολικά, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι το ΕΤΑΛ δεν προσέφερε αποτελεσματική στήριξη στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Σε επίπεδο ΕΕ, τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε παρακολουθήθηκαν ορθά. Η ΚΑΠ και το ΕΤΑΛ δεν παρείχαν κατάλληλο πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας έως το 2013 (σημεία 18 έως 19), ενώ η αναθεώρηση, εκ μέρους της Επιτροπής, των ΕΣΣ και των ΕΠ των κρατών μελών δεν διόρθωσε ορισμένα προβλήματα σχεδιασμού (σημεία 20 έως 22). Η περιβαλλοντική βιωσιμότητα της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας αποτελεί στόχο του ΕΤΑΛ. Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι είχε παρασχεθεί επαρκής καθοδήγηση για το Natura 2000 αλλά όχι για ζητήματα που συνδέονταν με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική και την οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (σημεία 23 έως 25).

Υπήρχαν προβλήματα με την πληρότητα και την αξιοπιστία των δεδομένων σχετικά με την παραγωγή της υδατοκαλλιέργειας που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη και συγκεντρώνονται σε επίπεδο ΕΕ (σημεία 26 έως 30), γεγονός που δυσχεραίνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μέτρων υδατοκαλλιέργειας. Οι επιτροπές παρακολούθησης και οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις του ΕΤΑΛ, καθώς και οι επιθεωρήσεις της Επιτροπής, είχαν ελάχιστο αντίκτυπο (σημεία 31 έως 34) στην εφαρμογή των μέτρων υδατοκαλλιέργειας. Τα αποτελέσματα της έρευνας που χρηματοδοτήθηκε από δημόσιους πόρους και των έργων LIFE δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως (σημεία 35 έως 36).

75

Σε επίπεδο κρατών μελών, τα μέτρα στήριξης της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας δεν σχεδιάστηκαν ούτε εφαρμόστηκαν ορθά. Σημειώθηκαν σημαντικά προβλήματα με τον χωροταξικό σχεδιασμό και τις περίπλοκες απαιτήσεις αδειοδότησης (σημεία 39 και 40), ενώ η χρηματοπιστωτική κρίση είχε σημαντικό αντίκτυπο (σημεία 41 και 42). Για τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, τα εθνικά στρατηγικά σχέδια και τα επιχειρησιακά προγράμματα που απαιτούνταν από το ΕΤΑΛ, κατά γενικό κανόνα, δεν παρείχαν αρκούντως σαφή βάση για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας (σημεία 43 έως 48). Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν εφάρμοσαν συνεκτική στρατηγική για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας (σημεία 37 και 38). Ειδικότερα, δεν δόθηκε επαρκής προσοχή στις πολιτικές για το περιβάλλον και την υγεία (σημεία 49 έως 52). Υπήρχαν ανακρίβειες και μεθοδολογικές αδυναμίες στα ετησίως διαβιβαζόμενα δεδομένα παραγωγής (σημεία 53 και 54).

76

Όσον αφορά τη βέλτιστη χρήση των πόρων στο πλαίσιο της στήριξης της υδατοκαλλιέργειας από το ΕΤΑΛ, το Συνέδριο επισήμανε ότι οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας δεν επιτεύχθηκαν ούτε σε επίπεδο ΕΕ ούτε σε επίπεδο κρατών μελών (σημεία 55 έως 58).

77

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι πολυάριθμα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΑΛ δεν χαρακτηρίστηκαν από τη βέλτιστη χρήση των πόρων ούτε στήριξαν τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Η στοχοθέτηση των έργων ήταν συχνά ελλιπής, ενώ τα έργα συνέβαλαν ελάχιστα στην ανάπτυξη και την απασχόληση και δεν πέτυχαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα (σημεία 59 έως 66). Μολονότι με τον έλεγχο διαπιστώθηκαν ορισμένες επιτυχημένες περιπτώσεις, υπήρξαν επίσης σημαντικά στοιχεία που αποδείκνυαν την ύπαρξη φαινομένων μη αποδοτικής δαπάνης και την απουσία βέλτιστης χρήσης των πόρων στο πλαίσιο των έργων, την υποχρηματοδότηση των νέων εξελίξεων και τη χαμηλή απόδοση των δημόσιων επενδύσεων (σημεία 67 έως 69).

78

Συμπερασματικά, για την περίοδο έως το 2013, το πλαίσιο που ίσχυε τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών ήταν ανεπαρκές ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, ενώ τα μέτρα που όντως ελήφθησαν δεν απέφεραν ικανοποιητικά αποτελέσματα. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ και της καθιέρωσης του ΕΤΘΑ από το 2014 και εξής (σημεία 70 έως 71), το Συνέδριο διατυπώνει τις ακόλουθες συστάσεις.

Σύσταση 1

Κατά την εφαρμογή των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας, η Επιτροπή πρέπει:

- α) Να εξετάζει, κατά την έγκριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των κρατών μελών, εάν οι στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας είναι ρεαλιστικοί και κατάλληλοι, καθώς και εάν η στήριξη στοχεύει σε μέτρα τα οποία είναι πιθανό να επιτύχουν τους εν λόγω στόχους.
- β) Να καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες για την εξέταση των σχετικών περιβαλλοντικών παραγόντων κατά τον υπολογισμό της δημόσιας χρηματοδότησης.
- γ) Να διασφαλίζει, κατά περίπτωση, ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών εγκρίνονται μόνον όταν χαράζονται κατάλληλες εθνικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- δ) Να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν σχετικό χωροταξικό σχεδιασμό και να απλουστεύσουν τις διαδικασίες αδειοδότησης, καθώς και τις διοικητικές διαδικασίες για τη στήριξη της ανάπτυξης του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- ε) Να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα των στατιστικών στοιχείων για την υδατοκαλλιέργεια που συγκεντρώνονται από τις διάφορες πηγές της, προκειμένου να διασφαλίζει ότι αυτά είναι ακριβή και πλήρη.

Σύσταση 2

Κατά την εφαρμογή των μέτρων στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας, τα κράτη μέλη πρέπει:

- α) Να χαράζουν και να εφαρμόζουν συνεκτικές εθνικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- β) Να εφαρμόζουν σχετικό χωροταξικό σχεδιασμό και να απλουστεύσουν τις διαδικασίες αδειοδότησης, καθώς και τις διοικητικές διαδικασίες για τη στήριξη της ανάπτυξης του τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- γ) Να εξασφαλίζουν ότι η δημόσια χρηματοδότηση διοχετεύεται κατά προτεραιότητα σε έργα που συμβάλλουν με τον καλύτερο τρόπο στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και χαρακτηρίζονται από τη βέλτιστη χρήση των πόρων.
- δ) Να παρακολουθούν στενότερα τα αποτελέσματα των έργων με τον καθορισμό και την εφαρμογή σχετικών δεικτών.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει η κυρία Rasa BUDBERGYTĖ, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 14ης Μαΐου 2014.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

Κύκλος εργασιών υδατοκαλλιέργειας και στήριξη από το ΕΤΑΛ

Κράτος μέλος	Κύκλος εργασιών (2011)		Στήριξη ΕΤΑΛ (σε εκατομμύρια ευρώ)		
	Αξία (σε εκατομμύρια ευρώ)	Όγκος (σε χιλιάδες τόνους)	ΕΤΑΛ άξονας 2 (προγραμματισθείσα)	ΕΤΑΛ μέτρο 2.1 (πραγματική)	Αριθμός έργων του μέτρου 2.1
Βέλγιο	0,2	0,0	1,3	0,1	2
Βουλγαρία	10,0	4,1	36,0	39,3	101
Τσεχική Δημοκρατία	44,5	21,0	14,5	7,2	327
Δανία (*)	145,8	40,5	37,6	14,4	90
Γερμανία	85,9	39,1	54,9	7,7	165
Εσθονία	1,6	0,4	24,6	20,7	44
Ιρλανδία	128,5	44,8	0,0	0,6	12
Ελλάδα	523,3	121,8	59,7	0,1	3
Ισπανία	501,1	276,9	307,1	44,8	629
Γαλλία	898,5	283,1	54,2	11,0	1 213
Ιταλία	422,9	157,0	106,1	21,7	327
Κύπρος	30,6	4,7	3,2	0,8	12
Λετονία (*)	1,1	0,5	49,3	25,7	366
Λιθουανία (*)	7,2	3,3	28,1	8,2	25
Ουγγαρία	30,3	15,6	24,2	22,2	242
Μάλτα	50,5	3,8	1,7	0,0	0
Κάτω Χώρες	81,2	42,5	7,4	3,2	56
Αυστρία	19,3	2,2	5,1	2,8	239
Πολωνία	61,6	29,0	162,9	91,0	1 272
Πορτογαλία	56,8	7,9	74,2	15,8	48
Ρουμανία	16,4	8,4	105,0	75,8	133
Σλοβενία	3,4	1,4	7,1	6,1	81
Σλοβακία	2,2	0,8	11,4	2,9	44
Φινλανδία	56,7	10,1	17,0	5,2	177
Σουηδία	47,5	14,5	10,9	4,5	131
Ηνωμένο Βασίλειο	740,3	199,0	33,6	6,4	87
ΕΕ των 27	3 967,4	1 332,4	1 237,1	438,2	5 826

Πηγές:

Κύκλος εργασιών υδατοκαλλιέργειας: «Οικονομικές επιδόσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ (ΕΤΟΕΑ 13-29)», ΕΤΟΕΑ, Νοέμβριος 2013.

ΕΤΑΛ άξονας 2 (προγραμματισθείσα): εγκεκριμένα επιχειρησιακά προγράμματα.

ΕΤΑΛ μέτρο 2.1 (πραγματική): πληροφοριακά στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και καλύπτουν την περίοδο έως τον Μάιο του 2013, και έως τον Ιούλιο του 2012 για τα κράτη μέλη που επισημαίνονται με αστερίσκο.

Αριθμός έργων: πληροφοριακά στοιχεία που παρασχέθηκαν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και καλύπτουν την περίοδο έως τον Μάιο του 2013, και έως τον Ιούλιο του 2012 για τα κράτη μέλη που επισημαίνονται με αστερίσκο.

Δείγμα των ελεγχθέντων έργων

Κράτος μέλος	Περιφέρεια	Περιγραφή του έργου	Είδος παραγωγής	Επιτόπιος έλεγχος	Επιλέξιμο κόστος έργου (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική δημόσια συνεισφορά (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική συνεισφορά ΕΤΑΛ (σε χιλιάδες ευρώ)
Ισπανία	Γαλικία	Εγκατάσταση πλωτήρων και εκσυγχρονισμός βοηθητικών σκαφών	Μύδια	Ναι	401	241	180
		Αγορά βοηθητικών σκαφών	Μύδια	Ναι	523	314	235
		Αγορά βοηθητικών σκαφών	Μύδια		523	314	235
		Αγορά βοηθητικών σκαφών	Μύδια		447	268	201
		Αγορά βοηθητικών σκαφών	Μύδια		380	228	171
	Ανδαλουσία	Εγκατάσταση πλωτήρων και διαύλων	Τσιπούρα, λαβράκι	Ναι	1 978	989	742
		Εγκατάσταση πλωτήρων	Μύδια	Ναι	1 807	904	678
		Εκσυγχρονισμός μονάδας προπάχυνσης	Καραβίδες	Ναι	954	477	358
		Υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα	Τσιπούρα, λαβράκι		2 493	1 247	935
		Εκσυγχρονισμός κλωβών	Τσιπούρα, λαβράκι		2 495	1 247	935
Γαλλία	Aquitaine	Κατασκευή μονάδας προπάχυνσης οξυρρύγχου	Οξύρρυγχος	Ναι	927	187	93
		Κατασκευή λεκανών για στρείδια	Στρείδια	Ναι	90	31	16
	Languedoc-Roussillon	Επέκταση και εκσυγχρονισμός των διαδικασιών παραγωγής και παράδοσης	Στρείδια + μύδια	Ναι	4 071	1 009	303
	Languedoc-Roussillon	Επέκταση και εκσυγχρονισμός των διαδικασιών παραγωγής και παράδοσης	Στρείδια + μύδια	Ναι	1 589	397	191
		Επέκταση και εκσυγχρονισμός των διαδικασιών παραγωγής και παράδοσης	Στρείδια + μύδια	Ναι	717	215	108
	Aquitaine	Υλικά παραγωγής	Στρείδια + μύδια		110	30	15
		Υλικά παραγωγής	Στρείδια + μύδια		85	26	13
	Languedoc-Roussillon	Επέκταση και εκσυγχρονισμός των διαδικασιών παραγωγής και παράδοσης	Στρείδια + μύδια		297	89	45
		Επέκταση και εκσυγχρονισμός των διαδικασιών παραγωγής και παράδοσης	Στρείδια + μύδια		639	160	38
	Aquitaine	Υλικά παραγωγής	Στρείδια + μύδια		69	21	10

Κράτος μέλος	Περιφέρεια	Περιγραφή του έργου	Είδος παραγωγής	Επιτόπιος έλεγχος	Επιλέξιμο κόστος έργου (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική δημόσια συνεισφορά (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική συνεισφορά ΕΤΑΛ (σε χιλιάδες ευρώ)
Ιταλία	Αυτόνομη επαρχία του Trento	Εγκατάσταση μονάδας προπάχυνσης και δεξαμενών	Πέστροφα	Ναι	1 327	531	265
		Επέκταση και εκσυγχρονισμός δεξαμενών	Πέστροφα	Ναι	280	113	56
		Έργα υποδομής στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις	Πέστροφα		155	62	31
		Έργα υποδομής στις υφιστάμενες εγκαταστάσεις	Πέστροφα		183	73	37
	Emilia Romagna	Αγορά βοηθητικού σκάφους (επανασύσταση του πληθυσμού των κυδωνιών) και βοηθητικής αποβάθρας/πλατφόρμας	Κυδώνια	Ναι	281	112	56
		Αγορά βοηθητικών σκαφών	Κυδώνια		220	88	44
		Αγορά βοηθητικών σκαφών	Κυδώνια		250	100	50
	Σικελία	Εκσυγχρονισμός και επέκταση εγκαταστάσεων	Τσιπούρα, λαβράκι	Ναι	1 987	1 192	1 132
		Εκσυγχρονισμός και επέκταση εγκαταστάσεων	Πέστροφα	Ναι	28	17	16
		Αγορά βοηθητικού σκάφους και εκσυγχρονισμός	Μύδια	Ναι	667	400	380
Πολωνία	Masovia	Εκσυγχρονισμός δεξαμενών εκτροφής	Κυπρίνος	Ναι	775	465	349
		Εκσυγχρονισμός δεξαμενών	Κυπρίνος	Ναι	478	287	215
		Κατασκευή νέας εγκατάστασης	Τιλάπια	Ναι	7 744	4 519	3 389
		Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Κυπρίνος, πέστροφα και λοιποί ιχθύες		516	309	232
		Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Κυπρίνος		224	134	101
	Poznań	Κατασκευή νέας εγκατάστασης	Οξύρρυγχος	Ναι	2 780	1 644	1 233
		Εκσυγχρονισμός και κατασκευή δεξαμενών	Κυπρίνος, πέστροφα	Ναι	1 220	732	549
		Εκσυγχρονισμός δεξαμενών	Οξύρρυγχος		725	435	326
		Εκσυγχρονισμός δεξαμενών και αγορά εξοπλισμού	Λοιποί ιχθύες		382	229	172
		Εκσυγχρονισμός δεξαμενών και αγορά εξοπλισμού	Κυπρίνος και λοιποί ιχθύες		881	528	396

Κράτος μέλος	Περιφέρεια	Περιγραφή του έργου	Είδος παραγωγής	Επιτόπιος έλεγχος	Επιλέξιμο κόστος έργου (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική δημόσια συνεισφορά (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική συνεισφορά ΕΤΑΛ (σε χιλιάδες ευρώ)
Πορτογαλία	Algarve	Εκσυγχρονισμός παραγωγής	Τσιπούρα, λαβράκι, στρείδια, κυδώνια	Ναι	2 502	1 501	1 126
		Εγκατάσταση χώρου παραγωγής οστρακοειδών	Στρείδια, χτένια, μύδια		1 893	1 136	852
		Εγκατάσταση κλωβών για τόννους	Τόννος		2 032	1 117	838
		Εγκατάσταση κλωβών για τόννους	Τόννος	Ναι	2 032	1 117	838
		Εγκατάσταση χώρου παραγωγής οστρακοειδών	Στρείδια, χτένια, μύδια	Ναι	1 572	943	708
	Centro	Εγκατάσταση χώρου παραγωγής χελιών	Χέλια		7 941	3 970	2 978
		Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Γλώσσα, καλκάνι		3 507	1 754	1 315
		Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Γλώσσα, καλκάνι	Ναι	2 217	1 109	831
		Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Τσιπούρα, λαβράκι, χέλι, γλώσσα		193	87	65
		Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Στρείδια	Ναι	84	46	35

Παράρτημα II

Κράτος μέλος	Περιφέρεια	Περιγραφή του έργου	Είδος παραγωγής	Επιτόπιος έλεγχος	Επιλέξιμο κόστος έργου (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική δημόσια συνεισφορά (σε χιλιάδες ευρώ)	Συνολική συνεισφορά ΕΤΑΛ (σε χιλιάδες ευρώ)
Ρουμανία	Constanta	Κατασκευή νέας εγκατάστασης	Καλκάνι	Ναι	2 941	1 765	1 323
	Tulcea	Εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων	Κυπρίνος και λοιποί ιχθύες	Ναι	2 444	1 466	1 100
	Vrancea	Εκσυγχρονισμός και επέκταση εγκαταστάσεων	Κυπρίνος και λοιποί ιχθύες		1 916	1 150	862
	Tulcea	Μετατροπή εκμετάλλευσης υδατοκαλλιέργειας σε βιολογική εκμετάλλευση	Κυπρίνος		548	548	411
	Braila	Εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων	Κυπρίνος, πέστροφα και λοιποί ιχθύες		1 237	742	557
	Giurgiu	Διαφοροποίηση της παραγωγής και εκσυγχρονισμός της τρέχουσας δραστηριότητας	Κυπρίνος και λοιποί ιχθύες	Ναι	2 424	1 454	1 091
	Calarasi	Εκμετάλλευση εντατικής εκτροφής οξυρρύγχου	Οξυρρύγχος	Ναι	3 946	2 367	1 776
	Ialomita	Μετατροπή εκμετάλλευσης υδατοκαλλιέργειας σε βιολογική εκμετάλλευση	Κυπρίνος και λοιποί ιχθύες	Ναι	1 000	1 000	750
	Prahova	Εκσυγχρονισμός εγκατάστασης	Κυπρίνος και λοιποί ιχθύες		1 036	622	466
	Arges	Κατασκευή νέας εγκατάστασης	Πέστροφα		1 823	1 094	820
				31	84 986	45 353	33 274

Αποτελέσματα των ελεγχθέντων έργων

Κράτος μέλος	Είδος	Ετήσια παραγωγή πριν από το έργο (σε τόνους)	Προγραμματισθείσα ετήσια παραγωγή μετά από το έργο (σε τόνους)	Πραγματισθείσα ετήσια παραγωγή (σε τόνους)	Θέσεις απασχόλησης πριν από το έργο	Προγραμματισθείσες θέσεις απασχόλησης μετά από το έργο	Πραγματισθείσες θέσεις απασχόλησης	Οι στόχοι δεν επιτεύχθηκαν ακόμη	Η επένδυση άρχισε πριν από την απόφαση επιχορήγησης	Ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία περί της βέλτιστης χρήσης των πόρων	Παράδειγμα επιτυχίου έργου
Ισπανία	Εκουχρονισμός	8.000	8.000	4.900	33	33	38				
	Εκουχρονισμός	70	70	70	16	16	16				
	Νέο	0	200	200	30	50	52				
	Νέο	0	900	600	0	15	8				
Γαλλία	Εκουχρονισμός	41	45	30	17	25	22				
	Νέο	0	90.000	90.000	0	2	1				
	Νέο	0	15	15	1	1	0				
	Εκουχρονισμός	120	500	170	35	50	47				
Ιταλία	Εκουχρονισμός	μ.δ.	μ.δ.	80	15	30	26				
	Εκουχρονισμός	80	160	99	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.				
	Εκουχρονισμός	830	1.240	1.000	6	6	6				
	Εκουχρονισμός	1.240	1.350	1.000	6	6	6				
	Εκουχρονισμός	10.468	10.733	10.500	5 υπάλληλοι 570 μέλη συνεταιρισμού	5 υπάλληλοι 570 μέλη συνεταιρισμού					
	Εκουχρονισμός	1.800	2.200	2.500	90	91	100				
Εκουχρονισμός	5	11	8	2	2	2					
	540	1.120	1.000	23	24	24					

Παράρτημα III

Κράτος μέλος	Είδος	Ετήσια παραγωγή από το έργο (σε τόνους)	Προγραμματισθείσα ετήσια παραγωγή μετά από το έργο (σε τόνους)	Πραγματική ετήσια παραγωγή (σε τόνους)	Θέσεις απασχόλησης πριν από το έργο	Προγραμματισθείσες θέσεις απασχόλησης μετά από το έργο	Πραγματικές θέσεις απασχόλησης	Οι στόχοι δεν επιτεύχθηκαν	Η επένδυση άρχισε πριν από την απόφαση επιχορήγησης	Ανεπαρκή αποδοτικότητα στοιχεία περί της βέλτιστης χρήσης των πόρων	Παράδειγμα επιτευχθένου έργου
Πολωνία	Εκσυγχρονισμός	0	40	-	2	4	-				
	Ανακατασκευή	0	10	-	1	1	1				
	Νέο	0	200	1000	0	13	19				
	Νέο	0	32	0	0	1	3				
Πορτογαλία	Εκσυγχρονισμός	5	7	5	10	10	10				
	Εκσυγχρονισμός	120	150	135	4	9	8				
	Εκσυγχρονισμός	120	392	20	7	9	14				
	Νέο	0	1555	0	0	3	8				
Ρουμανία	Εκσυγχρονισμός	175	810	50	6	6	6				
	Νέο	0	150	0	2	7	μ.δ.				
	Εκσυγχρονισμός	112	467	400	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.				
	Εκσυγχρονισμός	100	428	μ.δ.	10	22	μ.δ.				
Ρουμανία	Εκσυγχρονισμός	6	132	0	2	9	μ.δ.				
	Βιολογικά προϊόντα	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.	μ.δ.				

■ δεν προγραμματίζονταν αύξηση της παραγωγής ή των θέσεων εργασίας

■ η προγραμματισθείσα αύξηση δεν επιτεύχθηκε

■ οι στόχοι επιτεύχθηκαν

Συνοπτική παρουσίαση

I

Τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να δαπανήσουν τους πόρους του ΕΤΑ έως τα τέλη του 2015. Συνεπώς, η τελική συνολική κατανομή των πόρων του ΕΤΑ στα μέτρα υδατοκαλλιέργειας για την περίοδο 2007-2013 δεν είναι ακόμη γνωστή.

III

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι έως τα τέλη του 2013 η στήριξη που παρείχε το ΕΤΑ για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας ίσως δεν έχει αποφέρει απαραίτητα όλα τα προσδοκώμενα ή επιθυμητά αποτελέσματα. Ωστόσο, παρά την χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει ότι η παραγωγή κινήθηκε σε σταθερά επίπεδα ως προς τον όγκο και σημείωσε πολύ μικρή αύξηση ως προς την αξία. Το επίπεδο απασχόλησης διατηρήθηκε αμετάβλητο στον εν λόγω τομέα. Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την περίοδο 2007-2013 ενσωματώθηκαν στο νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) για την περίοδο 2014-2020.

IV

Η Επιτροπή φρονεί ότι ορισμένα, αλλά όχι όλα, από τα μέτρα που χρηματοδότησε το ΕΤΑ για τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας σχεδιάστηκαν και παρακολούθησαν ορθώς, παρά τη δυσκολία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς τους.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η ΚΑΠ δεν παρείχε αρκετά σαφές πλαίσιο για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού. Το γεγονός αυτό αντιμετωπίστηκε το 2013 με την έγκριση της αναθεωρημένης κοινής αλιευτικής πολιτικής και την έκδοση των νέων στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για την υδατοκαλλιέργεια.

Ωστόσο, τη στιγμή της εκδήλωσης της κρίσης των καυσίμων το 2008 και, στη συνέχεια, της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, οι επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας ήρθαν αντιμέτωπες με νέες προκλήσεις που δεν θα μπορούσαν να έχουν προβλέψει στις αρχές της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013. Το γεγονός αυτό επηρέασε σημαντικά τους γενικούς και επιμέρους στόχους που είχαν καθοριστεί για τα μέτρα υδατοκαλλιέργειας που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΑ στις αρχές της περιόδου προγραμματισμού.

Η Επιτροπή εκπόνησε πλήρη οδηγό και παρείχε καθοδήγηση σχετικά με την παρακολούθηση και ιδίως τη χρήση των δεικτών στο πλαίσιο του ΕΤΑ: (http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/official_documents/updated_eff_workingpaper_on_indicators_en.pdf). Τα κράτη μέλη δεν αναφέρθηκαν ποτέ σε έλλειψη καθοδήγησης από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι η συγκρισιμότητα μεταξύ δεδομένων για την υδατοκαλλιέργεια από διάφορες πηγές της ΕΕ υπήρξε ανεπαρκής. Το γεγονός αυτό οφείλεται εν μέρει στο ότι τα δεδομένα για την υδατοκαλλιέργεια προέρχονται από διάφορες πηγές σε επίπεδο ΕΕ, που προορίζονται για διαφορετικές χρήσεις (τάσεις παραγωγής και κοινωνικοοικονομικές επιδόσεις). Αυτές οι βάσεις δεδομένων είναι κατά βάση εναρμονισμένες, ωστόσο πράγματι παρατηρούνται διαφορές λόγω διαφορετικής κάλυψης, ελλিপών δεδομένων ή για λόγους εμπιστευτικότητας. Η αναμενόμενη αναθεώρηση του πλαισίου συλλογής δεδομένων θα δώσει στην Επιτροπή την ευκαιρία να αντιμετωπίσει τις εν λόγω αδυναμίες ως προς τα δεδομένα.

Η επιτροπή παρακολούθησης, στην οποία η Επιτροπή διατηρεί απλώς ρόλο παρατηρητή, παρακολουθεί την υλοποίηση του συνόλου του επιχειρησιακού προγράμματος (ΕΠ) και όχι μόνο τα θέματα που άπτονται της υδατοκαλλιέργειας. Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα περιελάμβαναν δεκαέξι μέτρα και ότι η υδατοκαλλιέργεια δεν αποτελούσε τον σημαντικότερο τομέα απορρόφησης των πόρων του ΕΤΑ. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο χρόνος που αφιέρωσε η επιτροπή παρακολούθησης στην υδατοκαλλιέργεια ήταν ανάλογος της σημασίας των εν λόγω μέτρων.

V

Για το μέλλον, η Επιτροπή έχει θεσπίσει ανοικτή μέθοδο συντονισμού, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ, με στόχο την υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών για την ανάπτυξη βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και την ισχυρή ενθάρρυνσή τους να ενισχύσουν τον δεσμό μεταξύ των στόχων πολιτικής και των προτεραιοτήτων χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ και της νέας ΚΑΠ, κάθε κράτος μέλος οφείλει να καταρτίσει πολυετή εθνική στρατηγική για την υδατοκαλλιέργεια, προκειμένου να είναι σε θέση να υποστηρίξει τον εν λόγω τομέα εντός του επιχειρησιακού του προγράμματος στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ.

VI

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο αντίκτυπος της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης επηρέασε σε κρίσιμο βαθμό την επίτευξη των στόχων περί ανάπτυξης και απασχόλησης στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.

Η επιλογή των έργων πραγματοποιείται στο επίπεδο των κρατών μελών εφαρμόζοντας την αρχή της επιμερισμένης διαχείρισης στην οποία βασίζεται το ΕΤΑ. Πράγματι, τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίσουν τον συνεχώς μειούμενο αριθμό έργων που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο τομέα λόγω της συνεχούς επιδείνωσης των οικονομικών συνθηκών.

VII

Παρόλο που η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο, και ειδικότερα η παρακολούθηση των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ, δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, αξίζει να σημειωθεί ότι η κρίση των καυσίμων του 2008 και η επακόλουθη οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση επηρέασαν τον εν λόγω τομέα σε κρίσιμο βαθμό.

Το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) παρέχει σαφέστερο πλαίσιο πολιτικής, το οποίο βασίζεται στον καθορισμό έξι ενωσιακών προτεραιοτήτων και ενός συνόλου ειδικών στόχων. Ως εκ τούτου, το ΕΤΘΑ διαθέτει ισχυρότερη λογική παρέμβασης, ενισχυμένο προσανατολισμό ως προς τα αποτελέσματα και ενισχυμένο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης, γεγονός που θα διασφαλίσει τη μεγαλύτερη συμβολή του στους στόχους της ΚΑΠ, και ιδιαίτερα στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

VIII α)

Η Επιτροπή θα αναλύσει προσεκτικά το σκεπτικό της προτεινόμενης στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΤΘΑ, τα οποία αναμένεται να υποβληθούν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014. Επίσης, η Επιτροπή θα αναλύσει προσεκτικά τη συνοχή μεταξύ των μέτρων του επιχειρησιακού προγράμματος και των μέτρων που θα ανακοινωθούν στο πλαίσιο του πολυετούς εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την υδατοκαλλιέργεια.

Αναμένεται, επίσης, ότι ο καθορισμός ποσοτικών επιμέρους στόχων και οροσήμων, καθώς και διαδικασιών για την παρακολούθηση και τη συλλογή των δεδομένων που απαιτούνται για τη διενέργεια των αξιολογήσεων, θα διευκολύνει τον έλεγχο της επίτευξης των στόχων αυτών.

VIII β)

Η Επιτροπή κατήρτισε κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, όπου συμπεριλαμβάνονται σχετικοί περιβαλλοντικοί παράγοντες: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture/official_documents/com_2013_229_en.pdf

Επιπλέον, παρέιχε καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο συμμόρφωσης με την εκ των προτέρων προϋπόθεση περί πολυετούς εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την υδατοκαλλιέργεια: http://ec.europa.eu/fisheries/reform/emff/doc/10-guidance-emff-specific-eacs_en.pdf

Η Επιτροπή παρέιχε καθοδήγηση, στο παράρτημα των κατευθυντήριων γραμμών για τις εκ των προτέρων αξιολογήσεις, σχετικά με τον τρόπο συνεκτίμησης των συμπερασμάτων των στρατηγικών εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων στον σχεδιασμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων: http://ec.europa.eu/fisheries/reform/emff/doc/08-strategic-environmental-assessment_en.pdf

Η Επιτροπή κατήρτισε έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον χαρακτήρα των παρεκκλίσεων που επιτρέπονται βάσει του άρθρου 9 της οδηγίας περί άγριων πτηνών. Στόχος του εγγράφου αυτού είναι η διευκρίνιση των βασικών εννοιών του άρθρου 9 της οδηγίας περί άγριων πτηνών, καθώς σχετίζονται με την πρόληψη των σοβαρών ζημιών από κορμοράνους ή την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας, και προσφέρει πρακτικές συμβουλές για τον τρόπο εφαρμογής αυτών των εννοιών: http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/files/guidance_cormorants.pdf

Επιπλέον, η Επιτροπή υποστηρίζει επί του παρόντος την ανάπτυξη συγκεκριμένης καθοδήγησης για την εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα και της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική (υπό επεξεργασία). Τα σχετικά έγγραφα διατίθενται στη διεύθυνση: <https://circabc.europa.eu/w/browse/4eda1116-2b76-4a0c-b4ed-b3ec2616b013>

Το εγχείρημα αυτό αξιοποιεί την καθοδήγηση για τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000: <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/Aqua-N2000%20guide.pdf>

VIII γ)

Σύμφωνα με την εκ των προτέρων προϋπόθεση περί πολυετούς εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την υδατοκαλλιέργεια, η Επιτροπή δεν θα εγκρίνει τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΤΘΑ, εάν τα κράτη μέλη δεν υποβάλουν πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια για την προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, όπου αυτό απαιτείται.

Τμήμα της παρούσας σύστασης απευθύνεται στα κράτη μέλη επειδή, βάσει της αρχής της επιμερισμένης διαχείρισης, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν συνεκτικές εθνικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Η Επιτροπή δεν μπορεί να επιβάλει κυρώσεις ή να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει, εάν τα κράτη μέλη δεν καταρτίσουν ή εφαρμόσουν τις εν λόγω στρατηγικές σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής.

VIII δ)

Παρόλο που η διοικητική απλούστευση και ο χωροταξικός σχεδιασμός εξακολουθούν ουσιαστικά να αποτελούν αρμοδιότητα των κρατών μελών, η Επιτροπή, στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την υδατοκαλλιέργεια (COM(2013) 229), προσδιόρισε την έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και την ανάγκη διοικητικής απλούστευσης μεταξύ των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν. Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει επίσης τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την προσφάτως εκδοθείσα οδηγία σχετικά με τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό με στόχο τη βελτίωση της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας.

VIII ε)

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι έχει θεσπιστεί από το 1996 νομικό πλαίσιο που καλύπτει τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας (κανονισμός 788/96 που καταργήθηκε με τον κανονισμό 762/2008). Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εξετάζει τα ζητήματα αυτά σχετικά με τα δεδομένα στα κατάλληλα fora και με τις ενδεδειγμένες διεργασίες (π.χ. επέκταση του πλαισίου συλλογής δεδομένων στην υδατοκαλλιέργεια γλυκού νερού και την εναρμόνιση των μεθοδολογιών).

IX α)

Μετά την έκδοση των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια τον Απρίλιο του 2013, τα κράτη μέλη ξεκίνησαν την κατάρτιση των πολυετών εθνικών στρατηγικών σχεδίων τους για την προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας. Η Επιτροπή θα παρακολουθήσει την υλοποίηση των εν λόγω σχεδίων, τα οποία θα περιλαμβάνουν τους στόχους των κρατών μελών και τα μέτρα για την επίτευξή τους. Ειδικότερα, θα προβλέπεται η συμμόρφωση με την εκ των προτέρων προϋπόθεση σχετικά με το πολυετές εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την υδατοκαλλιέργεια, χωρίς την τήρηση της οποίας η Επιτροπή δεν θα είναι σε θέση να εγκρίνει το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ.

IX β)

Η Επιτροπή καταγράφει την εν λόγω σύσταση, που αποτελεί τη βασική επιδίωξη των τρεχουσών πρωτοβουλιών της σχετικά με τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό. Βλέπε το παραπάνω σχόλιο για το σημείο VIII στοιχείο δ).

IX γ)

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ΕΤΘΑ περιλαμβάνει ορισμένα νέα στοιχεία που έχουν σχεδιαστεί για να ενισχύσουν την εστίαση της χρηματοδότησης του ΕΤΘΑ στα έργα με τη βέλτιστη συμβολή στην ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και τη βέλτιστη σχέση κόστους-οφέλους. Πρόκειται για τα εξής στοιχεία: 1) ενισχυμένο σύστημα παρακολούθησης με ετήσια υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα χρηματοδοτούμενα μέτρα, 2) πληρέστερη ετήσια έκθεση υλοποίησης, 3) ενισχυμένος προσανατολισμός στα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένου του νέου πλαισίου επιδόσεων, και 4) εκ των προτέρων προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα του τομέα της υδατοκαλλιέργειας που θα λάβουν χρηματοδότηση συνάδουν με το πολυετές εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την υδατοκαλλιέργεια.

IX δ)

Κατά την περίοδο 2014-2020, το ΕΤΘΑ θα προωθήσει έναν πιο ενισχυμένο προσανατολισμό στα αποτελέσματα (χρήση κοινών δεικτών αποτελεσμάτων), συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του πλαισίου επιδόσεων (χρήση κοινών δεικτών εκροών) σε σχέση με τον προκάτοχό του, το ΕΤΑ. Ο κανονισμός ΕΤΘΑ προβλέπει την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης σχετικά με τους κοινούς δείκτες.

Το νέο σύστημα παρακολούθησης της πρότασης για το ΕΤΘΑ θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- Βάση δεδομένων σε επίπεδο κρατών μελών (INFOSYS), στην οποία αποθηκεύονται πληροφορίες για κάθε πράξη με βάση μια κοινή δομή και χρησιμοποιώντας κοινούς δείκτες.
- Υποβολή έκθεσης στην Επιτροπή, η οποία θα περιλαμβάνει βασικά στοιχεία σε συγκεντρωτική μορφή. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να είναι σωρευτικά προκειμένου να αντικατοπτρίζουν την εξέλιξη της υλοποίησης.

Οι κοινοί δείκτες του ΕΤΘΑ θα αποτελέσουν τη βάση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και θα χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο των επιδόσεων των προγραμμάτων. Θα καταστήσουν δυνατή την παραγωγή συγκεντρωτικών δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ, μετρώντας τη σημειωθείσα πρόοδο ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Εισαγωγή

02

Οι εισαγόμενοι ιχθύες προέρχονται κυρίως από αλιευτικές δραστηριότητες και όχι από την υδατοκαλλιέργεια. Όσο για τα εισαγόμενα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας, ουσιαστικά πρόκειται για τροπικά είδη που δεν μπορούν να παραχθούν σε σημαντικές ποσότητες στην ΕΕ.

03

Η Επιτροπή αντλεί δεδομένα από το πλαίσιο συλλογής δεδομένων και την Eurostat, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε διαφορές σε σχέση με τα δεδομένα του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), όπως αναφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στο σημείο 3.

06

Παρόλο που η υδατοκαλλιέργεια συμπεριελήφθη στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και αποτέλεσε το αντικείμενο των ανακοινώσεων του 2002 και του 2009 σχετικά με μια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, πρέπει να επισημανθεί ότι η ΕΕ δεν διαθέτει πλήρη αρμοδιότητα στον εν λόγω τομέα.

07

Πρόκειται για συνδυαστική απάντηση για τα σημεία 7 έως 8 (στοιχείο γ).

Οι δράσεις προτεραιότητας των ανακοινώσεων του 2002 και του 2009 καθορίστηκαν μέσω διαβουλεύσεων και εκτίμησης επιπτώσεων. Έχει υλοποιηθεί σχεδόν το σύνολο των δράσεων που συμπεριλαμβάνονται στις δύο αυτές συμπληρωματικές ανακοινώσεις.

Κατά την κατάρτιση των κατευθυντήριων γραμμών του 2013 για την υδατοκαλλιέργεια, η Επιτροπή, εμπλεκόμενοι κύκλοι συμφερόντων και τα κράτη μέλη, αναγνώρισαν την ανάγκη ανάληψης περαιτέρω δράσης για τις ίδιες δράσεις προτεραιότητας. Η κυριότερη διαφορά με τις προηγούμενες δύο ανακοινώσεις είναι η δημιουργία ενός νέου μηχανισμού διακυβέρνησης στο πλαίσιο του οποίου η Επιτροπή θα συντονίζει τις προσπάθειες των κρατών μελών και θα διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

14

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι εν λόγω στατιστικές αφορούν μόνο τα χρηματοδοτούμενα από το ΕΤΑ έργα υδατοκαλλιέργειας.

Παρατηρήσεις

21

Η Επιτροπή παρέιχε ενημέρωση σχετικά με τις δράσεις στο πλαίσιο του εθνικού στρατηγικού σχεδίου (ΕΣΣ) κατά τις διαπραγματεύσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων με τα κράτη μέλη σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 17 του κανονισμού ΕΤΑ (ΕΚ) αριθ. 1198/2006.

Το εν λόγω πόρισμα επιβεβαιώνει ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής όντως προέβησαν στην απαραίτητη αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων, ιδίως σε ό,τι αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και τη συνέπειά τους με τα εθνικά στρατηγικά σχέδια.

22

Η Επιτροπή θεωρεί ότι εκπλήρωσε τις κανονιστικές υποχρεώσεις της σε ό,τι αφορά την επανεξέταση των εθνικών στρατηγικών σχεδίων και των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Σκοπός των εθνικών στρατηγικών σχεδίων ήταν να παράσχουν ένα γενικό πλαίσιο για τους στόχους των κρατών μελών και όχι να έχουν τόσο συγκεκριμένο χαρακτήρα όσο τα επιχειρησιακά προγράμματα των κρατών μελών.

23

Για να προωθήσει την εφαρμογή της οδηγίας περί εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η Επιτροπή δημοσίευσε μια σειρά μελετών, εκθέσεων και εγγράφων καθοδήγησης¹. Από το υλικό αυτό μπορεί να επωφεληθεί ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, όπως οι εθνικές αρχές, οι ανάδοχοι εταιρείες, οι σύμβουλοι, οι ερευνητές, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και το κοινό. Η Επιτροπή μεριμνά για την επικαιροποίηση των εν λόγω εγγράφων λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου.

Βλέπε επίσης απάντηση της Επιτροπής σχετικά με τη σύσταση 1 (στοιχείο β).

24

Η παρούσα απάντηση αφορά τα σημεία 24 και 25.

¹ <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>

Η Επιτροπή παρείχε περαιτέρω καθοδήγηση στα κράτη μέλη μέσω ενός οδηγού για το ETA και ορισμένων ερμηνευτικών σημειωμάτων σχετικά με υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα στο πλαίσιο του ETA. Εκτός από το έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με το Natura 2000, η Επιτροπή κατήρτισε υλικό καθοδήγησης σχετικά με το είδος των ειδικών για την υδατοκαλλιέργεια παρεκκλίσεων βάσει του άρθρου 9 της οδηγίας περί άγριων πτηνών σχετικά με την πρόληψη σοβαρών ζημιών από τους κορμοράνους ή την προστασία της γλωρίδας και της πανίδας: http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/files/guidance_cormorants.pdf

Σχετικά με την οδηγία περί εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ), βλέπε τις απαντήσεις της Επιτροπής στη σύσταση 1 στοιχείο β). Λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της διατίθενται επίσης στο διαδίκτυο².

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δρομολόγησαν κοινή στρατηγική υλοποίησης (ΚΣΥ) για την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα (ΟΠΥ). Ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας άρχισε να συμμετέχει στην εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα και ενσωματώθηκε στην κοινή στρατηγική υλοποίησης το 2010 μέσω των κλαδικών ενώσεων FEAP (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Υδατοκαλλιεργητών) και EMPA (Ένωση Ευρωπαίων Θαλάσσιων Πλοηγών). Επί του παρόντος, η Επιτροπή υποστηρίζει την κατάρτιση υλικού καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα και της οδηγίας-πλαισίου για τη θάλασσα στρατηγική (ΟΠΘΣ) σε ό,τι αφορά την υδατοκαλλιέργεια.

26

Η παρούσα απάντηση αφορά τα σημεία 26 έως 30.

Παρά το γεγονός ότι η επικύρωση των δεδομένων και η ποιότητα αποτελούν κυρίως αρμοδιότητα των κρατών μελών, η Επιτροπή έλαβε ωστόσο ορισμένα μέτρα για τη βελτίωση της εναρμόνισης και της κάλυψης των δεδομένων της υδατοκαλλιέργειας, τόσο στο πλαίσιο της εφαρμογής των υφιστάμενων νομικών πλαισίων όσο και στο πλαίσιο της αναθεώρησης του πλαισίου συλλογής δεδομένων. Η Επιτροπή επισημαίνει την επακόλουθη έκδοση επιστημονικής ετήσιας οικονομικής έκθεσης σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ.

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 762/2008, τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν στην Επιτροπή ετήσια έκθεση σχετικά με την ποιότητα των υποβληθέντων δεδομένων. Ο τρόπος συλλογής και ενοποίησης των δεδομένων περιγράφεται σε διεξοδική μεθοδολογική έκθεση. Η Επιτροπή εξετάζει τα δεδομένα και τις εκθέσεις και διεξάγει σχετικές συζητήσεις σε διμερές επίπεδο και/ή στη σχετική ομάδα εργασίας σχετικά με τις στατιστικές αλυσίδες της μόνιμης επιτροπής γεωργικών στατιστικών.

Επειδή τα δεδομένα σχετικά με το μέγεθος των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας που αναφέρονται σε κυβικά μέτρα ενδέχεται να μην είναι ακόμη πλήρως αξιόπιστα για ορισμένα κράτη μέλη, η Eurostat διερευνά συνεχώς τη βελτίωση των διαδικασιών επικύρωσης. Σε περίπτωση αμφισβητήσιμων δεδομένων, ζητείται από τα κράτη μέλη ανάδρομη πληροφόρηση και η διόρθωσή τους, εάν αυτό απαιτείται.

Δεν υφίσταται σαφής σχέση μεταξύ του συνολικού μεγέθους των εγκαταστάσεων εκφρασμένου σε κυβικά μέτρα και της συνολικής παραγωγής εκφρασμένης σε τόνους: η παραγωγικότητα ανά κυβικό μέτρο σε χιλιόγραμμα ενδέχεται να διαφέρει σημαντικά ανάλογα με τη μέθοδο παραγωγής (κλωβοί, δεξαμενές κ.λπ.), το περιβάλλον (γλυκό και αλμυρό νερό) και το είδος των ιχθύων. Και για ορισμένα είδη ιχθύων και ορισμένες μεθόδους παραγωγής, οι χώρες υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 762/2008, με το μέγεθος των εγκαταστάσεών τους σε εκτάρια αντί για κυβικά μέτρα.

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποστέλλουν δεδομένα μαζί με διεξοδικές μεθοδολογικές εκθέσεις, όπου περιγράφεται ο τρόπος συλλογής και ενοποίησης των δεδομένων και παρέχονται τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να είναι σε θέση η Επιτροπή να προβεί σε τεκμηριωμένη αξιολόγηση της ποιότητας των δεδομένων.

² http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/interpretation_eia.pdf

Η μεθοδολογική έκθεση έχει πλέον ενσωματωθεί πλήρως στο περιβάλλον υποβολής δεδομένων και παρακολούθησης της Eurostat (eDAMIS), όπως έγινε και με τα σύνολα δεδομένων. Πλέον τα κράτη μέλη υποβάλλουν τις εκθέσεις τους σε ετήσια βάση. Η επικύρωση των δεδομένων μπορεί να πραγματοποιηθεί ανεξάρτητα από τη διαθεσιμότητα των εκθέσεων.

Η Επιτροπή γνωρίζει την εν λόγω κατάσταση και έχει ενεργήσει για την αντιμετώπισή της. Πλέον ζητείται από τα κράτη μέλη να αιτιολογήσουν την εμπιστευτικότητα και η Eurostat έχει ξεκινήσει την κατάρτιση χάρτη εμπιστευτικότητας, ο οποίος στοχεύει στην περαιτέρω μείωση της χρήσης της εμπιστευτικότητας από τα κράτη μέλη. Σε ό,τι αφορά τις καθυστερήσεις διαβίβασης των δεδομένων, η Επιτροπή ενίσχυσε την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και το πλαίσιο επακόλουθων ενεργειών για τις περιπτώσεις έλλειψης συμμόρφωσης. Στα κράτη μέλη που δεν παραδίδουν ορθά δεδομένα εγκαίρως αποστέλλεται υπενθύμιση των νομικών υποχρεώσεων τους στο πλαίσιο μιας κλιμακωτής προσέγγισης που μπορεί να οδηγήσει σε κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει.

Η Επιτροπή είναι ενήμερη σχετικά με τις διαφορές των δεδομένων, οι οποίες οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις διαφορές μεταξύ των νομικών πλαισίων. Στο πλαίσιο εκ των υστέρων αξιολόγησης του πλαισίου συλλογής δεδομένων εντοπίστηκαν αποκλίσεις και επικαλύψεις μεταξύ των διαφόρων νομοθεσιών και η ΕΤΟΕΑ³ πρόεβη σε περαιτέρω ανάλυση των συνόλων δεδομένων. Οι διαφορές οφείλονται στη διαφορετική κάλυψη, τα ελλιπή δεδομένα ή σε λόγους εμπιστευτικότητας.

³ Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) — Έκθεση οικονομικών επιδόσεων του τομέα υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ (STECF-13-29). 2013. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο. EUR 26336 EN, JRC 86671, 383 σ.

Επί του παρόντος, η Επιτροπή λαμβάνει μέτρα για τη μείωση των διαφορών αυτών στο πλαίσιο της αναθεώρησης του πλαισίου συλλογής δεδομένων και εφαρμόζει σχέδιο δράσης για τα στατιστικά στοιχεία στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, το οποίο περιλαμβάνει την εναρμόνιση των στατιστικών εννοιών μεταξύ των δύο συνόλων δεδομένων.

31

Παρόλο που η ενδιάμεση αξιολόγηση του ΕΤΑ από την Επιτροπή περιελάμβανε εξέταση των μέτρων υδατοκαλλιέργειας, ως προς τους πόρους, η υδατοκαλλιέργεια απορροφά σχετικά περιορισμένο τμήμα του προϋπολογισμού του ΕΤΑ. Η Επιτροπή φρονεί ότι οι προσπάθειες αξιολόγησης που καταβάλλει σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια είναι ανάλογες του εν λόγω επιπέδου στήριξης.

32

Η Επιτροπή επιλέγει κράτη μέλη για τους επαναληπτικούς ελέγχους επιδόσεων με βάση ανάλυση κινδύνου και επιλέγει τις πράξεις που θα ελεγχθούν από αντιπροσωπευτικό δείγμα περιπτώσεων που είχαν επιλεγεί και ελεγχθεί στο παρελθόν από την ελεγκτική αρχή του κράτους μέλους. Η Επιτροπή κατάρτιζε το δείγμα της αντλώντας περιπτώσεις από όσο το δυνατόν περισσότερους άξονες. Το κατά πόσον επιλέγονται έργα υδατοκαλλιέργειας προς έλεγχο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό τους και την κατανομή των πόρων στο οικείο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Στη συνέχεια, συγκρίνονται τα συμπεράσματα των δύο μερών για κάθε περίπτωση. Εφαρμόζεται η δέουσα παρακολούθηση των πορισμάτων: για τις επτά συγκεκριμένες περιπτώσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας δεν εντοπίστηκε κανένα πρόβλημα ως προς τη βιωσιμότητα.

33

Το νομικό πλαίσιο του ΕΤΑ δεν περιλαμβάνει τέτοιου είδους επιπλέον αξιολόγηση για κανέναν εκ των πέντε αξόνων προτεραιότητας του Ταμείου. Ωστόσο, η Επιτροπή πρόεβη σε παρόμοια αξιολόγηση μέσω των διαβουλεύσεων με τους εμπλεκόμενους κύκλους συμφερόντων και τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΑΠ και της κατάρτισης των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια.

34

Η επιτροπή παρακολούθησης παρακολουθεί την υλοποίηση του συνόλου του επιχειρησιακού προγράμματος (ΕΠ) και όχι μόνο τα θέματα που άπτονται της υδατοκαλλιέργειας. Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι τα επιχειρησιακά προγράμματα περιελάμβαναν δεκαέξι μέτρα και ότι η υδατοκαλλιέργεια δεν αποτελούσε τον σημαντικότερο τομέα απορρόφησης των πόρων του ΕΤΑ.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο χρόνος που αφιέρωσε η επιτροπή παρακολούθησης στην υδατοκαλλιέργεια ήταν ανάλογος της σημασίας των εν λόγω μέτρων.

35

Τα ερευνητικά έργα που χρηματοδοτήθηκαν από το έκτο πρόγραμμα-πλαίσιο για τη στήριξη της υδατοκαλλιέργειας επικεντρώθηκαν σε τρεις βασικούς στόχους:

- (i) επίλυση προβλημάτων πολιτικής μέσω ρεαλιστικής και εφαρμοσμένης έρευνας (επιστημονική στήριξη στην πολιτική — SSP),
- (ii) προαγωγή της επιστημονικής αριστείας στον τομέα της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων (προτεραιότητα 5), και
- (iii) ανάπτυξη ειδικών ερευνητικών δραστηριοτήτων για τις ΜΜΕ.

36

Ο 4ος στόχος της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020 που αφορά την «καλύτερη διαχείριση των ιχθυοαποθεμάτων» οδήγησε στην κατάρτιση του νέου κανονισμού LIFE για την περίοδο 2014-2020. Καθώς ο στόχος αυτός αποτελεί θεματική προτεραιότητα στο πλαίσιο του τομέα της φύσης και της βιοποικιλότητας, καθορίστηκαν στόχοι για την υδατοκαλλιέργεια στη στρατηγική, που βασίζονται μεταξύ άλλων στα αποτελέσματα των έργων του LIFE. Τα κύρια θέματα των ερευνητικών έργων αφορούσαν την πρόληψη ασθενειών, τη διατροφή των ιχθύων, την επιλεκτική εκτροφή, την καλή μεταχείριση των ιχθύων, το βιολογικό δυναμικό για νέα υποψήφια είδη, την ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος. Καλύπτουν τις βασικές ανάγκες του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας και από τα αποτελέσματα θα επωφεληθούν άμεσα οι υδατοκαλλιεργητές. Συνολικά, τα ερευνητικά έργα που έλαβαν χρηματοδότηση στο πλαίσιο του 6ου προγράμματος-πλαισίου συνέβαλαν σημαντικά σε περιβαλλοντικά θέματα και στον τομέα της γονιδιωματικής, της διατροφής των ιχθύων, των νόσων των ιχθύων και της δημόσιας υγείας.

Παρόλο που τα αποτελέσματα των έργων αφορούσαν κατά πρώτο λόγο τις ανάγκες των καλλιεργητών, τα αποτελέσματα χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση νομοθεσίας και κατευθυντήριων γραμμών σε σχέση με την υδατοκαλλιέργεια. Η Επιτροπή επίσης χρησιμοποίησε σχετικά αποτελέσματα έργων που υποστηρίζονται στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων υδατοκαλλιέργειας, όπως το ΕΤΠΑ, η ΕΠΓ και το ΠΑΚ, π.χ. για την κατάρτιση στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ (COM(2013) 229). Τα αποτελέσματα των έργων έχουν διαδοθεί και κοινοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων των συμβουλευτικών φορέων, του κλάδου (π.χ. Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Τεχνολογίας και Καινοτομίας στον Τομέα της Υδατοκαλλιέργειας (ΕΠΤΚΥ)) και στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Πλαίσιο 1

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι μόνο ένα μικρό μέρος των 14 εκατομμυρίων ευρώ, που αποτελεί το συνολικό εκταμιευθέν ποσό για τα 18 έργα που εντόπισε το Ελεγκτικό Συνέδριο, αφορούσε την υδατοκαλλιέργεια. Τα περισσότερα έργα του προγράμματος LIFE που αναφέρονται στην υδατοκαλλιέργεια ασχολούνται με τον εν λόγω τομέα σε ευρύτερο μόνο πλαίσιο. (Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το έργο LIFE97 ENV IRL 209 — Ανάπτυξη στρατηγικής ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων περιοχών βάσει συναίνεσης για τον κόλπο του Bantry, που περιελάμβανε τις εξελίξεις στην υδατοκαλλιέργεια ως τμήμα του στρατηγικού σχεδιασμού, αλλά μόνο ως πολύ περιορισμένη συνιστώσα ενός πολύ ευρύτερου έργου.)

Από τα 77 ερευνητικά έργα σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια που έλαβαν χρηματοδότηση από το 6ο πρόγραμμα-πλαίσιο (ΠΠ), δύο αφορούσαν την επικοινωνία, τη διάδοση και τη μεταφορά της τεχνολογίας και επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό τους εμπλεκόμενους κύκλους συμφερόντων και το ευρύ κοινό:

- 1) Το έργο «PROFET POLICY: Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της ευρωπαϊκής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης σε εμπλεκόμενους κύκλους συμφερόντων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (ενωσιακή χρηματοδότηση ύψους 764 144 ευρώ) δημιούργησε μια πλατφόρμα για την κοινοποίηση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ ερευνητικών έργων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του 5ου και του 6ου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα. Δημιουργήθηκε μια διαδικτυακή δομή για τη δημοσίευση τεχνικών δελτίων και διοργανώθηκαν θεματικά και περιφερειακά σεμινάρια για τους παραγωγούς προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, τους αλιείς, τους επιστήμονες, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε εθνικό

και ευρωπαϊκό επίπεδο και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Διοργανώθηκαν επίσης ημερίδες για την παρουσίαση των έργων του βου ΠΠ στον τομέα της επιστημονικής υποστήριξης στην πολιτική με στόχο την πολύτιμη προβολή στα ενδιαφερόμενα μέλη με εστίαση στην πολιτική και τους οργανισμούς και τα δίκτυα του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

- 2) Το έργο «FEUFAR: Το μέλλον της ευρωπαϊκής έρευνας στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (ενωσιακή χρηματοδότηση ύψους 499 680 ευρώ) πραγματοποίησε ανάλυση προοπτικών και διατύπωσε συστάσεις για τις μελλοντικές κατευθύνσεις που επηρέασαν σε σημαντικό βαθμό την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. Επεδίωξε να προσδιορίσει τις μελλοντικές ερευνητικές ανάγκες, ιδίως στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, με βάση ολοκληρωμένη και αλληλεπιδραστική μεθοδολογία προοπτικών που περιελάμβανε τα εξής: (i) την περιγραφή του συστήματος, (ii) τον εντοπισμό των κινητήριων μοχλών του συστήματος και (iii) τη διατύπωση υποθέσεων σχετικά με τους κινητήριους μοχλούς που οδηγούν σε ενδεχόμενα σενάρια για το μέλλον. Τα διάφορα αυτά σενάρια αποτέλεσαν τη βάση, ιδίως σε ό,τι αφορά την υδατοκαλλιέργεια, για τον προσδιορισμό των προβλημάτων από οικονομικής, οικολογικής, κοινωνικής και διαχειριστικής (διακυβέρνηση) άποψης. Με βάση την ανάλυση αυτή, προσδιορίστηκαν οι βασικές μελλοντικές ερευνητικές ανάγκες σχετικά με την αλιευτική δραστηριότητα και την υδατοκαλλιέργεια.

37

Η Επιτροπή θα αντιμετωπίσει μεταξύ άλλων τα ζητήματα που προσδιορίζονται στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει επίσης τις προσπάθειες των κρατών μελών για την επίτευξη της διοικητικής απλούστευσης με τη βοήθεια της ομάδας υψηλού επιπέδου για τη διοικητική απλούστευση.

38

Η Επιτροπή τονίζει ότι δεν υφίστατο τέτοια υποχρέωση για τα κράτη μέλη δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ (ΚΑΠ και ΕΤΑ). Η εν λόγω ανάγκη καλύπτεται πλέον από τα πολυετή εθνικά σχέδια για την υδατοκαλλιέργεια (άρθρο 34 του βασικού κανονισμού για την ΚΑΠ του 2013 και μια από τις εκ των προτέρων προϋποθέσεις). Θα πρέπει να διαβιβαστεί στην Επιτροπή το αργότερο κατά την ημέρα υποβολής του επιχειρησιακού προγράμματος. Οι κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε η Επιτροπή στις 29 Απριλίου 2013 (COM(2013) 229) θα καθοδηγήσουν τα κράτη μέλη κατά την κατάρτιση των πολυετών εθνικών στρατηγικών σχεδίων τους.

Πλαίσιο 2

Η Επιτροπή γνωρίζει καλά ότι οι πρακτικές σχετικά με τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αδειοδότηση παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές εντός της ΕΕ. Ωστόσο, στον εν λόγω τομέα επικρατεί η αρμοδιότητα των κρατών μελών. Για τον λόγο αυτό, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί στο πλαίσιο της πρότασης νέου κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την κοινή αλιευτική πολιτική που υπέβαλε η Επιτροπή το 2011, η Επιτροπή προωθεί τις «ανταλλαγές τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών».

Οι ανταλλαγές αυτές θα διευκολυνθούν από τη δημοσίευση, από τα κράτη μέλη, των πολυετών στρατηγικών σχεδίων τους για την υδατοκαλλιέργεια.

Επιπλέον, τα εν λόγω πολυετή στρατηγικά σχέδια θα πρέπει να διευθετούν ρητά ζητήματα όπως το χρονικό πλαίσιο για τη χορήγηση παραχωρήσεων.

Σε ό,τι αφορά τις συγκεκριμένες υποθέσεις που αναφέρθηκαν, η Επιτροπή θα ενημερώσει τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη σχετικά με τα πορίσματα του Δικαστηρίου.

Η παρούσα απάντηση καλύπτει τα σημεία 39 και 40

Η νέα οδηγία για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό θα συμβάλει στη βελτίωση της ενοποίησης στον εν λόγω τομέα.

Στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές (COM(2013) 229), η Επιτροπή κατέγραψε την έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και την ανάγκη διοικητικής απλούστευσης μεταξύ των ανασταλτικών παραγόντων που παρεμποδίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Λόγω του ότι η διοικητική απλούστευση και ο χωροταξικός σχεδιασμός εξακολουθούν να αποτελούν αρμοδιότητα των κρατών μελών, η Επιτροπή θα διευθετήσει τα ζητήματα αυτά στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού διοργανώνοντας σεμινάρια για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Επιπλέον, η νέα οδηγία περί θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιων ζωνών παρέχει στα κράτη μέλη το πλαίσιο εφαρμογής ολοκληρωμένης και συντονισμένης διαδικασίας σχεδιασμού σε διατομεακό επίπεδο και μεταξύ των κρατών μελών.

41

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τον τομέα της υδατοκαλλιέργειας στο σύνολό του και ιδιαίτερα τη χρηματοδότηση των μέτρων υδατοκαλλιέργειας από το ΕΤΑ. Επηρέασε τη ζήτηση των καταναλωτών μειώνοντας κατά συνέπεια την ανάλυση επενδυτικών κινδύνων από τους παραγωγούς. Επιπλέον, η μείωση των δημοσίων δαπανών μείωσε σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα συγχρηματοδότησης από το κράτος στην πλειονότητα των κρατών μελών.

Στη Ρουμανία, η χρηματοπιστωτική κρίση προκάλεσε στους δικαιούχους σοβαρές δυσκολίες ως προς την υλοποίηση των χρηματοδοτούμενων από το ΕΤΑ έργων. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στην ένταση της χρήσης του Ταμείου Εγγυήσεων, το οποίο μέχρι τα τέλη του 2013 παρείχε χρηματοπιστωτικές εγγυήσεις που ανήλθαν περίπου στα 7,5 εκατομμύρια ευρώ. Οι βασικοί δικαιούχοι ήταν έργα που αφορούσαν επενδύσεις σε εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας.

42

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι:

- η χρηματοπιστωτική κρίση κατέστησε σχεδόν αδύνατη την εξεύρεση των υπολοίπων πόρων που θα ήταν απαραίτητοι για την ίδρυση νέας επιχείρησης στον συγκεκριμένο τομέα·
- η κρίση επηρέασε έντονα τη ζήτηση με συνέπεια να αυξηθούν σημαντικά οι χρηματοπιστωτικοί κίνδυνοι για τις νέες επιχειρήσεις.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κίνδυνος αποδέσμευσης των κονδυλίων επηρέασε ενδεχομένως τις σχετικές αποφάσεις, αλλά αποτελεί έναν μεταξύ πολλών άλλων παραγόντων.

44

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 για το ΕΤΑ, το εθνικό στρατηγικό σχέδιο περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, ανάλογα με το κράτος μέλος, συνοπτική περιγραφή όλων των πτυχών της κοινής αλιευτικής πολιτικής και καθορίζει προτεραιότητες, στόχους, τους εκτιμώμενους απαιτούμενους δημόσιους οικονομικούς πόρους και προθεσμίες για την εφαρμογή τους. Συνεπώς, τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να συμμορφώνονται με αυτή την απαίτηση σε κάθε περίπτωση.

45

Τα κράτη μέλη επέλεξαν να αναφέρουν τους οικονομικούς πόρους μόνο στο επίπεδο του επιχειρησιακού προγράμματος, στους οικονομικούς πίνακες που απαιτούνται βάσει του τμήματος Β του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 498/2007 της Επιτροπής, που υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναφέρουν τους οικονομικούς πόρους ανά άξονα και όχι ανά μέτρο (και η υδατοκαλλιέργεια αποτελεί απλά μέτρο).

46

Η Επιτροπή έχει πλέον προωθήσει μια προσέγγιση προσαρμοσμένη στα αποτελέσματα στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΤΘΑ και συνιστά τη χρήση κοινών δεικτών με ρεαλιστικούς επιμέρους στόχους για την αντιμετώπιση των εντοπισθεισών αδυναμιών.

Οι αρχικοί επιμέρους στόχοι καθορίστηκαν πριν από επτά έτη, όταν η οικονομική συγκυρία ήταν τελείως διαφορετική. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η τροποποίηση των στόχων αυτών θα πρέπει να οδηγήσει σε ανακατανομή των προϋπολογισμών.

Σύμφωνα με την εμπειρία της Επιτροπής, τα κράτη μέλη ενδέχεται να προβούν σε υπερεκτιμήσεις ή υποτιμήσεις κατά τον καθορισμό των γενικών ή επιμέρους στόχων. Η αδυναμία αυτή αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ με τον καθορισμό, μεταξύ άλλων, κοινών δεικτών και την έμφαση στην αξιολόγηση και την παρακολούθηση, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου αξιολόγησης, το οποίο θα διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα αναλάβουν διαρκείς δραστηριότητες αξιολόγησης για την παρακολούθηση της προόδου και των επιδόσεων.

47

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο πλαίσιο 3.

48

Σε ορισμένα κράτη μέλη, αποτελούσε συνήθη πρακτική το να ζητείται η υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου μεταξύ των εγγράφων που έπρεπε να προσκομίσουν οι δυνητικοί δικαιούχοι, ώστε να αποκλείονται τα σαφώς οικονομικά μη βιώσιμα έργα και να προωθείται η βέλτιστη σχέση κόστους-οφέλους.

Πλαίσιο 3

Η Ρουμανία διαθέτει περιορισμένο δυναμικό θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας στη Μαύρη Θάλασσα, που αφορά ιδίως την υδατοκαλλιέργεια μυδιών. Σύμφωνα με την οδηγία 79/923/ΕΟΚ περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για τα οστρακοειδή, τέσσερις περιοχές κατά μήκος της ρουμανικής ακτής στη Μαύρη Θάλασσα χαρακτηρίστηκαν κατάλληλες για την καλλιέργεια μυδιών. Συνεπώς, το ρουμανικό επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν προβλέπει κανέναν περιορισμό για την υποστήριξη της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας.

Οι δράσεις για τη βελτίωση της διαχείρισης των παράκτιων ζωνών και της ιταλικής νομοθεσίας για τις παραχωρήσεις υδατοκαλλιέργειας δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΕΤΑ και δεν μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η Επιτροπή θα απευθύνει ισχυρή παραίτηση στα κράτη μέλη να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που προσφέρει το ΕΤΘΑ για να βοηθήσουν τις δημόσιες αρχές να προσδιορίσουν τις πλέον κατάλληλες περιοχές για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της διαδικασίας του χωροταξικού σχεδιασμού.

Για να απλοποιηθούν οι δείκτες των επιμέρους στόχων, μερικοί μόνο συγκεντρωτικοί δείκτες θεωρήθηκαν σχετικοί με την επίτευξη του στόχου του επιχειρησιακού προγράμματος. Όσο για το επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΤΘΑ, η Επιτροπή προτείνει ειδικούς δείκτες που παρέχουν καλύτερη συνεκτίμηση των ζητημάτων σχετικά με το περιβάλλον και την αγορά.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα της Πολωνίας αναθεωρήθηκε το 2011 και η Πολωνία δεν ζήτησε τροποποίηση των δεικτών για την υδατοκαλλιέργεια. Το εν λόγω πόρισμα δεν αποτελεί παράδειγμα αδυναμίας σε σχέση με το επιχειρησιακό πρόγραμμα.

49

Ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ υποχρεούται να τηρεί τα αυστηρότερα δυνατά πρότυπα σχετικά με το περιβάλλον και την υγεία. Η Επιτροπή παρακολουθεί τη συμμόρφωση με την ενωσιακή νομοθεσία και ελέγχει την ορθή της εφαρμογή.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για το Natura 2000 συνιστούν τον στρατηγικό χωροταξικό σχεδιασμό ως αποτελεσματικό μέσο για την αντιμετώπιση και τον μετριασμό των ενδεχόμενων πρώιμων επιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο.

50

Τα έργα υποβάλλονται από φορείς του ιδιωτικού τομέα και το ΕΤΑ χρηματοδοτεί μόνο ένα μέρος της επένδυσης. Κατά συνέπεια, σε καιρούς κρίσης δεν υπήρχαν πάντοτε επαρκή κίνητρα για τους οικονομικούς φορείς του ιδιωτικού τομέα προκειμένου να υπερβούν τις νομικά δεσμευτικές απαιτήσεις. Υπήρξε καθοδήγηση όσον αφορά τα περιβαλλοντικά ζητήματα (βλέπε απάντηση της Επιτροπής για τα σημεία 23 έως 25).

51

Στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, υποβλήθηκαν λιγότερα έργα από οικονομικούς φορείς του ιδιωτικού τομέα. Παρόλο που η φιλική προς το περιβάλλον παραγωγή είχε προσδιοριστεί ως κριτήριο επιλογής, το κίνητρο αυτό επαρκούσε για να εξασφαλίσει μεγάλο αριθμό έργων στον συγκεκριμένο τομέα. Το ζήτημα που τίθεται είναι μάλλον να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται το όφελος της φιλικής προς το περιβάλλον παραγωγής.

Πλαίσιο 4

Το γεγονός ότι στην Ισπανία όλα τα έργα τηρούσαν τη νομοθεσία, αλλά μερικά μόνο εφάρμοζαν εθελοντικά πιστοποιημένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, δεν υποδεικνύει ότι τα κράτη μέλη δεν έδωσαν αρκετή προσοχή σε θέματα περιβάλλοντος και υγείας. Ωστόσο, το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι, στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, συχνά οι δικαιούχοι δεν θεωρούσαν ότι η εφαρμογή εθελοντικών πιστοποιημένων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης θα τους προσέφερε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Υποβλήθηκαν μερικά μόνο τέτοια έργα και, κατά συνέπεια, εγκρίθηκε περιορισμένος αριθμός εξ αυτών.

Η ανωτέρω παρατήρηση ισχύει και για την Ιταλία.

Αξίζει να επισημανθεί ότι τα κριτήρια επιλογής των χρηματοδοτούμενων από το ΕΤΑ έργων στη Ρουμανία εγκρίθηκαν από την επιτροπή παρακολούθησης, στην οποία η ΓΔ Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας συμμετέχει ως παρατηρητής.

Οποτεδήποτε χρειάστηκε, η Επιτροπή επεσήμανε, με την ιδιότητα του παρατηρητή, στις επιτροπές παρακολούθησης της Ρουμανίας τη σημασία της εφαρμογής σαφώς καθορισμένης διαδικασίας επιλογής και παρακολούθησης φιλικών προς το περιβάλλον έργων (συμπεριλαμβανομένης για παράδειγμα της ανάγκης περισσότερης σαφήνειας ως προς τη «βιολογική υδατοκαλλιέργεια», την αποφυγή των υπεραντισταθμίσεων για εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του NATURA 2000, την υποχρέωση αποφυγής της απάτης μέσω της έγκρισης μη επιλέξιμων δαπανών κ.λπ.).

54

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, αν και τα επιχειρησιακά προγράμματα του ETA διέθεταν δείκτες για τη μέτρηση της προόδου ως προς τον προγραμματισμό, οι δείκτες αυτοί δεν ήταν ούτε κοινοί ούτε συγκρίσιμοι μεταξύ των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, τα επιχειρησιακά προγράμματα χρησιμοποιούσαν διάφορα είδη δεικτών και η συγκεντρωτική παρουσίαση των στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ ήταν αδύνατη. Γι' αυτό τον λόγο το ΕΤΘΑ προβλέπει τη χρήση περιορισμένου αριθμού κοινών δεικτών για την αξιολόγηση της προόδου ως προς την υλοποίηση του προγράμματος για την επίτευξη των στόχων. Οι κοινοί αυτοί δείκτες θα παρουσιάζονται σε ετήσια βάση στις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης του ΕΤΘΑ.

Η Επιτροπή καταγράφει το εν λόγω πόρισμα και εργάζεται για τον καθορισμό ενός συνόλου κοινών δεικτών βασισμένων σε αξιόπιστες πηγές στατιστικών δεδομένων για τα μελλοντικά προγράμματα της περιόδου 2014-2020.

Πλαίσιο 5

Το σχόλιο αυτό αναφέρεται σε δύο άσχετα μεταξύ τους ζητήματα: την ποιότητα των στατιστικών και την επιλογή των δεικτών για την παρακολούθηση του ETA.

Σε ό,τι αφορά τον δείκτη για την παρακολούθηση του ETA, η Επιτροπή σημειώνει την παρατήρηση και συμφωνεί με το γεγονός ότι οι δείκτες που βασίζονται στα αποτελέσματα είναι καταλληλότεροι. Το ζήτημα διευθετήθηκε με το κράτος μέλος.

Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτείται μεταξύ της έγκρισης του έργου και της πραγματικής αύξησης της παραγωγής.

Στην Ισπανία και τη Ρουμανία το επιχειρησιακό πρόγραμμα του ETA ξεκίνησε de facto το 2010 και πολλά έργα υδατοκαλλιέργειας επελέγησαν κατά την περίοδο 2010-2011, ενώ η εφαρμογή τους ξεκίνησε την περίοδο 2011-2012. Σε αυτό το πλαίσιο και ανάλογα με το είδος των ιχθύων, οι εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας δεν ξεκινούν την παραγωγή για την αγορά αμέσως μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Συνήθως υπάρχει μια περίοδος αναπαραγωγής και ανάπτυξης που σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να διαρκέσει έως και 5 έτη μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης (π.χ. στην περίπτωση του οξύρρυγχου).

Οι ανωτέρω παρατηρήσεις ισχύουν και για την Ιταλία. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα αρχικά αριθμητικά δεδομένα που αναφέρονται στην ετήσια έκθεση υλοποίησης έως και το 2011 αποτελούσαν στοιχεία αναφοράς για την προγραμματισμένη παραγωγή. Η Επιτροπή είχε ήδη εντοπίσει τις αναντιστοιχίες με τα αριθμητικά δεδομένα που παρείχε η Eurostat, τα οποία αφορούν τις τρέχουσες παραγωγές. Το γεγονός αυτό γνωστοποιήθηκε στην ιταλική διαχειριστική αρχή, η οποία στη συνέχεια τροποποίησε την ετήσια έκθεση υλοποίησης και το επιχειρησιακό πρόγραμμα, αναφέροντας τις τρέχουσες παραγωγές χρησιμοποιώντας την ίδια μεθοδολογία με την Eurostat.

Η έκθεση υλοποίησης του έργου καταρτίζεται από τον δικαιούχο. Τα αριθμητικά δεδομένα για την πραγματική παραγωγή που αναφέρονται δεν ελέγχονται από τις εθνικές αρχές. Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της παροχής των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών, χωρίς ωστόσο ο έλεγχος αυτός να περιλαμβάνει τα αποτελέσματα που έχουν αποφέρει τα έργα. Η διαχειριστική αρχή συλλέγει όλα τα δεδομένα, καταρτίζει συγκεντρωτικά μεγέθη και τα χρησιμοποιεί στις ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης. Εάν σε μεταγενέστερα στάδια πρέπει να επικαιροποιηθούν τα αποτελέσματα, η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την επιτροπή σε διαδοχικές ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης και θα προβεί στην επικαιροποίηση στην τελική έκθεση που θα υποβληθεί τον Μάρτιο του 2017.

55

Η ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας» καθόρισε ορισμένους στόχους. Επεσήμανε το γεγονός ότι η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας του κλάδου απαιτούσε την ενεργό συμμετοχή και την ηγετική θέση του ιδιωτικού τομέα. Καθόρισε ορισμένες προτεραιότητες για τη δημόσια στήριξη στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, αλλά η αξιολόγηση των εθνικών στρατηγικών σχεδίων στο πλαίσιο του ETA δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της ανακοίνωσης.

56

Παρόλο που η υδατοκαλλιέργεια δεν έχει αναπτυχθεί στην ΕΕ όπως σε άλλες περιοχές, η δραστηριότητα και η απασχόληση έχουν παραμείνει στα ίδια επίπεδα.

Η Επιτροπή τονίζει ότι η σύγκριση των ποσοστών ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ και σε άλλες περιοχές του κόσμου θα πρέπει να γίνεται προσεκτικά, λόγω των πολύ διαφορετικών συνθηκών υπό τις οποίες λειτουργούν οι επιχειρήσεις, π.χ. σε σχέση με το επίπεδο κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας.

Με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα, η ΕΤΟΕΑ⁴ επισημαίνει ότι, μετά τον αντίκτυπο της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ παρουσίασε πρόσφατα οικονομική βελτίωση.

57

Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι οι αρχικοί επιμέρους στόχοι καθορίστηκαν εντός πολύ διαφορετικής οικονομικής συγκυρίας. Παρόλο που ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ δεν αυξήθηκε σε όγκο, διατηρήθηκαν τα επίπεδα δραστηριότητας και απασχόλησης. Από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα προκύπτει βελτίωση στις οικονομικές επιδόσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας σε αρκετά κράτη μέλη.

Όσο για την παράγραφο 46, οι αρχικοί επιμέρους στόχοι καθορίστηκαν πριν από επτά έτη, όταν η οικονομική συγκυρία ήταν τελείως διαφορετική.

Η στήριξη του ΕΤΑ αποτελεί ένα μόνο στοιχείο που στοχεύει στην αύξηση της μακροπρόθεσμης παραγωγής. Υπάρχουν και άλλα στοιχεία με πολύ μεγαλύτερο αντίκτυπο. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση μείωσε τη ζήτηση των καταναλωτών, αύξησε τον ανταγωνισμό με τρίτες χώρες και επηρέασε αρνητικά την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας.

⁴ Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) — Έκθεση οικονομικών επιδόσεων του τομέα υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ (STECF-13-29). 2013. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο. EUR 26336 EN, JRC 86671, 383 σ.

Πλαίσιο 6

Από το πλαίσιο 6 προκύπτει ότι ενδέχεται να μην επιτευχθούν οι στόχοι του κλάδου, όπως συμπεριλαμβάνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα προς επεξήγηση του γενικού πλαισίου εντός του οποίου εφαρμόζονται τα μέτρα του ΕΤΑ. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, κατά την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των θεμάτων που εμπίπτουν στον έλεγχο των κρατών μελών και εκείνων που δεν είναι υπό τον έλεγχό τους. Οι ουσιαστικοί παράγοντες που εκφεύγουν από τον έλεγχο των κρατών μελών περιλαμβάνουν τον αντίκτυπο της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης και, ειδικότερα, στην περίπτωση της Γαλλίας, την εμφάνιση ενός ιού που συντέλεσε σε ραγδαία αύξηση της θνησιμότητας των στρειδιών.

Ο όγκος παραγωγής στρειδιών κατά τα επόμενα χρόνια θα εξαρτηθεί κυρίως από την ικανότητα αντιμετώπισης του προβλήματος της αυξημένης θνησιμότητας. Το 2008 η παραγωγή είχε φθάσει στα ανώτατα όρια των 120 000 τόνων, αλλά στη συνέχεια μειώθηκε. Οι γαλλικές αρχές παρέμειναν αισιόδοξες σχετικά με τους στόχους συνολικής παραγωγής της περιόδου προγραμματισμού.

Οι επιμέρους στόχοι ως προς την παραγωγή καθορίστηκαν στην αρχή της περιόδου προγραμματισμού. Το 2011 παρέμειναν ακόμη τέσσερα έτη για την εφαρμογή των μέτρων υδατοκαλλιέργειας. Επιπλέον, δεδομένου του επενδυτικού χαρακτήρα των έργων, το 2011 ήταν σίγουρα πολύ νωρίς για την πραγματοποίηση πρόβλεψης για την τελική εκτέλεση των έργων. Στην τελευταία πρόταση τροποποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος το 2013, ο στόχος προσαρμόστηκε στο 208 068 και υπολογίστηκε με τη μεθοδολογία που εφαρμόζει η Eurostat.

Στην περίπτωση της Πολωνίας, οι αρχικοί στόχοι επηρεάστηκαν από:

- την καθυστερημένη έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος (μόλις τον Οκτώβριο του 2008), γεγονός που μειώνει το χρονικό περιθώριο επίτευξης των στόχων (θα πρέπει να λαμβάνεται το 2015 ως υπόθεση για τυχόν συγκρίσεις),
- το χρονικό διάστημα μεταξύ της επένδυσης και της αύξησης της παραγωγής (τουλάχιστον 3 έτη),
- την αύξηση του πληθυσμού προστατευόμενων αρπακτικών ειδών, όπως οι κορμοράνοι (σε ορισμένες περιπτώσεις εκτιμάται ότι οι ζημιές ανέρχονται στο 80% της παραγωγής),
- τα περιοδικά προβλήματα λόγω έλλειψης ή χαμηλής ποιότητας των υδάτων,

- την αύξηση των τιμών των ζωοτροφών,
- την έλλειψη ελέγχου ορισμένων νόσων,
- τα έργα που εστιάζουν στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας,
- την αρκετά χαμηλή ζήτηση στην πολωνική αγορά, παρά τις εκστρατείες προώθησης και την προσφορά νέων ειδών.

Στην περίπτωση της Πορτογαλίας, οι επιμέρους στόχοι παραγωγής στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας έλαβαν υπόψη την ενδεχόμενη αύξηση της παραγωγής που οφείλεται στην εφαρμογή ενός μεγάλου έργου το 2009 με τη στήριξη του χρηματοδοτικού μέσου προσανατολισμού της αλιείας (ΧΜΠΑ). Λόγω τεχνικών προβλημάτων το εν λόγω έργο δεν πέτυχε ποτέ την προσδοκώμενη παραγωγή. Συνεπώς, η διαφορά μεταξύ του στόχου και της πραγματικής παραγωγής οφείλεται κυρίως στην αποτυχία ενός έργου.

Η αύξηση της παραγωγής σχετίζεται με το γεγονός ότι η Ρουμανία χορήγησε 25 επιπλέον εκατομμύρια στον άξονα 2. Η ΓΔ Θαλάσσιας πολιτικής και Αλιείας ζήτησε από τη διαχειριστική αρχή να αναθεωρήσει τους δείκτες επίτευξης σύμφωνα με τα νέα επιπλέον καταναμηθέντα κονδύλια.

Οι στόχοι παραγωγής του επιχειρησιακού προγράμματος της Ισπανίας καθορίστηκαν το 2007, όταν οι ρυθμοί ανάπτυξης της ισπανικής οικονομίας υπερέβαιναν κατά πολύ τον μέσο όρο της ΕΕ. Παρόλο που το 2014 οι αρχικοί αυτοί στόχοι ίσως δεν φαίνονται ρεαλιστικοί, ήταν ωστόσο το 2007.

59

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση παρεμπόδισε την αποτελεσματική ως προς το κόστος επίτευξη των στόχων στην περίπτωση πολλών έργων.

60

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η περιορισμένη στήριξη για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και η ελλιπής στοχοθέτηση οφείλονται κυρίως στη χρονική καθυστέρηση και την κατά πολύ διαφορετική οικονομική συγκυρία μεταξύ του αρχικού προσανατολισμού για τη στήριξη της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας και της χρονικής περιόδου κατά την οποία μπορούσε να εφαρμοστεί το σχετικό έργο.

61

Στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, υποβλήθηκαν λιγότερα έργα από οικονομικούς φορείς του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, η υλοποίηση καινοτόμων έργων (που συνήθως ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο σε σχέση με τα παραδοσιακά έργα υδατοκαλλιέργειας) ήταν περιορισμένη λόγω των αποφάσεων αποφυγής του κινδύνου που έλαβαν οι οικονομικοί φορείς στις αρχές της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Οι παραδοσιακές δραστηριότητες που ενέχουν σχετικά μικρότερο κίνδυνο έλαβαν τον κύριο όγκο της χρηματοδότησης.

Πλαίσιο 7

Η πρόσβαση στους απαραίτητους χώρους αποτελεί γνωστό πρόβλημα και η Επιτροπή ανέλαβε αρκετές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπισή του, ιδιαίτερα με την πρόταση οδηγίας για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (που έχει πλέον εγκριθεί) και το αίτημά της προς τα κράτη μέλη να καταρτίσουν πολυετή εθνικά σχέδια για την ανάπτυξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας.

Ο αντίκτυπος της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης στον συγκεκριμένο τομέα, όπως αναγνωρίζεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο σημείο 41, αποθάρρυνε την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων. Η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα υδατοκαλλιέργειας στην Ευρώπη, ο οποίος είναι σε θέση να εξασφαλίσει την απασχόληση και την παραγωγή εν μέσω δύσκολων συνθηκών, θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί επίτευγμα.

62

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η χρηματοδότηση των έργων που έχουν ήδη ξεκινήσει συνάδει πλήρως με την ισχύουσα νομοθεσία.

Πλαίσιο 8

Λόγω της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, κατατέθηκαν λιγότερες αιτήσεις χρηματοδότησης από τις αναμενόμενες κατά το στάδιο του προγραμματισμού με βάση τις εντατικές διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους κύκλους συμφερόντων.

Στη συνέχεια, οι αρμόδιες αρχές έλεγξαν κατά πόσο πληρούσαν τα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής και χρηματοδοτικής ικανότητας. Σε ό,τι αφορά την επιλογή έξι έργων στην Ισπανία, οι ισπανικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι το σύνολο αυτών των έργων πληρούν τα κριτήρια επιλογής τους.

Σε ό,τι αφορά την αγορά βοηθητικών πλοίων, που ίσως δεν βελτίωσε την παραγωγή ή την απασχόληση, αποτέλεσε

πιθανώς προϋπόθεση για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας εντός μιας περιόδου κατά την οποία αναμενόταν ότι η οικονομική αβεβαιότητα δεν θα είχε επιτρέψει τέτοιες επενδύσεις.

Στην περίπτωση επιλογής έργων της Πολωνίας, ζητείται τριετές επιχειρηματικό σχέδιο. Το σχέδιο αυτό επιτρέπει την επιλογή μόνο οικονομικά βιώσιμων έργων.

Στη Ρουμανία τα κριτήρια επιλογής εγκρίνονται από την επιτροπή παρακολούθησης, στην οποία η Επιτροπή συμμετέχει μόνο ως παρατηρητής. Στην περίπτωση των έργων για τα οποία η ρουμανική διαχειριστική αρχή εντόπισε αδυναμίες στη διαδικασία επιλογής, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τα εργαλεία που είχε στη διάθεσή της για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης. Στο πλαίσιο αυτό, διεκόπησαν οι πληρωμές προς τη Ρουμανία από τον Ιανουάριο του 2012 έως τα μέσα του 2013, όταν επιβεβαιώθηκε επαρκώς ότι οι αδυναμίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου είχαν διορθωθεί.

Ο βαθμός υλοποίησης ενός έργου δεν αποτελεί κριτήριο επιλογής. Δεδομένου του ασταθούς οικονομικού περιβάλλοντος, έργα που έχουν εφαρμοστεί πριν από την αίτηση, αλλά βρίσκονται εντός της περιόδου επιλεξιμότητας και τηρούν τους κανόνες επιλεξιμότητας, θα πρέπει να θεωρηθούν ως διαδικασία ελαχιστοποίησης των κινδύνων για την ΕΕ και τον κρατικό προϋπολογισμό.

Για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού προβλέπεται βελτίωση, καθώς ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περί κοινών διατάξεων προβλέπει στο άρθρο 65 παράγραφος 6 ότι οι πράξεις δεν επιλέγονται για στήριξη από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ), στην περίπτωση που έχουν ολοκληρωθεί από υλικής απόψεως ή πλήρως εφαρμοστεί πριν υποβληθεί αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο του προγράμματος από τον δικαιούχο στη διαχειριστική αρχή, ανεξάρτητα από το κατά πόσο έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές πληρωμές από τον δικαιούχο.

Πλαίσιο 9

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης ως προς την εκ των προτέρων αξιολόγηση του αντικτύπου των έργων και την εκ των υστέρων ανάλυση του επιτευχθέντος αντικτύπου. Ωστόσο, η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίσει ότι το ΕΤΑ εφαρμόστηκε εν μέσω έντονης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Στο πλαίσιο αυτό, είναι λογικό τα έργα που είχαν συχνά σχεδιαστεί πριν από την κρίση να μην καταφέρουν να επιτύχουν όλους τους στόχους τους.

Πολλά έργα στην Πολωνία στόχευαν στον εκσυγχρονισμό του τομέα της υδατοκαλλιέργειας λόγω των απαρχαιωμένων υποδομών.

65

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο πλαίσιο 9: Η εφαρμογή του ΕΤΑ πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της έντονης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Επομένως, είναι λογικό τα έργα που είχαν συχνά σχεδιαστεί πριν από την κρίση να μην καταφέρουν να επιτύχουν όλους τους στόχους τους.

Η συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας πρέπει να ελέγχεται (μεταξύ άλλων μέσω επιτόπιων ελέγχων) πριν από την πραγματοποίηση ενδιάμεσης ή τελικής πληρωμής σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο.

Στην περίπτωση της Πολωνίας, ο σχετικός εθνικός κανονισμός υποχρέωσε τους ενδιάμεσους οργανισμούς να διενεργήσουν επιτόπιους ελέγχους της τάξης του 100 % πριν προβούν στις τελικές πληρωμές για έργα υδατοκαλλιέργειας. Ωστόσο, ο εθνικός κανονισμός τροποποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2011 και θεσπίστηκε διαδικασία δειγματοληψίας με ποσοστό δειγματοληψίας 20 %. Εκτός του ότι ένας δικαιούχος μπορεί να ελεγχθεί εντός περιόδου 5 ετών που μετρά από την ημερομηνία της τελικής πληρωμής, μπορούν επίσης να ληφθούν διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση εντοπισμού παρατυπιών.

Πλαίσιο 10

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των έργων πραγματοποιείται με βάση τις γραπτές και ενυπόγραφες τελικές εκθέσεις υλοποίησης των δικαιούχων. Κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των έργων θα πρέπει να συνεκτιμηθούν όλοι οι παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν εμπίπτουν στον έλεγχο του δικαιούχου, και ιδίως τις επιπτώσεις των αρρακτικών ειδών και άλλων φυσικών αιτιών, καθώς επίσης και της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης.

Όπως αναφέρεται στην απάντηση της Επιτροπής στο πλαίσιο 9, η εφαρμογή του ΕΤΑ πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της έντονης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Επομένως, είναι λογικό τα έργα που είχαν συχνά σχεδιαστεί πριν από την κρίση να μην καταφέρουν να επιτύχουν όλους τους στόχους τους.

67

Πρέπει να βρεθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ αυτών των κριτηρίων στην πράξη. Το γεγονός αυτό ισχύει ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη διασφάλιση του ότι τα έργα χρειάζονται την κρατική στήριξη για να αντιμετωπίσουν οικονομικά και τεχνικά προβλήματα, καθώς και τη διασφάλιση της τεχνικής και οικονομικής βιωσιμότητας των έργων. Το τελευταίο αυτό κριτήριο κατέστη ακόμη πιο σημαντικό, καθώς γίνονταν σαφέστερος ο αντίκτυπος της κρίσης.

69

Βλέπε απάντηση της Επιτροπής στο πλαίσιο 8.

Τα έργα των οποίων η εκτέλεση ξεκίνησε πριν από την αίτηση είναι επιλέξιμα με την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες εντάσσονται στην επιλέξιμη περίοδο, πληρούνται τα κριτήρια επιλογής και τηρούνται οι κανόνες επιλεξιμότητας.

Οι δικαιούχοι ήταν ενήμεροι για τις δυνατότητες χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΕΤΑ από το 2007, αλλά έπρεπε να περιμένουν έως τα τέλη του 2009 για να συμμετάσχουν στην πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για τα μέτρα υδατοκαλλιέργειας.

Για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού προβλέπεται βελτίωση, καθώς ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 περί κοινών διατάξεων προβλέπει στο άρθρο 65 παράγραφος 6 ότι οι πράξεις δεν επιλέγονται για στήριξη από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ) στην περίπτωση που έχουν ολοκληρωθεί από υλικής απόψεως ή πλήρως εφαρμοστεί πριν υποβληθεί αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο του προγράμματος από τον δικαιούχο στη διαχειριστική αρχή, ανεξάρτητα από το κατά πόσο έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές πληρωμές από τον δικαιούχο.

Ωστόσο, ορισμένοι διακινδύνευσαν και ξεκίνησαν την επένδυση νωρίτερα.

Η Επιτροπή καταγράφει το γεγονός αυτό και θα προβεί στις κατάλληλες επακόλουθες ενέργειες.

Πλαίσιο 12

Η Επιτροπή θα προβεί στη σχετική παρακολούθηση από κοινού με τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ορισμένα έργα, παρότι έδειχναν πολλά υποσχόμενα, δεν κατάφεραν να επιτύχουν τους αρχικούς στόχους. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, καθώς επίσης και άλλοι παράγοντες, είχαν αρνητικές επιπτώσεις στα έργα αυτά, γεγονός που ήταν δύσκολο να προβλεφθεί εξαρχής. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η εξεύρεση της σωστής ισορροπίας μεταξύ της ανάληψης κινδύνων για τη χρηματοδότηση έργων που δεν επιτύχουν τους προσδοκώμενους στόχους και των έργων που αναμένεται να επιτύχουν ακόμα και χωρίς τη στήριξη της ΕΕ αποτελεί δύσκολο εγχείρημα. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση εντείνει περισσότερο αυτή τη δυσκολία.

Η Επιτροπή θα παρακολουθήσει την κατάσταση σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και θα ελέγξει ειδικότερα κατά πόσον πληρούντο οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.

70

Η διατύπωση των προτάσεων αυτών αντικατοπτρίζει το υψηλό επίπεδο προτεραιότητας που δίνει η Επιτροπή στη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές προσδιορίζονται τα κύρια εμπόδια που επί του παρόντος παρεμποδίζουν την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ, και η ανοικτή μέθοδος συντονισμού στοχεύει στο να βοηθήσει τα κράτη μέλη να τα αντιμετωπίσουν. Η συνολική συνοχή της προσέγγισης διασφαλίζεται από τη συνέπεια μεταξύ των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΤΘΑ και των πολυετών εθνικών σχεδίων (εκ των προτέρων προϋπόθεση).

71

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ΕΤΘΑ περιλαμβάνει τη δυνατότητα χρηματοδότησης έργων που στοχεύουν στον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των πλέον κατάλληλων περιοχών για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, καθώς επίσης και τον εντοπισμό και τη χαρτογράφηση των περιοχών στις οποίες θα πρέπει να αποκλειστεί η υδατοκαλλιέργεια.

Συμπεράσματα και συστάσεις

74

Σύμφωνα με τα εμπειρικά στοιχεία από την εφαρμογή των προγραμμάτων του ΕΤΑ, ο αντίκτυπος της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της οικονομικής ύφεσης στις βασικές χώρες παραγωγής της ΕΕ ήταν μείζονος σημασίας. Επηρέασε τη ζήτηση των καταναλωτών μειώνοντας κατά συνέπεια την ανάλυση επενδυτικών κινδύνων από τους παραγωγούς. Επιπλέον, η μείωση των δημοσίων δαπανών μείωσε σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα συγχρηματοδότησης από το κράτος στην πλειονότητα των κρατών μελών.

Ωστόσο, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η στήριξη που παρείχε το ΕΤΑ για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας δεν απέφερε όλα τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Τα διδάγματα που αντλήθηκαν, ενσωματώθηκαν στις προτάσεις της Επιτροπής για την αναθεωρημένη ΚΑΠ και το νέο ΕΤΘΑ, οι οποίες εγκρίθηκαν το 2013 και το 2014 αντίστοιχα.

Παρά τις δυσκολίες αξιολόγησης των μέτρων υδατοκαλλιέργειας, τις οποίες αναγνώρισε το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Επιτροπή παραδέχεται ότι η ΚΑΠ δεν παρείχε αρκετά σαφές πλαίσιο για την ανάπτυξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας για την περίοδο έως το 2013. Το γεγονός αυτό αντιμετωπίστηκε το 2013 με τη νέα κοινή αλιευτική πολιτική και την έκδοση των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για την υδατοκαλλιέργεια.

Μέσω της επιτροπής ETA εκδόθηκε ο οδηγός για το ETA, καθώς και πληθώρα εγγράφων καθοδήγησης. Επιπλέον, στο πλαίσιο των ετήσιων συναντήσεων επισκόπησης ή της επιτροπής του ETA πραγματοποιήθηκαν τακτικές ανταλλαγές απόψεων με τα κράτη μέλη. Ποτέ κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού δεν έλαβε η Επιτροπή παρατηρήσεις από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις οποίες η καθοδήγηση αυτή ήταν ανεπαρκής.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι διαφορές στις πηγές δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ αντιμετωπίζονται σε μεγάλο βαθμό χάρη στη διαρκή αναθεώρηση του πλαισίου συλλογής δεδομένων.

75

Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση επηρέασε σημαντικά την απορρόφηση των πόρων του ETA για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ. Η κρίση λειτούργησε ανασταλτικά ως προς τα επιτεύγματα και οδήγησε στη μείωση της ζήτησης για καινοτόμα έργα ευνοώντας τα έργα υδατοκαλλιέργειας που ενέχουν σχετικά μικρότερο κίνδυνο.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι υπήρχαν μεθοδολογικές αδυναμίες σχετικά με την ετήσια υποβολή εκθέσεων για τους δείκτες από τα κράτη μέλη. Γι' αυτό τον λόγο, το ΕΤΘΑ προβλέπει τη χρήση περιορισμένου αριθμού κοινών και συγκρίσιμων δεικτών βασισμένων σε άριστες μεθοδολογίες για την αξιολόγηση της προόδου ως προς την υλοποίηση του προγράμματος για την επίτευξη των στόχων.

76

Η Επιτροπή καταγράφει την παρατήρηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά επισημαίνει ότι ο αντίκτυπος της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης παρεμπόδισε την επίτευξη των στόχων περί ανάπτυξης και απασχόλησης στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, οι στόχοι σε επίπεδο κρατών μελών καθορίστηκαν εν μέσω πολύ διαφορετικών οικονομικών συγκυριών.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, παρόλο που ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ δεν αυξήθηκε σε όγκο, διατηρήθηκαν τα επίπεδα δραστηριότητας και απασχόλησης. Επιπλέον, από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα και την πρόσφατη ανάλυση⁵ προκύπτει βελτίωση στις οικονομικές επιδόσεις του τομέα της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

77

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η στήριξη που παρείχε το ETA για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας δεν απέφερε όλα τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και για τον λόγο αυτό έχει ήδη λάβει κατάλληλα μέτρα.

78

Η Επιτροπή τονίζει ότι η νέα ΚΑΠ και το ΕΤΘΑ παρέχουν σαφέστερο πλαίσιο για την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

Σύσταση 1 α)

Η Επιτροπή κάνει δεκτή τη συγκεκριμένη σύσταση.

Η Επιτροπή θα αναλύσει προσεκτικά το σκεπτικό της προτεινόμενης στήριξης της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΤΘΑ, τα οποία αναμένεται να υποβληθούν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014. Επίσης, η Επιτροπή θα αναλύσει προσεκτικά τη συνοχή μεταξύ των μέτρων του επιχειρησιακού προγράμματος και των μέτρων που θα ανακοινωθούν στο πλαίσιο του πολυετούς εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την υδατοκαλλιέργεια.

Οι μηχανισμοί προγραμματισμού και παρακολούθησης του νέου ΕΤΘΑ θα καταστήσουν δυνατό τον καθορισμό πιο ρεαλιστικών και ενδεδειγμένων στόχων και θα διευκολύνουν επίσης την υποβολή εκθέσεων με ακριβείς και συγκριτικούς δείκτες σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

⁵ Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) — Έκθεση οικονομικών επιδόσεων του τομέα υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ (STECF-13-29). 2013. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο. EUR 26336 EN, JRC 86671, 383 σ.

Σύσταση 1 β)

Η Επιτροπή αποδέχεται την παρούσα σύσταση και θεωρεί ότι το εν λόγω τμήμα της σύστασης ήδη εφαρμόζεται σε μεγάλο βαθμό μέσω των ακόλουθων κατευθυντήριων γραμμών:

Η Επιτροπή κατήρτισε κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, όπου συμπεριλαμβάνονται σχετικοί περιβαλλοντικοί παράγοντες: http://ec.europa.eu/fisheries/cfr/aquaculture/official_documents/com_2013_229_el.pdf

Επιπλέον, παρείχε καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο συμμόρφωσης με την εκ των προτέρων προϋπόθεση περί πολυετούς εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την υδατοκαλλιέργεια: http://ec.europa.eu/fisheries/reform/emff/doc/10-guidance-emff-specific-eacs_en.pdf

Η Επιτροπή παρείχε καθοδήγηση, στο παράρτημα των κατευθυντήριων γραμμών για τις εκ των προτέρων αξιολογήσεις, σχετικά με τον τρόπο συνεκτίμησης των συμπερασμάτων των στρατηγικών εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων στον σχεδιασμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων: http://ec.europa.eu/fisheries/reform/emff/doc/08-strategic-environmental-assessment_en.pdf

Η Επιτροπή κατήρτισε έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον χαρακτήρα των παρεκκλίσεων που επιτρέπονται βάσει του άρθρου 9 της οδηγίας περί άγριων πτηνών. Στόχος του εγγράφου αυτού είναι η διευκρίνιση των βασικών εννοιών του άρθρου 9 της οδηγίας περί άγριων πτηνών, καθώς σχετίζονται με την πρόληψη των σοβαρών ζημιών από κορμοράνους ή την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας, και προσφέρει πρακτικές συμβουλές για τον τρόπο εφαρμογής αυτών των εννοιών: http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/files/guidance_cormorants.pdf

Επιπλέον, η Επιτροπή υποστηρίζει επί του παρόντος την ανάπτυξη συγκεκριμένης καθοδήγησης για την εφαρμογή της οδηγίας-πλαisiού για τα ύδατα και της οδηγίας-πλαisiού για τη θαλάσσια στρατηγική υπό κατάρτιση. Τα έγγραφα σχετικά με το εν λόγω έργο διατίθενται στη διεύθυνση: <https://circabc.europa.eu/w/browse/4eda1116-2b76-4a0c-b4ed-b3ec2616b013>. Το εγχείρημα αυτό αξιοποιεί την καθοδήγηση για τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια στο πλαίσιο του δικτύου Natura 2000: <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/Aqua-N2000%20guide.pdf>

Σύσταση 1 γ)

Η Επιτροπή κάνει δεκτή τη συγκεκριμένη σύσταση.

Σύμφωνα με την εκ των προτέρων προϋπόθεση περί πολυετούς εθνικού στρατηγικού σχεδίου για την υδατοκαλλιέργεια, η Επιτροπή δεν θα εγκρίνει τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΤΘΑ, εάν τα κράτη μέλη δεν υποβάλουν πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια για την προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, όπου αυτό απαιτείται.

Τμήμα της παρούσας σύστασης απευθύνεται στα κράτη μέλη, επειδή, βάσει της αρχής της επιμερισμένης διαχείρισης, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν συνεκτικές εθνικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του τομέα της υδατοκαλλιέργειας. Η Επιτροπή δεν μπορεί να επιβάλει κυρώσεις ή να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει, εάν τα κράτη μέλη δεν καταρτίσουν ή εφαρμόσουν τις εν λόγω στρατηγικές σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής.

Σύσταση 1 δ)

Η Επιτροπή κάνει δεκτή τη συγκεκριμένη σύσταση.

Παρόλο που η διοικητική απλούστευση και ο χωροταξικός σχεδιασμός εξακολουθούν ουσιαστικά να αποτελούν αρμοδιότητα των κρατών μελών, η Επιτροπή, στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την υδατοκαλλιέργεια [COM(2013) 229], ενέταξε την έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και την ανάγκη διοικητικής απλούστευσης στους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν. Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει επίσης τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την προσφάτως εκδοθείσα οδηγία σχετικά με τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό με στόχο τη βελτίωση της ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας.

Σύσταση 1 ε)

Η Επιτροπή κάνει δεκτή τη συγκεκριμένη σύσταση.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι έχει θεσπιστεί από το 1996 νομικό πλαίσιο που καλύπτει τις στατιστικές σχετικά με την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 788/96 που καταργήθηκε με τον κανονισμό 762/2008). Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εξετάζει τα ζητήματα αυτά σχετικά με τα δεδομένα στα κατάλληλα φόρουμ και με τις ενδεδειγμένες διεργασίες (π.χ. επέκταση του πλαισίου συλλογής δεδομένων στην υδατοκαλλιέργεια γλυκού νερού και την εναρμόνιση των μεθοδολογιών).

Σύσταση 2

Η παρούσα σύσταση (από τα σημεία α) έως δ)) απευθύνεται αποκλειστικά στα κράτη μέλη.

Σύσταση 2 α)

Μετά την έκδοση των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ σχετικά με την υδατοκαλλιέργεια τον Απρίλιο του 2013, τα κράτη μέλη ξεκίνησαν την κατάρτιση των πολυετών εθνικών στρατηγικών σχεδίων τους για την προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας. Η Επιτροπή θα παρακολουθήσει την υλοποίηση των εν λόγω σχεδίων, τα οποία θα περιλαμβάνουν τους στόχους των κρατών μελών και τα μέτρα για την επίτευξή τους. Ειδικότερα, θα περιλαμβάνεται η συμμόρφωση με την εκ των προτέρων προϋπόθεση σχετικά με το πολυετές εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την υδατοκαλλιέργεια, χωρίς την τήρηση της οποίας η Επιτροπή δεν θα είναι σε θέση να εγκρίνει το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ.

Σύσταση 2 β)

Η Επιτροπή σημειώνει την εν λόγω σύσταση, που αποτελεί τη βασική επιδίωξη των τρεχουσών πρωτοβουλιών της σχετικά με τον ειδικό θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό.

Σύσταση 2 γ)

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ΕΤΘΑ περιλαμβάνει ορισμένα νέα στοιχεία που έχουν σχεδιαστεί για να ενισχύσουν την εστίαση της χρηματοδότησης του ΕΤΘΑ στα έργα με τη βέλτιστη συμβολή στην ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και τη βέλτιστη σχέση κόστους-οφέλους. Πρόκειται για τα εξής στοιχεία: 1) ενισχυμένο σύστημα παρακολούθησης με ετήσια υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα χρηματοδοτούμενα μέτρα, 2) πληρέστερη ετήσια έκθεση εκτέλεσης, 3) ενισχυμένος προσανατολισμός στα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένου του νέου πλαισίου επιδόσεων, και 4) εκ των προτέρων προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα του τομέα της υδατοκαλλιέργειας που θα λάβουν χρηματοδότηση συνάδουν με το πολυετές εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την υδατοκαλλιέργεια.

Σύσταση 2 δ)

Κατά την περίοδο 2014-2020, το ΕΤΘΑ θα προωθήσει έναν πιο ενισχυμένο προσανατολισμό στα αποτελέσματα (χρήση κοινών δεικτών αποτελεσμάτων), συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του πλαισίου επιδόσεων (χρήση κοινών δεικτών εκροών) σε σχέση με τον προκάτοχό του, το ΕΤΑ. Ο κανονισμός ΕΤΘΑ προβλέπει την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης σχετικά με τους κοινούς δείκτες.

Το νέο σύστημα παρακολούθησης στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ θα περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- Βάση δεδομένων σε επίπεδο κρατών μελών (INFOSYS), στην οποία αποθηκεύονται πληροφορίες για κάθε πράξη με βάση μια κοινή δομή και χρησιμοποιώντας κοινούς δείκτες.
- Υποβολή έκθεσης στην Επιτροπή, η οποία θα περιλαμβάνει βασικά στοιχεία σε συγκεντρωτική μορφή. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να είναι σωρευτικά προκειμένου να αντικατοπτρίζουν την εξέλιξη της υλοποίησης.

Οι κοινοί δείκτες του ΕΤΘΑ θα αποτελέσουν τη βάση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και θα χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο των επιδόσεων των προγραμμάτων. Θα καταστήσουν δυνατή την παραγωγή συγκεντρωτικών δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ, εκτιμώντας τη σημειωθείσα πρόοδο ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/eurodirect/index_el.htm) ή
καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή:

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

Ένας από τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ) κατά την περίοδο έως το 2013, καθώς και του χρηματοδοτικού μέσου της, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑλ), ήταν η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας. Το Συνέδριο εξέτασε κατά πόσο τα μέτρα του ΕΤΑλ για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας σχεδιάστηκαν και εφαρμόστηκαν ορθά, καθώς και εάν εξασφαλίστηκε η βέλτιστη χρήση των πόρων. Συνολικά, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι δεν παρασχέθηκε αποτελεσματική στήριξη, δεδομένου ότι το πλαίσιο που ίσχυε για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο κρατών μελών ήταν σχετικά ανεπαρκές και τα μέτρα που όντως ελήφθησαν δεν απέφεραν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων